

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

- ZATRZYMANIA POLAKÓW
NA LOTNISKACH W KANADZIE
- UCIEC W SPONSOROWANIE PRYWATNE
W NOWYM DZIALE IMIGRACJA

CO Z NOMENKLATURĄ ?

BIURO PODRÓŻY

A division of 547319 Ontario Ltd.

WORLD WIDE TRAVEL

331 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ont. Canada M6R 2M8

Tel. (416) 532-3042, 532-3794

Godziny otwarcia: od poniedziałku do czwartku: 10-18

piątki: 10-19, soboty: 10-16

720 Burnhamthorpe Rd. W., Unit 17, Mississauga, Ont. L5C 2R9

Tel. (416) 896-2832, FAX: 278-5993

Godziny otwarcia: poniedziałek-piątek: 11-19, sobota: 10-16

BONUS

Każdy klient,
kupujący bilet lotniczy o war-
tości powyżej \$500 może wysłać
bezpłatnie paczkę morską o
wadze do 10 kg do Polski lub
innego kraju na świecie!

SAVE-O-WAY JAKO AUTORYZOWANY PRZED-
STAWICIEL PEKAO WYSYŁA SPRAWNIE PIE-
NIĄDZE NA KONTA, OWOCE CYTRUSOWE,
LEKARSTWA, PACZKI ŻYWNOSCIOWE, SAMO-
CHODY, MASZYNY ROLNICZE, ITP.

Już z górą 7 lat firma Save-O-Way wysyła
regularnie kontenery z paczkami do Polski

- ☆ BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW
- ☆ PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOLOTAMI LOT
- ☆ ZAPROSZENIA I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB
ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ
- ☆ KUPONY ORBISU I PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW PODRÓŻY
- ☆ SŁONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

PACZKI DO POLSKI

LISTA TERENOWYCH PRZEDSTAWICIELI SAVE-O-WAY

Scarborough, Ont. Stan's Meat Products & Deli 2357 Eglinton Ave. E. (Kennedy Plaza) Tel. 757-5752	Thunder Bay, Ont. Frank Customs 519 Simson St. Tel. 622-3885	Oshawa, Ont. Barbara Rzeźniczek 869 Capri Court Tel. 435-0600	St. Catharines, Ont. St. Joseph's Bakery 53 Facer St. Tel. 937-4411
Brantford, Ont. Polonaise Deli 24 Dalhousie St. Tel. 753-7550	Hamilton, Ont. Save-O-Way 747 Barton St. E. Tel. 545-6788	Kitchener, Ont. Kazan Overseas Parcels 83 Shanley St. Tel. 743-7653	Woodstock, Ont. Holly Cross Church 169 Ingersoll Rd. Tel. 539-1050
Sault Ste Marie, Ont. Edward Glowik 324 Whitely Ave. Tel. (705) 253-7240	Delhi, Ont. Aleksander Bożek R.R. 1, Delhi Tel. 582-1058	London, Ont. Jerzy Kostrzewa 740 Kippislane, apt. 802, Tel. 673-5660	London, Ont. Balaton Travel 205 Wellington St. Tel. 672-6390

POLMAR TRAVEL INC.
3615 DIXIE RD. UNIT 11
Mississauga Ont. L4Y 4H4
Tel. 238-6683
Fax 238-6763

JEDYNIIE SAVE-O-WAY WYSYŁA CO TYDZIEŃ KONTENERY Z PACZKAMI DO POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus - Świat, Kanada
Leszek Szaruga - Z dystansu
Rafał Marszałek - Listy z Piasków
Karolina Jankowska - Czytane między ...
Lektury nieobojętne
dr Zofia Bończa - Poradnia zaufania
dr Krzysztof Ostaszewski - Pokochać kapitalizm
dr Lidia Dobosz - Zdrowie
Halina Baranowska - Życie nie umierać
Ewa Rewkowska - Echo poleca, brydż
Elżbieta Wolska - Polak nie zginie

WSPÓŁPRACUJĄ:

Wiesława Czapińska (Polska)
prof. dr Ewa Brantley
dr Tadeusz Prus
Wacław Liebert
Adam Tomaszewski
Iwona Majewska
Wojciech Wojnarowicz
Janusz Pietrus
S. Cech
Krzysztof Krzysztoforski
Andrzej Stawicki
Nina Geysztor-Zawirska
Maciej Kurowicki
Bogusław Rzepecki
Lech Jamka (RFN)
Marek Gaszyński (Polska)
Jan Rulewski (Polska)
Andrzej Kobos
Typesetting: Olimpia Orlewicz
Przedstawiciel działu reklamy: Krzysztof Drożdż
Druk: Związkowiec, okładka: Futura Graphics

SPIS TREŚCI

	Naszym zdaniem	2
	Litewski krzyk	3
	Świat	4
	Kanada	6
	Polska	8
	Polska oferuje pomoc sowieckim Żydom	12
H. Sokolska	Imigracja - Zatrzymania Polaków na lotniskach w Kanadzie	
	Sponsorstwo prywatne	13
L. Szaruga	Z dystansu - Nowa numenkatura ...	14
	Rozmowa z założycie- lem zawodowego teatru w Kanadzie S. Hołdą ...	16
B.W. Korwin-Gosiewscy	Sprawa prokuratora Martiniego - Tajny raport NKWD	20
	Sport	22
A. Kobos	Enigma generała Kiszczaka	24
H. Baranowska	Kanadyjska renta w Polsce	28
L. Dobosz	Zdrowie	29
	Krzyżówka	30
	Kto się urodził	32
	Kalendarzyk	33
E. Wolska	Polak nie zginie	34
	Bajka dla dzieci na kartce do wycięcia i kolorowania	35

OKŁADKA I:
Krzysztof Krzysztoforski - grafika

Wiadomości z Polski podajemy głównie za RWE, RFI, agencjami
zachodnimi, Gazetą Wyborczą, wydawnictwami drugiego
obiegu, prasą polską i emigracyjną oraz własnymi koresponden-
tami w kraju.

ADRES	51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
POCZTOWY:	TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046
ADVERTISEMENT:	\$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00, Full page special rate \$ 200.00, half page \$130.00, back cover \$450, in. cover \$250 Special: ALL SMALL ADS FREE
SUBSCRIPTION	półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA:	zagraniczna półroczna 25.00 \$US; roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej. Prenumerata dostarczana na pocztę w każdy czwartek. Second Class Registration Number 7631 Postage Paid At Toronto

LITWA SPRZEDANA

Państwa zachodnie pozostawiły Litwę samej sobie. Ostrzeżenia wobec ZSSR, aby nie posłużył się siłą (gdy się nią cały czas posługuje), bądź upomnienia, że w przypadku militarnej interwencji czekają ZSSR bardzo poważne konsekwencje z pewnością mają znaczenie moralne dla potrzebujących jakiegokolwiek wsparcia Litwinów na Litwie, nie stanowią jednakże żadnego poważnego dla ZSSR sygnału. Każdy kto choć trochę zna Zachód z potęgą wolnych wyborów wie, że tego typu symboliczne reakcje stanowią normalny koloryt tutejszego życia politycznego, rutynową odpowiedź na potrzeby zgłaszane przez wyborców. W sferze pragmatycznej widać wyraźnie, że Stany Zjednoczone, jak i pozostałe państwa zachodnie nie zamierzają kosztem Litwy zaszkodzić swym stale ocieplającym się stosunkom z ZSSR.

Osobisty apel Landsbergisa do Busha i innych przywódców państwowych świata zachodniego o uznanie rządu litewskiego i nawiązanie z nim stosunków dyplomatycznych trafił na całkowicie głuche uszy. Nikt nie domaga się, aby Zachód był gotów do wojny o Litwę. Ale dyplomatyczne uznanie niepodległości Litwy, ustanowienie stosunków dyplomatycznych z nowym rządem byłoby jednoznacznym odcięciem się od kursu ZSSR i Gorbaczowa na ukrócenie niepodległościowych zapędów Litwy (oraz następnych republik). Z jednej strony byłoby to potwierdzenie kluczowych dla Zachodu, jego trwania i rozwoju wartości, z drugiej odsunęłoby analogię Jałty. Polska była sprzedana Stalinowi w Jałcie. Teraz Bush and co. sprzedają Gorbaczowowi Litwę.

ŚWIATOWIT

Kolumna transporterów opancerzonych i czołgów wjeżdża do stolicy Litwy - Wilna. Część sprzętu ciężkiego została przewieziona pociągami do stolicy. Przygotowano lądowisko dla helikopterów w pobliżu lotniska wojskowego w Wilnie oraz radiostację polowe. Sowietci zażądali od dziennikarzy zagranicznych, aby opuścili miasto. Oddziały specjalnie przeszkolonych komandosów z brygad antyterrorystycznych zajmują kolejne budynki. Inwazja Wilna już się faktycznie dokonała.

LITEWSKI KRZYK

Na zdjęciu: jedna z uczestniczek demonstracji litewskiej w Toronto

W sobotę 31 marca w 50 miastach na całym świecie odbyły się demonstracje Litwinów domagających się uznania przez ZSSR niepodległości Litwy. W największej demonstracji kanadyjskiej w Toronto wzięło udział ponad 5 tys. osób. Oprócz Litwinów przybyli Łotysze i Estończycy oraz przedstawiciele innych grup etnicznych z Europy Wschodniej oraz z krajów o reżymie komunistycznym. Obecna była niewielka grupa Polaków. Podczas wiecu w Toronto Litwini rozprawdzali petycję zaadresowaną do premiera Mulroney i ministra spraw zagranicznych Clarka. Petycja prosi wolny świat o pomoc dla Litwy oraz o natychmiastowe uznanie demokratycznego rządu Republiki Litwy. Do zgromadzonych przemówili m.in. Patrick Boyer, poseł federalny reprezentujący rząd, poseł federalny, liberał Jesse Flis oraz przywódca NDP w Ontario Bob Rae. Boyer podkreślił, że Litwa i Moskwa powinny podjąć negocjacje. Zaznaczył, iż rząd kanadyjski poinformował Kreml, że interwencja militarna na Litwie będzie miała negatywny wpływ na stosunki kanadyjsko-sowieckie. Flis powiedział, że ambasador sowiecki w Kanadzie zapewnił go, iż nie będzie sowieckiej interwencji zbrojnej na Litwie. Jednakże - zaznaczył Flis - mając nadzieję, że do interwencji nie dojdzie, trzeba zauważyć, iż sowieckie siły zbrojne zachowują się na Litwie bardzo niebezpiecznie. Rae wezwał Gorbaczowa do wycofania wojsk sowieckich z Litwy i uznania niepodległości republiki, do udowodnienia w ten sposób, że głośność i pieriestrojka to nie są czcze słowa, że faktycznie jest reformatorem demokratą. Tłum powiewający morzem flag litewskich oraz antysowieckich plakatów skandował wielokrotnie: wolność dla Litwy. Oto niektóre z haseł na plakatach: "Wolny Świecie - Uratuj Narody Bałtyckie przed Ludo-bójstwem", "Sowieci - Zrezygnujcie ze swego 'Kolonialnego Imperium'", "Sowieckie Świnie - Won z Państw Bałtyckich", "Nie handlować z bolszewikami". Przywódca społeczności litewskiej w Kanadzie Al Pacevius wezwał Ottawę do uznania niepodległości Litwy oraz do wywarcia nacisków na ZSSR, aby wycofał Armię Czerwoną z Litwy.

• Prezydent ZSSR M. Gorbaczow zażądał od parlamentu litewskiego wycofania deklaracji niepodległości. Zagroził Litwie poważnymi konsekwencjami jeśli odmówi. Prezydent Litwy Landsbergis odmówił. Na początku bieżącego tygodnia przybyła do Moskwy delegacja litewska. Prowadzi ona rozmowy z wysokimi przedstawicielami partii i państwa sowieckiego. Przekazała ona stanowisko Landsbergisa, który podkreślił, że Litwa rozumie, iż deklaracja niepodległości stanowi problem konstytucyjny dla ZSSR. Landsbergis zaapelował jednocześnie o podjęcie negocjacji i o polityczne, pokojowe rozstrzygnięcie. Tymczasem na Litwę przybywają dzień po dniu kolejne oddziały Armii Czerwonej. Wojska sowieckie wybudowały także na przedmieściach Wilna lądowisko dla helikopterów oraz bazę łączności. Co pewien czas przez Wilno przejeżdżają kolumny czołgów i transporterów opancerzonych. Armia sowiecka ogłosiła kilkudziesięciogodzinną amnestię dla dezertów Litwinów oświadczając, że jeśli zgłoszą się z powrotem do wojska w okresie amnestii ich dezercja będzie darowana. W przeciwnym razie staną przed sądem wojсковym i grozi im kara śmierci. Oddziały sowieckie stopniowo zwiększają liczbę budynków państwowych i publicznych przejętych pod kontrolę. Część budynków zajęta jest przez niezależną milicję litewską. Litwa stopniowo zostaje odcięta od świata. Wyjechali zachodni dziennikarze i dyplomaci. Coraz trudniej uzyskać łączność telefoniczną. 3 kwietnia władze sowieckie zamknęły polsko-litewskie przejście graniczne w Ogrodnikach. Do USA na rozmowy z sekretarzem stanu Bakerem przybył sowiecki minister spraw zagranicznych

Szewardnadze. W kwestii litewskiej domaga się on od USA poparcia stanowiska ZSSR, iż w sprawie niepodległości Litwy powinno zdecydować referendum na Litwie. Landsbergis utrzymuje, że referendum można przeprowadzić, ale tylko po całkowitym wycofaniu się z Litwy wojsk sowieckich i KGB. Inaczej referendum nie będzie miało sensu (nasz komentarz na str. 2).

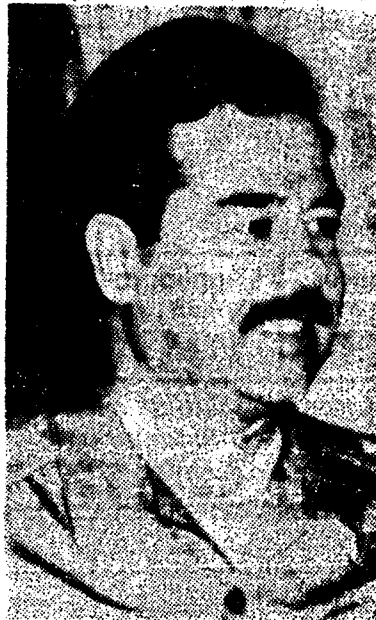
• Rada Najwyższa Białorusi wydała oświadczenie, iż w przypadku secesji Litwy Białoruś wypowie układy z 1940 roku i zażąda zwrócenia byłego terytorium białoruskiego przyznanego w 1940 roku przez Stalina Litwie.

• Demonstracje popierające deklarację niepodległości Litwy odbyły się na Łotwie i Ukrainie oraz w Estonii i Gruzji. Kilkaset osób demonstrowało także w Parku Gorkiego w Moskwie.

• Na terenach przygranicznych Armenii i Azerbejdżanu trwają regularne walki partyzanckie pomiędzy Azerami i Ormianami. Co tydzień ginie pewna liczba osób. Oddziałom sowieckim nie udało się opanować sytuacji. Ruch kolejowy, drogowy i lotniczy pomiędzy republikanami jest wstrzymany.

• USA i ZSSR zawarły wstępne porozumienie o dostawach do ZSSR zboża wartości \$6 mld. Moskwa zobowiązała się do zakupu w USA rocznie 10 mln ton pszenicy, paszy zbożowej, soi i przetworów sojowych. Liczba ta jest o 1 mln ton większa niż zobowiązania znajdujące się w aktualnym porozumieniu. Równocześnie po raz pierwszy ZSSR zakupi jęczmień, zamiast dotychczas nabywanej kukurydzy. Moskwa otrzymała większą elastyczność co do sposobu realizacji zakupu. Administracja prezydenta Busha określiła porozumienie jako znaczny postęp w stosunkach sowiecko-amerykańskich. Nowy układ zbożowy ma być podpisany podczas czerwcowego spotkania Busha z Gorbaczowem.

• Wolne, demokratyczne wybory w Rumunii odbędą się 20 maja br. W Bułgarii 10 i 17 czerwca br.

Saddam Hussein

• Prezydent Iraku Saddam Hussein ostrzegł Izrael, iż w przypadku gdy zaatakuje on jakikolwiek obiekt przemysłowy w Iraku, Irak nie zawaha się zniszczyć połowy Izraela przy pomocy broni chemicznej. Hussein podkreślił, że Irak ma nie gorszą broń chemiczną od tej znajdującej się w magazynach ZSSR i USA. Niedawno USA i W. Brytania sugerowały, iż Irak próbuje wejść w posiadanie własnej broni nuklearnej. Według Husseina stanowisko zajęte przez USA i W. Brytanię stwarza Izraelowi szansę przeprowadzenia militarnego uderzenia na dowolny przemysłowy obiekt iracki pod pretekstem antynuklearnego uderzenia prewencyjnego.

• Izrael oświadczył, że prezydent Iraku Hussein jest międzynarodowym kryminalistą, którego celem jest zniszczenie Izraela. Irak i Izrael formalnie znajdują się w stanie wojny od utworzenia Izraela w 1948 roku. Obydwie strony walczyły przeciwko sobie zbrojnie w 1948, 1967 i 1973 roku. Według zachodnich ekspertów militarnych ewentualna wojna izraelsko-iracka przyniosłaby potworne spustoszenie obydwu stronom. Powszechnie uważa się, że Izrael od lat posiada własną broń nuklearną.

• Kanclerz RFN H. Kohl podczas wizyty w W. Brytanii podtrzymał stanowisko, iż zjednoczone Niemcy powinny należeć do NATO, a siły zbrojne i broń nuklearna NATO powinny bronić zjednoczonych Niemiec. Kanclerz wezwał Polskę do uznania niesprawiedliwości i krzywd popełnionych przez Polaków wobec milionów deportowanych niewinnych Niemców. Podkreślił, że spodziewa się takiej deklaracji ze strony Polski, gdy zjednoczone Niemcy podpiszą traktat gwarantujący granicę polską na Odrze i Nysie.

• Amerykański sekretarz handlu Mosbacher odbył wstępne rozmowy z ministrem gospodarki RFN Haussmanem na temat rozluźnienia obowiązujących obecnie ścisłych ograniczeń eksportu zachodniej technologii do Europy Wschodniej. Uznano potrzebę zróżnicowania podejścia w tego rodzaju sprawach. Zgodzono się, że Polska, Czechosłowacja i Węgry zasługują pod tym względem na większe zaufanie niż ZSSR. Eksport zachodniej technologii do państw Układu Warszawskiego kontrolowany jest przez Koordynacyjny Komitet Wzajemnej Kontroli Eksportu (COCOM). W skład COCOM-u wchodzi 17 państw. Według Mosbachera w czerwcu powinno dojść do sformalizowania porozumienia o zmianie przepisów COCOM-u w zakresie ograniczeń eksportowych. Zaznaczył jednocześnie, iż rząd amerykański nie zastosuje specjalnych bodźców ekonomicznych, aby skłonić amerykańskie firmy do inwestycji w Europie Wschodniej.

• Nadzwyczajna Konferencja Organizacji Islamskich, która odbyła się w Jeddah w Arabii Saudyjskiej w ostrych słowach potępiła emigrację Żydów sowieckich do Izraela oraz stanowisko ZSSR w tej kwestii.

• Wiadomości Moskiewskie opublikowały wyniki sondażu opinii publicznej, z których wynika, że obywatele ZSSR nie wiążą dużych nadziei z przyszłością, a jeszcze mniej z partią komunistyczną. 55% Sowieców nie ma żadnej konkretnej wizji przyszłości, a 10% nie wierzy, aby cokolwiek w ich życiu

mogło się zmienić mimo reform Gorbaczowa. Tylko 2% Sowieców stwierdziło, że partia działa w interesie narodu. Na pytanie, czy jest możliwe społeczeństwo bez warstw ubogich i upośledzonych - oficjalnie propagowany cel ZSSR - 67% Sowieców odpowiedziało nie. Obywatele sowieccy z wielką niechęcią odnieśli się do perspektywy zaprowadzenia kapitalizmu w ZSSR. 55% stwierdziło, że woli mały dochód za łatwą pracę. Tylko 37% stwierdziło, że gdyby otrzymywali odpowiednie wynagrodzenie chcieliby pracować ciężko.

• Prezydent Czechosłowacji Havel oświadczył, że przemysł zbrojeniowy jego kraju przestał sprzedawać broń państwu o reżimie totalitarnym lub dyktatorskim. Przyznał, że Czechosłowacja była przez ponad 40 lat jednym z większych producentów i eksporterów broni.

• W Bukareszcie rozpoczął się proces jednego z pięciu braci byłego dyktatora Ceausescu, Nicolae Andrutageniera policji i wiceministra spraw wewnętrznych. Był on także dyrektorem ośrodka szkoleniowego dla agentów służby bezpieczeństwa Securitate. Oskarżony jest m.in. o popełnienie wielu morderstw. Grozi mu kara dożywotniego więzienia. Nie przyznaje się do winy.

• Przywódca reżymu komunistycznego w Etiopii prezydent Mengistu Haile Mariam ogłosił plan wprowadzenia systemu wielopartyjnego, rezygnacji z marksizmu i przejścia na gospodarkę wolnorynkową. Nie podał nawet w przybliżeniu terminu wstępnej fazy realizacji planu.

• W. Hoefelr sędzia federalny w Miami na Florydzie ustalił rozpoczęcie procesu obalonego dyktatora Panamy generała Noriegi na dzień 28 stycznia 1991 roku.

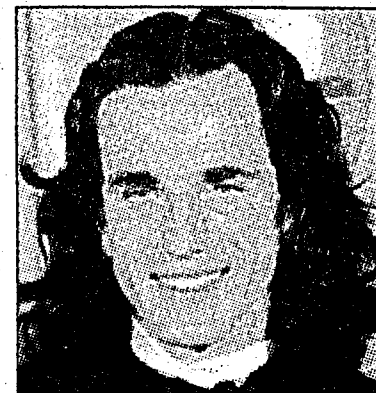
• Parlament Czechosłowacji uchwalił nową nazwę państwa: Republika Federacyjna Czechosłowacka - po czesku oraz Czechosłowacka po słowacku.

OSKARY

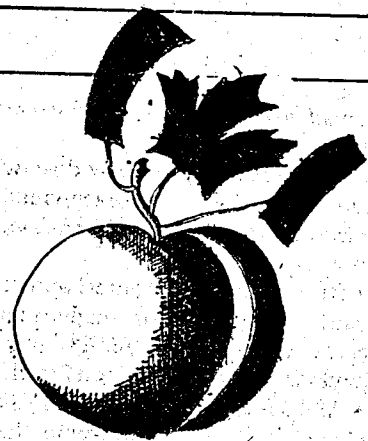
Jessica Tandy

W Hollywood rozdano po raz 62 Oscary. Członkowie Akademii Filmowej najlepszym filmem roku 1989 uznali film "Driving Miss Daisy" (w reżyserii Richarda i Lili Zanuck). Reżyserem roku 1989 został Oliver Stone za film "Born on the Fourth of July". Występująca w roli tytułowej w filmie "Driving Miss Daisy" 80-letnia Jessica Tandy uzyskała miano najlepszej aktorki zeszłego roku. Najlepszym aktorem został uznany Brytyjczyk Daniel Day-Lewis za wspaniałą kreację w filmie "My Left Foot" irlandzkiego poety i malarza cierpiącego na chorobę Parkinsona.

Daniel Day-Lewis

Brenda Fricker występująca w tym samym filmie otrzymała Oscara za najlepszą drugoplanową rolę kobiecą. Fricker jest pierwszym obywatelem irlandzkim zaszczyconym tym wyróżnieniem. W Irlandii urządzono jej po powrocie królewskie przyjęcie.

9% YUKONU DLA INDIAN

Minister ds. Indian Tom Siddon oznajmił, że yukońscy Indianie otrzymają od rządu federalnego 232 mln dol. oraz 41 440 km² powierzchni Yukonu (8.6%). Negocjacje w tej sprawie trwały 17 lat. Judy Gingell, przewodnicząca Rady Indian Yukońskich, w skład której wchodzi 174 plemion yukońskich, wyraziła zadowolenie z decyzji rządu w Ottawie, ale podkreśliła, że Indianie nadal będą walczyć o prawo do własnego rządu, zagwarantowane przez konstytucję.

NIE RATOWAĆ,
GDY PACJENT NIE CHCE

Ontaryjski Sąd Apelacyjny orzekł, że pacjent ma prawo odmówić otrzymania pomocy lekarskiej, nawet jeśli pomoc ta jest niezbędna dla uratowania jego życia. Sąd stwierdził także, że lekarzom nie wolno zignorować odpowiedniej pisemnej instrukcji znalezionej przy nieprzytomnym pacjencie oraz udzielić mu pomocy, kwestionując rozsądnosc instrukcji. Sąd rozpatrywał sprawę świadka Jehowy Georgette Malette. W 1979 roku została ona ciężko zraniona w wypadku samochodowym, w którym poniósł śmierć jej mąż. Do szpitala w Kirkland została przewieziona nieprzytomna. Pielęgniarki znalazły przy niej pisemną instrukcję, w której stwierdzała ona, że w żadnych okolicznościach nie wyraża zgody na transfuzję, oraz że rozumie konsekwencje swej decyzji. Jednakże dr Shulman przeprowadził transfuzję, wychodząc z założenia, że z powodu nieprzytomności pacjentki nie może się upewnić co do tego, jak poważny jest jej sprzeciw przeciwko transfuzji. Sąd orzekł, że lekarz nie miał prawa złamać woli pacjentki wyrażonej w instrukcji i jakie-

kolwiek domyślanie się, czy pacjentka podtrzymałaby instrukcję, gdyby była przytomna było niewłaściwe. Prawnik 68-letniej Mallette Glen How określił orzeczenie sądu jako niezmiernie ważne nie tylko dla świadków Jehowy, ale także dla wszystkich obywateli. Sąd orzekł po prostu, że lekarze nie mogą udzielić pomocy pacjentowi wbrew jego woli. How podkreślił, że prawo odmowy otrzymania leczenia jest podstawowym prawem w wolnym i demokratycznym społeczeństwie. Sąd Apelacyjny orzekł także, że jego decyzja wiąże również pacjentów, którzy nie mogą skarżyć lekarzy o zaniedbanie zawodowe jeśli ci postąpią według instrukcji pacjenta. Sąd nakazał lekarzowi, który przetoczył krew Mallette wypłacić jej 20 tys. dol. odszkodowania.

WROTA DO RAJU

Rząd w Nowej Fundlandii zaapelował do rządu federalnego o zwiększenie pomocy finansowej na pokrycie wzrastających kosztów związanych z coraz większą liczbą osób z Europy Wschodniej decydujących się na zejście lub ucieczkę z samolotów na lotnisku w Gander w Nowej Fundlandii. Poseł federalny Bill Rompkey z Labradoru powiedział w parlamencie, że w lutym 56% imigrantów do Kanady starających się o status uchodźcy, przewinęło się przez Gander, co kosztowało prowincję 2.5 mln dol. Wiceminister imigracji Monique Vezina oświadczyła, że rząd federalny nie zwiększy pomocy finansowej utrzymując ją na poziomie 50% kosztów ponoszonych przez prowincję. Udzielenie pomocy wyklucza także premier Ontario Peterson, podkreślając, że Ontario ponosi wystarczająco wysokie koszty związane ze swymi imigrantami starającymi się o status uchodźcy (ponad \$100 mln rocznie). Lotnisko w Gander odnotowuje od początku br. duży wzrost liczby zejść bądź ucieczek z samolotów z Europy Wschodniej międzylądowych w Gander w celu pobrania paliwa. Zdarzały się loty, gdzie zeszło prawie 100% pasażerów. W pierwszych trzech miesiącach br. na przerwanie lotu w Gander zdecydowało się ponad 2500 osób - najwięcej Bułgarów i Polaków. Władze

imigracyjne podkreślają, że wielu tych ludzi będzie deportowanych, gdyż w związku ze zmianami w Europie Wschodniej nie uzyskają statutu uchodźcy.

BYŁ CZY NIE BYŁ?

Herbert Norman

Minister spraw zagranicznych J. Clark przedstawił w parlamencie w Ottawie raport oczyszczający Herberta Normana z podejrzeń, iż był komunistycznym szpiegiem. Norman, były ambasador Kanady w Japonii, popełnił w wieku 47 lat samobójstwo w Kairze w 1957 roku pełniąc funkcję ambasadora Kanady w Egipcie. Raport sporządzony przez emerytowanego profesora P. Lyona z Uniwersytetu Carleton stwierdza, że Norman nigdy nie był szpiegiem KGB. Zdaniem Lyona popełnił on samobójstwo, nie mogąc psychicznie wytrzymać wieloletnich indagowań w tej sprawie ze strony RCMP i CIA. Lyon podkreśla również, że nic nie wskazuje także na to, aby Norman był agentem wpływu. Prawdą jest natomiast, że studiując w latach 30 w Cambridge i Harvardzie był marksistą, komunistą i zwolennikiem ZSSR. Podejrzania wzmożyły się, gdy podczas przesłuchań starał się ukryć swą komunistyczną, młodzieńczą przeszłość. W 1986 roku konserwatywny poseł Alex Kindy oraz profesor Uniwersytetu Toronto James Barros ogłosili książkę dowodzącą, iż Norman był komu-

nistycznym szpiegiem (No sense of Evil: The Case of Herbert Norman).

MALEJE TOLERANCJA

Kanadyjska Komisja Praw Człowieka przedstawiła doroczny raport, w którym stwierdza, że reputacja Kanady jako kraju sprawiedliwego i tolerancyjnego jest poważnie zagrożona przez nasilające się napięcia rasowe i wzrastające przejawy rasizmu. Zdaniem Komisji, najbardziej drastycznym przejawem rasizmu jest hipokrytyczny stosunek Kanady do tubylców - Indian i Eskimosów. Wśród innych objawów Komisja przytoczyła kontrowersje czy Sikhowie policjanci RCMP mogą nosić turbany, rasistowskie żetony noszone przez niektórych Kanadyjczyków, zwiększającą się obojętność, a także wrogość wobec imigrantów z krajów Trzeciego Świata, konflikt języczny anglofonów z frankofonami. Komisja stwierdza, że Kanada musi sobie uświadomić, że aby uchodzić za społeczeństwo demokratyczne, tolerancyjne i pluralistyczne nie może podzielić się na kilka części - z których jedna pod różnymi względami będzie uważać siebie za lepszą od pozostałych. Szef Komisji Max Yalden podkreślił, że część winy za rosnący w Kanadzie rasizm powinni wziąć na siebie politycy, którzy stoją na pierwszej linii walki, gdy chodzi o przestrzeganie praw człowieka na arenie międzynarodowej, a chowają głowy w piasek, gdy w grę wchodzi rasizm domowy. Yalden powiedział, że premier Mulroney, wbrew obietnicy, nie uczynił z rasizmu sprawy dla jego rządu pierwszoplanowej oraz wyraził ubolewanie, iż niektórzy konserwatywni posłowie domagali się zakazu noszenia turbanów przez policjantów Sikhów.

KRÓTKO:

• W Winnipeg odbyła się czwarta debata kandydatów na stanowisko przywódcy Partii Liberalnej. Dominował problem układu Meech Lake. Jean Chretien (prowadzi w wyścigu) został oskarżony przez drugiego we współzawodnictwie Paula Martina i trzecią Sheilę Copps, iż zaczyna rozmiękczać

swe dotychczasowe stanowisko zdecydowanego sprzeciwu wobec układu. Chretien odparł, iż poparcie dla propozycji McKenny nie oznacza iż zmienił negatywny stosunek do Meech Lake, oznacza jedynie wyciągnięcie ręki do propozycji podjęcia negocjacji. Obserwatorzy twierdzą, że Chretien jest już prawie 100% zwycięzcą konwencji przywódczej 23 czerwca w Calgary. On sam, jak i szef jego kampanii wyborczej Rae, utrzymują, że trzeba walczyć o głosy delegatów do końca, gdyż wróbel na dachu nie jest wróblem w garści.

• Sondaż opinii publicznej Gallupa wykazał, że 85% Kanadyjczyków popiera ideę zorganizowania letnich igrzysk olimpijskich w 1996 roku w Toronto.

• Kongres Żydów Kanadyjskich i Kongres Włochów Kanadyjskich ogłosiły wspólny plan walki z rasizmem i dyskryminacją na tle rasowym. Utworzyły one fundusz ze wstępą sumą 40 tys. dol. dla uczczenia ojca Rufino Niccacci, franciszkanina, który uratował życie tysiącom Żydów, organizując w czasie II wojny światowej akcję pomocy dla nich w Asyżu.

• Ontaryjska Partia Liberalna na konwencji w Windsor przyjęła rezolucję popierającą rozwój energii nuklearnej jako bezpiecznej, ekonomicznej i nieszkodliwej dla środowiska formy uzyskiwania energii elektrycznej. Liberalowie wezwali do wybudowania szeregu elektrowni nuklearnych w Ontario. Polityka partii nie jest wiążąca dla rządu prowincjonalnego (sprawowanego przez liberalów).

• W I kwartale br. dokonano w Toronto 90 rabunków banków. W I kwartale ub.r. było ich o 34% mniej. Policja twierdzi, że coraz bardziej powszechne w Toronto narkotyki oraz pogarszająca się sytuacja ekonomiczna są głównymi przyczynami epidemii napadów na banki.

• Minister imigracji Barbara McDougall spotkała się z przedstawicielami Kongresu Żydów Kanadyjskich. Omawiano rozszerzenie dla Żydów kryteriów emigracji do Kanady w ramach łączenia rodzin. Kongres pragnie umożliwić większej liczbie Żydów sowieckich przybycie do Kanady. Obecnie jest

w Kanadzie około 20 tys. Żydów emigrantów z ZSSR.

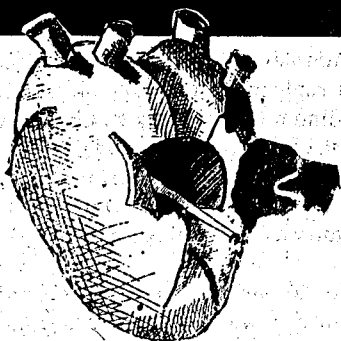
• Nie będzie przerw w dostawie prądu w Ontario. 18 tys. pracowników Ontario Hydro zgodziło się na 2-letni kontrakt tymczasowy.

• Bank of Canada podniósł oprocentowanie pożyczek dla najlepszych klientów do wysokości 13.51%. Jest to najwyższe oprocentowanie od 7 i pół lat.

• Ambasador Kanady w ONZ Y. Fortier oświadczył na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa ONZ, że Kanada sprzeciwia się osiedleniu Żydów sowieckich na okupowanych przez Izrael terytoriach arabskich. Zdaniem Fortiera zaburzenie równowagi demograficznej w Strefie Gazy i na Zachodnim Brzegu może mieć negatywny wpływ na toczące obecnie delikatne negocjacje w sprawie pokojowego zasiedlania tych terenów.

• Sąd Najwyższy głosami 5:0 orzekł, że Urząd Podatkowy ma konstytucyjne prawo zażądania od podatnika wszystkich dokumentów, zapisków, rachunków, itp. potrzebnych do przeprowadzenia rutynowej kontroli. Sąd orzekł, że uprawnienie to, nie gwałci prawa obywatela do prywatności, ani prawa przeciwko nieuzasadnionej rewizji i śledztwu. Kontroler Urzędu Podatkowego, aby uzyskać dostęp do potrzebnych mu materiałów nie musi przedstawiać najpierw - tak, jak to jest wymagane w przypadku śledztwa karnego - dowodów uzasadnionej podejrzania. Sąd wyjaśnił, że kanadyjski system podatkowy, opierający się o założenie samosprawozdawczości i uczciwości podatnika musi dysponować mechanizmem losowego, pełnego zbadania zeznań dowolnego podatnika. Prawo to jednak nie daje Urzędowi Podatkowemu - stwierdza Sąd - uprawnień do niespodziewanego najścia domu bądź biznesu. Stwierdza jedynie, że Urząd Podatkowy może zażądać wszystkich potrzebnych według niego materiałów weryfikujących złożone zeznanie podatkowe.

• Prezydent USA G. Bush przybędzie 10 kwietnia do Kanady na rozmowy z premierem Mulroneyem. W Toronto będzie w SkyDome na inaugurującym sezon baseballowy meczu Toronto Blue Jays.

POLITYKA

Premier Tadeusz Mazowiecki mianował wiceministrami obrony narodowej byłego rzecznika Solidarności dra Janusza Onyszkiewicza oraz Tadeusza Komorowskiego. Obydwaj są cywilami. W powojennej historii Polski są to pierwsi cywile na stanowisku wice-ministrów obrony narodowej.

ZSSR zamknął przejście graniczne z Polską w Ogrodnikach. Ruch graniczny pomiędzy Polską a Litwą ustał. Strona polska zażądała wyjaśnienia.

Janusz Onyszkiewicz, pierwszy cywilny wiceminister obrony narodowej.

Przywódca KPN Leszek Moczulski powiedział, że zamiast wyborów samorządowych, do których społeczeństwo nie jest przygotowane, a stare kliki w gminach są za mocne, powinny odbyć się jak najszybciej wolne wybory do parlamentu. "Kraj nasz jest w tej chwili na rozdrożu i jeżeli pójdzie w złym kierunku, może się to odbić na całych pokoleniach. Wydaje się, że stary, totalitarny system rozpadł się definitywnie. Ale zmiany są za wolne. Polska jest jeszcze w RWPG, armia sowiecka stacjonuje na naszym terytorium, człowiek, który wprowadził stan wojenny jest prezydentem i iluś tam ministrów nie ma zaufania społeczeństwa".

Prezydent Jaruzelski uda się w połowie kwietnia do ZSSR. Będzie pod Lenino, w Kijowie i we Lwowie (być może także w Katyniu). Spotka się z Gorbaczowem. Niektóre źródła twierdzą, że Gorbaczow przyzna oficjalnie w 50 rocznicę mordu katyńskiego, iż zbrodnię popełnili Sowieci.

Komisja ustawodawcza Sejmu zaaprobowwała projekt ustawy Senatu, aby 3 maja uczynić świętem narodowym. Komisja zgodziła się także, aby zlikwidować święto odrodzenia 22 Lipca.

Na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego odbyło się zebranie Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie. Wziął w nim udział premier Mazowiecki i wielu innych przedstawicieli rządu. Lech Wałęsa wyzywał do budowy pluralizmu. Ponowił wezwanie do udzielenia rządowi nadzwyczajnych pełnomocnictw, żeby zrobić reformę, zanim wszystko się rozpadnie. Zagraża nam zjedzenie przez spółki nomenklaturowe. Wałęsa podkreślił, że demokracja, parlament, prawo to wszystko jest w porządku, ale ludzie oczekują na szybkie rezultaty. Jeśli mamy w kraju sytuację rewolucyjną, trzeba rządzić przy pomocy dekrétów, stanowczo i jednoznacznie. Reformy wprowadzane przez rząd są słuszne, ale zbyt wolne. Wałęsa zażądał szybszej czystki byłych komunistycznych aparatczyków nadal piastujących eksponowane stanowiska. Domagał się także od rządu wzmocnienia

tempa prywatyzacji. Premier Mazowiecki podkreślił, że nie wszystkich można ścigać za jednym zamachem. Wywołałoby to wiele niepotrzebnego zamieszania. Podkreślił, że jeśli idzie o reformę gospodarczą to obecnie przechodzimy z etapu gaszenia inflacji do znacznie trudniejszego: przekształceń własnościowych i strukturalnych. Zaznaczył, że MSW i MON nie będzie traktował tak, jak oni niegdyś traktowali nas. W sprawie Niemiec wywalczyliśmy już dużo, ale nadal walczymy. Rząd będzie się domagał, aby w przyszłej konstytucji zjednoczonych Niemiec było stwierdzenie, iż państwo niemieckie nie żywi wobec nikogo jakichkolwiek pretensji terytorialnych. Zaproponował, aby wybory parlamentarne odbyły się na wiosnę 1991 roku. Pluralizm jest dobry, jest w tej chwili miejsce zarówno dla partii politycznych, którym zresztą coś nie za dobrze się układa, jak i Komitetu Obywatelskiego. Postulował, aby nie zamieniać demokracji w polskie piekło. "Lękam się - podkreślił - że Polska przekształci się w piekło walki i kłótni". Stefan Kurowski powiedział, że niedobrze się stało, iż KO nie dokooptowało do siebie ludzi z ugrupowań opozycyjnych nie reprezentowanych przy okrągłym stole - KPN, Chrześcijańskiej Demokracji, itd. Zdaniem Kurowskiego, lojalność wobec zaszłości jaką jest okrągły stół jest zbyt duża, ciąży za mocno. Domagał się, aby KO udzielił wyraźnego poparcia programowi ekonomicznemu Balcerowicza, powinien docenić jego zasługi. Aplauz wywołał głos z sali, iż ogromnym błędem KO i rządu jest niedoceniać polityki informacyjnej. Należy natychmiast wyrzucić Drawicza i Niezabitowską. Jeśli rząd nie zacznie porządnie informować, to ludzie nie udzieli mu wkrótce żadnego poparcia.

Pospotkaniu KO z rządem tłumaczył się Wałęsa: "Z gazet i telewizji można było się dowiedzieć, że Wałęsa kłóci się z Mazowieckim. To wielka pomyłka. Nie ma kłótni, mam tylko pretensje, że zmiany idą tak powoli, ale gdybym miał jeszcze raz wybierać, wybrałbym Mazowieckiego".

KO przy Lechu Wałęsie zaapelował o

aktywny udział obywateli w wylaniu kandydatów na radnych. Wyraził nadzieję, że frekwencja w wyborach lokalnych będzie wysoka. Przyjął rezolucję popierającą niepodległość Litwy.

Przewodniczący Krajowej Komisji Porozumiewawczej NSZZ Solidarność 80 Marian Jurczyk oświadczył na konferencji prasowej, że związek zawodowy, który został zarejestrowany 17 kwietnia 1989 r. to zupełnie nowy związek, po prostu prorządowy. Taki nigdy nie będzie miał przebiecia, by skutecznie bronić ludzi. Jurczyk podkreślił, że (co argumentują fachowcy) także z punktu widzenia prawa nie jest to ten sam związek. Przypomniał, że na początku marca złożony został w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie wniosek o ponowną rejestrację NSZZ Solidarność, tym razem pod nazwą Solidarność 80, ale z tym samym statutem jaki opracowano podczas zjazdu w "Oliwii" w 1981 roku. Jurczyk określił program Balcerowicza jako antyrolniczy, antyprzemysłowy, zmierzający do biologicznego wyniszczenia narodu. Okrągły stół był manipulacją. Podał, że Solidarność 80 liczy obecnie kilkaset tysięcy członków. O Wałęsie: "Sądzę, że jeśli działacz myśli o sprawach ambicjonalnych, osobistych - nie powinien być działaczem. Wałęsa odszedł od korzeni związku".

Marian Jurczyk

Odbył się kongres ZBOWID-u. Zmieniono nazwę na Związek Kombatanów Rzeczypospolitej i Byłych Więźniów Politycznych. Nowym szefem został generał Józef Kamiński (weteran I dywizji Piechoty im. T. Kościuszko), także prezes byłego ZBOWID-u.

Minister spraw zagranicznych Skubiszewski powiedział, iż nie są jeszcze spełnione wymogi dla uznania rządu w Wilnie. Uznajemy jednak litewskie prawo do państwowości. Bardzo ważne jest budowanie polsko-niemieckiej wspólnoty interesów.

Senat po długiej i burzliwej dyskusji przyjął bez poprawek ustawę o likwidacji RSW.

Rzecznik rządu Małgorzata Niezabitowska powiedziała na konferencji prasowej, że nie będzie specjalnej deklaracji rządu RP w sprawie krzywd i niesprawiedliwości wyrządzonych, jak stwierdził kanclerz Kohl, przez Polaków wysiedlonym Niemcom. Podkreśliła, iż takie krzywdy były, ale nie można porównywać krzywd Polaków i Niemców. Stwierdziła, że Polska stała się krajem zaprzyjaźnionym z USA. Podczas wizyty w USA premier Mazowiecki przyjmowany był znakomicie, czasami lepiej niż niejedna głowa państwa. Rozmowy toczyły się na trzech płaszczyznach: politycznej, gospodarczej i polsko-polonijnej. Jeśli idzie o stosunki z USA to podpisano umowę o współpracy gospodarczej i handlowej, uzyskano zgodę na otwarcie konsulatu w Los Angeles, zniesiono ograniczenia w poruszaniu się polskich dyplomatów po terytorium USA. Za sukces główny uznała wyjaśnienie prezydentowi Bushowi polskiej racji stanu, zwłaszcza w kwestii niemieckiej. Prezydent Bush poparł Polskę co do granic całkowicie, w kwestii traktatu pokojowego wykazał zrozumienie. Dodała, że Polska łączy wycofanie wojsk sowieckich z amerykańsko-sowiecką redukcją wojsk w Europie do poziomu 195 tys. po stronie USA i ZSSR. Wyjaśniła, że nie było oficjalnych rozmów z rządem litewskim. Zapowiadany list Landsbergisa do Mazowieckiego nie doszedł. Polska chętnie

podejmie się misji dobrej woli w wyjaśnieniu rozbieżności stanowisk pomiędzy Wilnem i Moskwą, jeśli Litwa o to poprosi. Niezabitowska zgodziła się, że SB rządziła hotelami. Utraci te uprawnienia. Rząd proponuje prawne rozwiązanie kwestii bezpieczeństwa gości.

Odbyło się nadzwyczajne posiedzenie rządu w sprawie uchodźców z krajów Afryki i Bliskiego Wschodu, iktórzy znaleźli się na terenie Polski. Rząd postanowił zapewnić 700-osobowej grupie odpowiednie warunki pobytu, a także opiekę lekarską. Jednocześnie zaapelował do komisji do spraw uchodźców ONZ o udzielenie Polsce pomocy. Polska nie ratyfikowała konwencji genewskiej z 1951 r. o uchodźcach i teoretycznie nie jest zobowiązana do udzielania im żadnej pomocy. Większość przybyszów to ofiary oszustów, którzy zapewniali, że wyrobią wizę do Szwecji, gdzie łatwo dostać tzw. travel document. Za te "usługi" żądano grubych pieniędzy, a szwedzkie wizy w większości przypadków okazały się fałszywe. Policja szwedzka wszystkich bez ważnych wiz odsyła z powrotem do Szwecji.

"Trybuna", która po likwidacji PZPR zrezygnowała z drugiej części tytułu "Ludu", opublikowała wypowiedź sowieckiego historyka Sergieja Charłamowa. Na konferencji historycznej w Warszawie powiedział on, że w archiwach NKWD odnalazł dokumenty mówiące o tym, że funkcjonariusze odpowiedzialni za "likwidację polskich nacjonalistów w regionie Smoleńska w kwietniu 1940 r." otrzymali specjalne nagrody. Jak twierdzi Charłamow władze sowieckie złożyły oświadczenie w sprawie Katynia w rocznicę popełnionej przed 50 laty zbrodni.

Strajkowali pracownicy portowi na Okęciu. Głównym postulatem było zaprzestanie błędnej ich zdaniem reorganizacji oraz zaniechanie zatrudniania byłych funkcjonariuszy SB i MO. Strajk poparła "Solidarność" PLL LOT.

Podanie o paszport będzie można składać listownie, załączając znaczek na odpowiedź. Odbiór jeszcze osobiście.

Do Polski przybyła delegacja ekspertów samorządowych z Rady Europy. Wizyta ta ma charakter szkoleniowy - eksperci przekażą swoje doświadczenia z kursów szkoleniowych prowadzonych w tym zakresie w różnych krajach Europy. Wizyta ta jest jednym z efektów rozmów premiera Mazowieckiego z przedstawicielami Rady Europy.

Premier Mazowiecki podczas konferencji prasowej w konsulacie RP w Chicago:

Pyt.: W świetle problemu związanego z granicą polską, proszę o skomentowanie sprawy wojsk sowieckich. Pytam o to jak długo te wojska pozostaną w Polsce, jak są liczne i czy one w ogóle z Polski wyjdą?

Premier: Jeśli chodzi o sprawę wojsk sowieckich w Polsce, to w komunikacie Komitetu Obrony Kraju powiedzieliśmy już publicznie, że rozpoczniemy rozmowy na temat wycofania wojsk sowieckich z Polski. Im bardziej wielkie mocarstwa nam pomogą w uzyskaniu ważnych i nie ulegających żadnym wątpliwościom gwarancji na temat naszych granic zachodnich, tym szybciej tę sprawę rozwiążemy. Jest ich teraz około 58 tysięcy, przy czym są to w większości jednostki logistyczne, związane z tymi jednostkami, które są na terenie dzisiejszej NRD. Mam nadzieję, że w trakcie realizacji porozumienia przy wyjściu z propozycją przedstawioną przez sekretarza stanu USA Bakera i ministra spraw zagranicznych ZSSR Szewarnadze o redukcji wojsk poobustronnie do poziomu 195 tysięcy, ten problem będzie zupełnie rozwiązany. Mamy w tej sprawie stanowisko zupełnie jednoznaczne. Chcemy ten proces rozpocząć i konsekwentnie go przeprowadzić. Natomiast nie robimy z tej sprawy żadnych ostentacji, bo nie chcemy utrudniać Gorbaczowowi sytuację.

Pyt.: Dlaczego rząd polski nie uznał nowego rządu Litwy?

Premier: Czy pan to pytanie stawia wszystkim rządowi, łącznie z rządem amerykańskim? I czy pan uważa, że rząd polski powinien być szybszy w tej sprawie niż rząd amerykański? Rząd polski wyraził swoje stanowisko w tej sprawie i myślę, że umie pan czytać ofi-

cialne komunikaty i rozumie pan co to znaczy, jeżeli w komunikacie mówi się, że Litwa i Związek Sowiecki powinny w drodze pertraktacji rozwiązać wzajemne problemy. Sądzę wreszcie, że tak samo czytając ten komunikat, rozumie pan co znaczy, kiedy mówimy, że problemy powinny być rozwiązane drogą pokojową. Oznacza to, że chcemy, ażeby nie doszło do żadnych ekstremalnych rozwiązań, ale żeby w wyniku pertraktacji i porozumienia sprawy te zostały rozwiązane zgodnie z aspiracjami narodu litewskiego.

Pyt.: Niemal od początku objęcia rządów, w tym środowisku mówi się o możliwości zmiany ekipy konsularnej, a dotyczy to zwłaszcza osoby konsula generalnego. To wywołuje wiele niezdrowych czasami spekulacji, chcielibyśmy usłyszeć pańską wypowiedź w tej sprawie.

Premier: Mówi się, że nie ma niedyskretnych pytań, są tylko niedyskretnie odpowiedzi, ale jak się okazuje są również nietaktowne pytania. Myślę, że rozumie pan, że w zakresie wymiany ludzi, która w różnych dziedzinach się w Polsce dokonuje, także w dyplomacji i pracy konsularnej zmiany będą. I tylko taką ogólną odpowiedzią mogę pana zaspokoić, natomiast nie zamierzam się wypowiadać na żadne tego typu konkretne pytania.

GOSPODARKA

W Warszawie podpisano umowę między szwedzko-szwajcarską firmą ABB Adea Brown Boveri i polskim "Zamechem" w sprawie utworzenia spółki o kapitale mieszanym. Nowa firma pod nazwą "ABB-Zamech", z główną siedzibą w Elblągu, ma zajmować się produkcją turbin do statków i elektrowni. "Zamech" produkował turbiny na licencji ABB od 1973 r. Z kapitałem wartości 5 milionów dolarów, nowa firma będzie największą spółką z udziałem kapitału zagranicznego w Polsce. Akcje jej będą wystawione do sprzedaży jak tylko wejdzie w życie ustawa o prywatyzacji. Część akcji, będą mogli nabyć, na dogodnych warunkach, pracownicy "Zamechu".

W Trójmieście można kupić benzynę z Holandii. 2450 zł za litr. Polska żółta kosztuje 2400 zł za litr.

Wiceminister finansów Wojciech Misiąg: "Prognoza wzrostu cen w marcu była trafiona: już wiadomo, że będzie 5-6%. Do stabilizacji zbliżamy się w naprawdę dobrym tempie. Budżet państwa szacuje się nieźle, ale nie twierdzą, że w najbliższym czasie zapewnimy rolnictwu opłacalność. Wkrótce jednak będą decyzje dowodzące, że idziemy w tym kierunku. Sondażowa misja Międzynarodowego Funduszu Walutowego stwierdziła, że nasz program stabilizacji jest na dobrej drodze: warunki są dotrzymywane i porozumienie z Funduszem, a tym samym jego pomoc zachowa ważność". Ponadto poprawiłby budżet państwa w terenie, centralny jest w porządku. W rolnictwie nie widzi katastrofy.

Mały polski bank o nazwie BIG (Bank Inicjatyw Gospodarczych) przeprowadził pierwszą w Polsce sprzedaż akcji. Liczba subskrybentów jest znacznie wyższa od liczby akcji wystawionych na sprzedaż - na 15.000 akcji reflektuje 22.857 prywatnych inwestorów, w tym 9.012 to kupcy zagraniczni. Inwestorów zagranicznych także jest zbyt wielu - zgodnie z przepisami, zaledwie 20% akcji może być w obcych rękach.

BIG został stworzony przez przedsiębiorstwa państwowe. Jego początkowy kapitał wyniósł 1 mld zł. Po sprzedaży akcji powiększył się on do 2,5 mld zł. Zapowiedziano, że dalszych 15.000 akcji zostanie wkrótce wystawionych na sprzedaż.

Budżet państwa będzie refundował 20% odsetek od kredytów na zakup ziemi i postęp biologiczny w rolnictwie, oraz 32% odsetek od kredytów na budownictwo mieszkaniowe.

Rzecznik polskiego Ministerstwa ds. Współpracy Gospodarczej z Zagranicą Zbigniew Kamecki oświadczył, że Polska pragnie stać się członkiem EWG w jak najbliższym terminie, tak, aby rozbudować istniejące porozumienia o handlu i współpracy. Jednakże Wspól-

nota, w skład której wchodzi 12 państw, i która w 1992 roku stanie się jednym wspólnym rynkiem, choć zaoferowała zawarcie pewnych porozumień o kooperacji to jednak zaznacza, iż nie stanowią one równocześnie biletu do członkostwa.

W Danii odbyło się seminarium poświęcone sprawom polskiego rolnictwa. Wzięli w nim udział eksperci z Polski, Danii, a także z Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), której siedziba główna znajduje się w Paryżu. Wszyscy byli zgodni, że polskie rolnictwo wymaga radykalnych zmian. Nie było zgody co do dróg wyjścia z kryzysu. Wiceminister rolnictwa Anna Potok powiedziała, że rolnicy obawiają się raptownego urynkowania całej gospodarki. "Największym problemem jest zmiana ich mentalności - powiedziała pani wiceminister. - Po 45 latach komunistycznych rządów, trudno przekonać rolników, że w wielu sprawach muszą decyzję podejmować sami". Trudności rolnictwa znacznie bardziej szczegółowo omówił prof. Augustyn Woś z Instytutu Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie. Rolnicy znaleźli się, jego zdaniem, w wyjątkowo trudnej sytuacji. Z jednej strony mają do czynienia z raptownym wzrostem cen maszyn i urządzeń rolniczych, a z drugiej strony - ze zmniejszeniem popytu nawet na żywność, co wywołane jest spadkiem dochodów realnych ludności.

"Gospodarka polska, wychodząc z inflacji, weszła w fazę głębokiej recesji - wyjaśniał prof. Woś. - Trudno przewidzieć, jak długo będzie ona trwała i jak będzie głęboka. Jeśli sektor rolniczy nie zreformuje się, to trudno przewidzieć w jakim stanie wyjdzie z obecnego kryzysu. A na modernizację brak pieniędzy". Do prywatnych gospodarstw rolnych należy 76% ziemi uprawnej i dostarczają one 79% żywności produkowanej w kraju. Jednak zaledwie 18% gospodarstw ma więcej niż 10 hektarów ziemi. Większość, to gospodarstwa małe, słabe ekonomicznie. Autorzy reformy gospodarczej wychodzili z założenia, że słabe gospodarstwa, niezdolne do modernizacji po prostu przestaną istnieć i nastąpi naturalny proces koncentracji

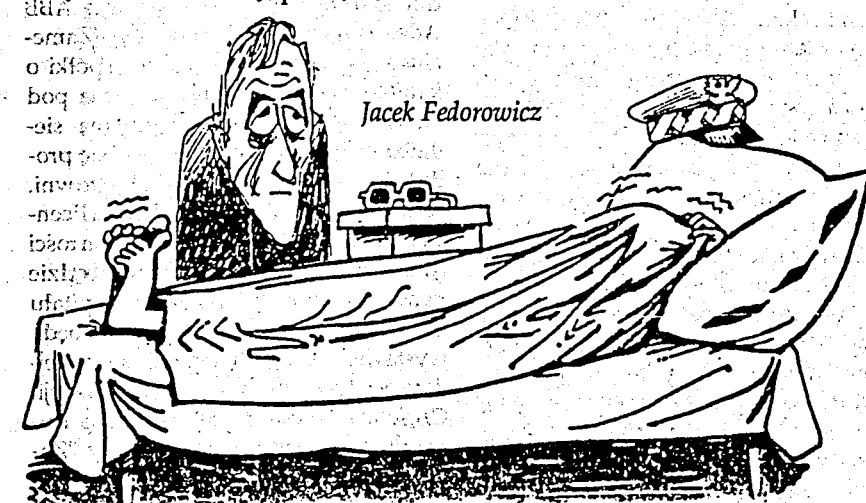
ziemi. Liczono na to, że upadną przede wszystkim działki tzw. chłopo-robotników. Jednak ze względu na recesję w przemyśle i zwiększające się bezrobocie te małe gospodarstwa są dla wielu jedyną szansą na przetrwanie trudnych czasów. Ekspert z OECD zwracał uwagę, że trudności polskiego rolnictwa są spowodowane przez monopol w transporcie i przetwórstwie. Dania stanowi dobry przykład jak można te problemy rozwiązać - w spółdzielniach przetwórczych i transportowych rolnicy są udziałowcami.

Dużycy proponowali, że "adoptują" jeden z regionów w Polsce, prawdopodobnie w okolicach Szczecina, gdzie będą oferować sprawdzone u siebie rozwiązania.

KULTURA

W województwie łomżyńskim powstał Biebrzański Park Krajoznawczy z siedzibą w Goniądzu, malowniczym miasteczku położonym w środkowym dorzeczu Biebrzy, jednej z najczystszych rzek polskich. Park liczy ponad 45.000 hektarów unikatowych bagien, na których zachowały się cenne, bo rzadkie gatunki fauny i flory - bobry, wydry, wilki, kuny leśne, łabędzie krzykliwe, bataliony i inne. Na terenie parku znajdują się również zabytki kultury materialnej: stare chałupy, kapliczki, świątki.

Książki ze skreśloną pieczęcią "KC"

PZPR biblioteka" napływają do antykwariatów od osób prywatnych. Rzekomo sprzedano już na makulaturę 50 ton.

Z inicjatywy metropolity wrocławskiego kardynała Henryka Gulbinowicza ogłoszono konkurs otwarty na budowę kościoła-pomnika trwale upamiętniającego tysiąclecie wrocławskiej dzielnicy Psie Pole nad Odrą w centrum osiedli mieszkaniowych Polanka i Rozanka.

Księgarnie dotychczas podległe przedsiębiorstwu "Dom Książki" przejmowane są przez osoby prywatne. Są dobrze zaopatrzone, obsługa znakomita, a ceny nie wyższe niż w placówkach państwowych.

W hotelu Marriott w Warszawie odbyła się aukcja sztuki współczesnej polskiej i sowieckiej. Sprzedano 61 obrazów. Nabywali głównie Niemcy z RFN. Najwyższą cenę uzyskał obraz Jerzego Dudygacza - 210 mln zł. Za 10 obrazów malarzy sowieckich uzyskano 250 mln zł. Dochód przeznaczono na cele charytatywne.

Na Opolszczyźnie jest już w 35 gminach 120 kół Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej w Polsce.

Krzysztof Zanussi został prezydentem Europejskiej Federacji Reżyserów Filmowych (FERA) skupiającej stowarzyszenia filmowców z 24 krajów.

POLSKA OFERUJE POMOC ŻYDOM EMIGRUJĄCYM Z ZSSR

W odwecie terroryści arabscy postrzelili w Bejrucie polskie małżeństwo

22 marca węgierskie linie lotnicze Malev odmówiły dalszego przewozu swymi samolotami Żydów sowieckich emigrujących z ZSSR do Izraela. Decyzja ta nastąpiła po tym jak palestyńska grupa terrorystyczna Jihad oraz inni terroryści arabscy ostrzegli, że wszystkie lotniska, linie lotnicze, samoloty i biura współpracujące przy przewozie sowieckich Żydów do Izraela stają się bezpośrednim celem ataków. Terroryści dodali, że w pewnych sytuacjach będą atakować obywateli odpowiednich państw. Malev zawiadomił o swojej decyzji rząd węgierski, podkreślając, że osobiste pogroźki od palestyńskich ugrupowań terrorystycznych otrzymali pracownicy linii. Rząd węgierski oświadczył, że stanowisko zajęte przez linie lotnicze nie reprezentuje postawy rządu, ale rząd nie może dyktować liniom postępowania, gdyż Węgry nie są już komunistyczną dyktaturą.

23 marca wybuchł pożar w ambasadzie sowieckiej w Bejrucie. Zginęła co najmniej jedna osoba, kilkoro ludzi odniosło obrażenia. Ogień wybuchł po tym, jak jedna z ekstremistycznych grup muzułmańskich w Libanie potępiła Moskwę za umożliwienie masowej emigracji Żydów do Izraela. Pracownicy ambasad sowieckiej odmówili odpowiedzi na jakiegokolwiek pytania w tej sprawie.

25 marca przebywający w USA premier Tadeusz Mazowiecki spotkał się w Nowym Jorku z Kongresem Żydów Amerykańskich. Premier złożył obietnicę przejścia przewozu Żydów sowieckich emigrujących z ZSSR do Izraela samolotami PLL "Lot".

Potępiamy antysemityzm - powiedział premier - i z zalem obserwujemy wszelkie publiczne zachęcanie do

nienawiści wobec Żydów. Mój kraj oferuje wam wszystkim gościnność i przyjaźń.

Podobnie jak w Średniowieczu, gdy Polska dała schronienie Żydom uciekającym przed prześladowaniami, tak samo dziś nie odmówi humanitarnej pomocy Żydom emigrującym ze Związku Sowieckiego.

Rzeczniczka rządu Małgorzata Niezabitowska powiedziała, że Polska jest otwarta dla wszystkich Żydów, którzy chcą opuścić Związek Sowiecki. Podkreśliła, że zasady tej pomocy nie mogą jeszcze być w szczegółach określone, gdyż trzeba dopracować szczegóły.

30 marca w Bejrucie w zamachu terrorystycznym zostali ciężko ranni dwaj obywatele polscy Bogdan Serkis i jego małżonka Ewa, przedstawiciele przedsiębiorstwa handlu zagranicznego "Animex" (ostrzelano z broni maszynowej ich samochód). Przebywają w szpitalu. Ich życiu nie zagraża niebezpieczeństwo.

Następnego dnia do zamachu przystąpiła Organizacja Akcji Rewolucyjnej Arabskiego Frontu Oporu. Organizacja oświadczyła w ręcznie napisanym komunikacie opublikowanym w jednej z gazet bejruckich, iż zamach był pomyślany jako ostrzeżenie dla władz Polski za propozycję udostępnienia połączeń lotniczych dla Żydów sowieckich emigrujących z ZSSR. "Ostrzegamy rząd Polski przed udzieleniem jakiegokolwiek pomocy w przewozie Żydów sowieckich do naszej świętej ziemi w Palestynie" - stwierdza komunikat.

Polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych ogłosiło oświadczenie stwierdzające, że każdy akt terrorystyczny jest zbrodnią, niezależnie od celu, przyczyn i motywacji, którymi kierują się jego autorzy. Polska zdecydowana jest sprzeciwić się terroryz-

mowi, zwłaszcza w tych regionach, w których panuje kryzys.

Rzeczniczka rządu Niezabitowska podczas konferencji prasowej powiedziała, że Polacy i Żydzi związani są wspólną tysiącletnią historią i wspólną martyrologią w czasie II wojny światowej. Dlatego rząd Polski przywiązuje ogromną wagę do akcji humanitarnej pomocy na rzecz Żydów. Wyraziła nadzieję, że świat arabski zrozumie, że jest to pomoc humanitarna. Podkreśliła, iż zgoda na emigrację sowieckich Żydów przez Warszawę, nie zmienia naszego stosunku wobec Palestyńczyków i krajów arabskich.

Agencja France Press podała, że brygady antyterrorystyczne zatrudnione do tej pory w PLL Lot na liniach krajowych zostały skierowane na linie zagraniczne, głównie do lotów czarterowych przewożących Żydów sowieckich z Warszawy do Izraela.

Front Armii Islamskiej Wyzwolenia Palestyny oraz inne arabskie organizacje terrorystyczne zapowiedziały wysadzenie w powietrze, ostrzeliwanie i bombardowanie biur polskich linii lotniczych, lokali polskich ambasad oraz innych polskich placówek oficjalnych. Front podkreślił, że nie cofnie się przed zabijaniem polskich dyplomatów i oficjalnych przedstawicieli Polski. Akcja będzie trwała dopóty dopóki Polska nie zrezygnuje z przewożenia Żydów sowieckich do Izraela i Palestyny.

Izraelski wiceminister spraw zagranicznych B. Natanyahu oświadczył, że Izrael usiłuje przekonać dyrektora węgierskich linii lotniczych Malev, aby zmieniła decyzję, którą nazwał "podaniem się arabskiemu terroryzmowi".

Opr. M. Zwoiliński

IMIGRACJA

POLAKÓW ZATRZYMUJĄ NA LOTNISKACH I DEPORTUJĄ!

Pytanie: Czy prawo sponsorowania pozostanie Polakom zwrócone?

Odpowiedź: Organizacje sponsorujące, które mają umowę z Urzędem Imigracyjnym, Polaków z zagranicy mogą sponsorować dalej. Kongres Polonii Kanadyjskiej (KPK), jedyna organizacja, która umożliwiała sponsorstwa przez Buffalo i Detroit (dla Polaków tymczasowo w Kanadzie), obecnie jeszcze przegląda swoje procedury i możliwe jest, że od 1 maja będzie można znów do KPK się zgłaszać.

Pytanie: Mam kuzyna w Toronto. Czy on mnie może sponsorować?

Odpowiedź: Nie, ale jeśli jest ciocia/wujek, zamiast przez KPK w kategorii DC-3, ciocia lub wujek może złożyć sponsorstwo w kategorii DC-2. Zorganizować 4 dodatkowych sponsorów.

(Obok ECHO podaje informację na temat tej drogi).

Pytanie: Czy jest to prawda, że wszystkich Polaków obecnie przyjeżdżających jako turystów, na lotnisku zatrzymują?

Odpowiedź: Tak. Ze względu na to, że wielu Polaków ostatnio przyjechało w celach imigracyjnych (czyli po to, aby złożyć podanie o stały pobyt przez Buffalo lub Detroit), władze imigracyjne na lotnisku w Toronto wywołują przez głośniki osobę zapraszającą. Jeśli się nie zgłosi, osoba przyjeżdżająca zostaje zatrzymana, przesłuchana i (na ogół) jeśli nie udowodni, że przybyła z wizytą natychmiast deportowana z powrotem do Polski.

HANIA SOKOLSKA
766 - 4779

SPONSORSTWO PRYWATNE UCHODźCÓW LUB DC

Jeżeli boimy się ryzyka czekania na ponowne otwarcie programu sponsorowania KPK, możemy sponsorować według tradycyjnych zasad dla tzw.

"Designated Class". Należy zorganizować wówczas 5 osób. Potrzebne są im następujące dokumenty:

- Paszporty lub Dokumenty Podróży, druk IMM 1000 (Record of landing) lub (i) karta obywatelstwa;

- Jeżeli w formie IMM 1000 jest odnotowane, że kandydat na sponsora przyjechał do Kanady w ciągu ostatnich 4 lat i otrzymał pożyczkę na przelot z zagranicy (oznaczony w Box 26 formy IMM 1000) władze imigracyjne oczekują dowodu czy pożyczka ta została spłaconą (rachunki) z Revenue Accounting-NHQ;

- List od pracodawcy, wyszczególniający czas pracy i wysokość zarobków, samozatrudniający przedstawiają najnowszy "Financial statement";

- Kopie zaświadczenia bankowego o wysokości konta bankowego;

- Inne dowody na posiadanie funduszy, pozwalających na sponsorowanie uchodźcy;

- Oczekujecie, że grupa sponsorów potrafi przedstawić plan opieki nad sponzorowanym;

- Należy odpowiedzieć na pytanie, dotyczące planu osiedlenia sponzorowanego. Dotyczą one wyrażenia gotowości pomocy w takich między innymi dziedzinach jak: odbiór z lotniska, zapewnienie mieszkania, wyżywienia, umeblovania, ubrania, pomoc w tłumaczeniu, znalezieniu lekarza, dentysty, szkoły, przedszkola, pracy, urzędów;

- Informacje dotyczące obciążeń i zadłużeń; liczebności rodziny kandydata na sponsora;

- Władze imigracyjne interesują się również, czy dana osoba sponzorowała ostatnio kogoś z rodziny (family class and/or assisted relative).

Druki i oświadczenia o sponsorstwo prywatne, spis w języku angielskim potrzebnych dokumentów oraz druk "Settlement Plan" można otrzymać w najbliższym Urzędzie Imigracyjnym.

Sponsorowanie prywatne tym się różni od kongresowego, iż w wypadku tego drugiego potrzeba jest mniej sponsorów prywatnych.

Komunikat FUNDUSZU MILENIUM

Zarząd Funduszu Wieczystego Milenium podaje do wiadomości, że w miesiącu maju i październiku br. będą przyznawane dotacje, o które mogą się ubiegać:

1. Polonijne instytucje naukowe,
2. Polonijne instytucje kulturalno-oświatowe,
3. Polonijne organizacje społeczne i młodzieżowe na cele oświatowe,
4. Naukowcy o pomoc przy rozprowadzaniu książek o zagadnieniach polskich lub polonijnych,
5. Studenci polskiego pochodzenia, studiujący na wyższych uczelniach na pomoc w studiach.

Podania organizacji i instytucji powinny zawierać dokładne dane odnoszące się do celu na jaki dotacja ma być przeznaczona, budżet oraz wysokość dotacji, o którą się prosi.

Podania naukowców powinny zawierać opinię lub ocenę ich prac, wydaną przez uniwersytet lub instytut naukowy.

Prośby o indywidualne stypendia zwrotne dla studentów należy składać na specjalnych formularzach, które można otrzymać w kancelarii Funduszu.

Wszystkie podania muszą być zaopiniowane przez miejscowy Zarząd Okręgu Kongresu Polonii Kanadyjskiej, a tam, gdzie nie ma takowego, przez proboszczą miejscowej polskiej parafii lub polską organizację, należącą do KPK.

Organizacje, biblioteki i szkoły oraz autorzy książek o zagadnieniach polskich lub polonijnych, powinni złożyć podania przed 20 kwietnia 1990 r.; dla studentów polskiego pochodzenia termin składania podań upływa 15 września 1990.

Podania należy kierować na następujący adres:

Canadian Polish Millenium Fund
288 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
M6R 2M4

T. Barankiewicz
Prezes

NOWA NOMENKLATURA

Czy zasadne jest mówienie o "nowej nomenklaturze" w Polsce? Pytanie o tyle uzasadnione, że pojęcie to powraca w coraz liczniejszych publikacjach, i to nie tylko tych, które wychodzą spod piór ludzi do niedawna związanych z komunistyczną nomenklaturą. Bardzo często posądzania o tworzenie "nowej nomenklatury" pojawiają się pod piórami ludzi określających się jako "prawica", związanych przede wszystkim - w Warszawie - z "Tygodnikiem Solidarność". Czy słusznie?

Zacznijmy może od tego, że samo pojęcie "nomenklatury" jest tu używane niezgodnie z jego dotychczasowym znaczeniem. Nomenklatura w klasycznym, komunistycznym sensie, zakłada istnienie partyjnego klucza, wedle którego przydziela się zarezerwowane wyłącznie dla "swoich" stanowiska. Ten typ nominacji w komunizmie nie podlegał żadnej kontroli, był istotą systemu, w którym funkcje partyjne dublowały wszystkie inne. Obecnie nie możemy, nawet przy najdalej posuniętej złośliwości, mówić o istnieniu w Polsce państwa "partyjnego", niezależnie od tego, jako grupa akurat sprawuje władzę. Obecny system, choć wciąż daleki od normalnej demokracji parlamentarnej, jest jej bliższy niż wszystko, z czym dotychczas mieliśmy do czynienia. W takim systemie po prostu nie ma miejsca na klasyczną nomenklaturę.

Skąd więc to powtarzające się posądzanie?

Można wyróżnić dwie grupy, które się tym pojęciem posługują. Pierwszą jest grupa odsuniętych od władzy byłych komunistów, którzy nie mogą utrzymać dotychczasowych pozycji, a nawet je sukcesywnie tracąc, "odgryzają" się propagandowo używając pojęć, które mają jednoznacznie negatywne znaczenie społeczne, a które w dodatku są ich własnym wytworem. Propaganda ta opiera się na twierdzeniach z gruntu moim zdaniem fałszywych, choć powtarzanych przez ludzi dość różnej proveniencji, że wszyscy jesteśmy "dziećmi systemu", a tym samym po-

sługujemy się i musimy się posługiwać jeszcze przez jakiś czas jego metodami. Nie sądzę, by Mazowiecki lub Kuroń byli dziećmi tego systemu, choć niewątpliwie w nim - ale też i przeciw niemu - wyrosli. Ich antytotalitaryzm jest sprawą oczywistą i ich dystansowanie się wobec jego metod także. Powtarzanie tej bzdury ma jednak swój cel. Ma to nam wszystkim wbić do głowy, że "przecież jesteśmy w gruncie rzeczy tacy sami, skażeni tym samym złem". Trochę chyba w tym przesady - w żadnym wypadku przecież nie można wmawiać, że pan Kiszczak jest "w gruncie rzeczy" taki sam, jak Modzelewski. Ale właśnie rozmyciu tych różnic ma służyć owo powtarzanie sloganu o tym, że jesteśmy "dziećmi systemu".

Inaczej funkcjonuje to stwierdzenie w ustach ludzi z tych kręgów dawnej opozycji, które w wyniku "okrągłego stołu" i wyborów oraz późniejszych wydarzeń znalazły się poza kręgiem sprawującym władzę - bezpośrednio lub choćby pośrednio. Tu odnajdujemy przede wszystkim przedstawicieli ruchów określających się jako prawicowe. To one właśnie podnoszą "lewicowy" rodowód tych, którzy zdołali objąć liczące się dziś w Polsce stanowiska - czy to będzie Kuroń rzeczywiście mający lewicową przeszłość, czy Mazowiecki lub pani Hannelowa. Tych wszystkich, mianowanych "lewicą", oskarża się o stosowanie tych samych metod, co komuniści - powtarza się więc slogan o "nowej nomenklaturze", o "monopolu informacyjnym" itp. Bez wątpienia: u podstaw tych oskarżeń odnaleźć można przede wszystkim frustracje spowodowane niezrealizowanymi ambicjami.

W czasie jednej z rozmów z kimś z bliskim do kręgów "Tygodnika Solidarność" gromadzącego właśnie ludzi z tzw. "prawicy" usłyszałem o Geremku i jego kolegach, że "chcą przejąć władzę". Zabrzmiało to jako zarzut, spytałem więc odruchowo: "A wy to nie chcecie?". Chwila konsternacji, po czym kolejny zarzut: ale my nie idziemy na żadne kompromisy z komunistami, nie

planujemy z nimi żadnych sojuszy, podczas gdy lewica "Solidarność" do tego właśnie zmierza. Podejrzewanie "lewicy" o układanie tajnych porozumień z komunistami jest jednym ze stałych motywów, które pojawiają się w publikacjach środowisk prawicowych. Powraca więc spiskowa teoria polityki, której najpełniejszy wyraz dała Jadwiga Staniszkis w tekście, w którym wywodzi istnienie w Moskwie tajnej centrali kierującej przemianami w całym bloku sowieckim. Takie domysły podbudowane analizami podgrzewają atmosferę wewnętrznych sporów w Polsce i stanowią dobrą podstawę do twierdzeń o istnieniu "nowej nomenklatury".

Przykro o tym pisać, lecz środowiska określające same siebie mianem prawicy nieustannie zajmują się poszukiwaniem spisków, tajnych porozumień, skrytych intencji u tych, których uznają za swych przeciwników. Jak na razie nigdzie nie udało mi się znaleźć takiej analizy, w której prawica brak swych sukcesów uzasadniałaby własnymi błędami czy słabościami, nieumiejętnością prowadzenia walki politycznej. Wina za ów brak sukcesu zawsze jest wynikiem działania tajemniczych sił obdarzanych epitetem "lewicy" - niezależnie od tego czy ludzie, o których mowa rzeczywiście mieli w przeszłości lewicowy rodowód, czy wywodzą się ze środowisk zawsze od lewicy odległych, jak choćby środowisko "Tygodnika Powszechnego".

Można bez obawy popełnienia błędu stwierdzić, że występujący wciąż w jednym bloku Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP) już niebawem rozleci się na różne grupy. Ciśnienie odśrodkowe wciąż wzrasta, coraz wyraźniej różnic ideowych ludzi tam zgromadzonych, a dotychczas występujących jako "drużyna Wałęsy". Im dalej od niej dominacji, tym silniejsze dążenia opozycji - jej poszczególnych grup - do określenia swej politycznej tożsamości. I

nie w tym dziwnego. Budowa normalnych struktur życia politycznego jest w tej chwili sprawą dość pilną. Obecny układ władza-opozycja nie ma nic wspólnego z podziałami politycznymi: te przebiegają zupełnie inaczej i bez wątpienia część posłów OKP, która w tej chwili formalnie należy do obozu sprawującego władzę, w normalnych warunkach musiałaby się znaleźć w opozycji. Póki do tego nie dojdzie - to znaczy dokąd nie będzie normalnych, demokratycznych wyborów w Polsce - dotąd linie politycznych podziałów pozostaną rozmyte, niejasne i nieczytelne.

Z drugiej jednak strony mało kto zdaje sobie sprawę z faktu, iż rozmaite partie, które się w ostatnim okresie kształtowały, mają bardzo małe zaplecze społeczne, są partiami kadrowymi. Przeciętny Polak zresztą skłonny jest głosować raczej na konkretnych ludzi niż na anonimowe programy partyjne - w wyborach będą się najprawdopodobniej liczyły osobowości kandydatów, zaś bez znaczenia lub prawie bez znaczenia będą ich partyjne rodowody. W momencie, w którym wreszcie odrzucona zostanie formuła "okrągłego stołu", dzięki której w parlamencie znajdują się komuniści, problemem stanie się sformułowanie zasad ordynacji wyborczej - podstawowym źródłem sporu stanie się wybór między ordynacją większościową i proporcjonalną. Jest prawie oczywiste, że przedstawiciele prawicy będą optowali za tym drugim rozwiązaniem - to jedyna szansa na uzyskanie przez nich przedstawicielstwa w parlamencie. Jednakże wybranie takiego rozwiązania może spowodować osłabienie państwa, co w początkowym okresie odbudowy jego struktur nie byłoby zjawiskiem korzystnym.

To rozwiązanie jednak może zapobiec tworzeniu się tak silnych jak dzisiaj grup nieformalnych. Jeśli bowiem nie da się sensownie mówić o "nowej nomenklaturze", to bez wątpienia da się zauważyć funkcjonowanie takich właśnie nieformalnych ośrodków. Po części mają one charakter tradycyjnie towarzyski: nic dziwnego, że ludzie dobierają się w oparciu o dotychczasowe, sprawdzone w układach podziemnych grupy. Prowadzi to jednak często do wynaturzeń, wyraźnego

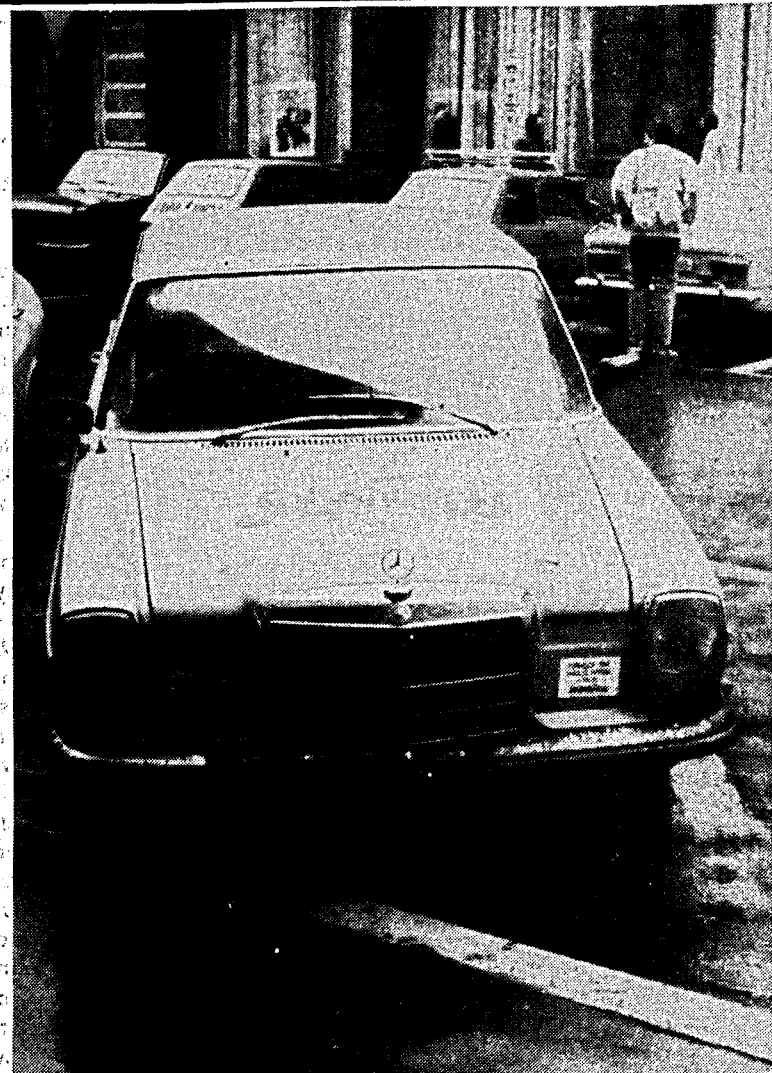

Foto: Maciej Kuroiwicki

w niektórych kręgach kumoterstwa. I tak - dla przykładu - znana postać opozycyjna z okresu stanu wojennego obejmuje wysokie stanowisko, po czym nagle okazuje się, że jego żona, która nic nie miała dotąd wspólnego z daną specjalnością, otrzymuje ciepłą posadkę. Takich kwiatków dałoby się zebrać sporo.

Osobiście jestem tymi praktykami przerażony - w ten sposób bowiem niedawna opozycja błyskawicznie pozbywa się tego kapitału moralnego, który zdołała zgromadzić w latach ubiegłych. Do tego dochodzi zjawisko jeszcze obrzydliwsze: powstał oto Czwarty Legion. Jak wiadomo, Czwartego Legionu w rzeczywistości nie było. Zaczęli go tworzyć ludzie, którzy do legionistów się przykleili. I oto teraz objawia się w Polsce cała masa "działaczy opo-

cyjnych" bez żenady upominających się o posady i stanowiska. Hordy "prześladowanych przez komuny", o których wiadomo, że pod jej panowaniem zajmowali ciepłe i spokojne posady. Teraz się okazuje, że byli Wallenrodami, że "chronili substancję", że odważnie raz kupili egzemplarz podziemnego piśmka itp. Wypływają teraz radośnie w nowych strukturach życia społecznego rozpychając się w nich bez żenady, beczelnie i skwapliwie. Rzygać się chce, gdy to obserwuje się z bliska. I jeśli już mowa o "nowej nomenklaturze", to tworzą ją właśnie ci ludzie oblepiający wszystko swą zachłannością, widzący nagle szansę robienia szybkich karier, śliscy, kopiący wszystkich na prawo i lewo, byle do przodu. Samo życie.

LESZEK SZARUGA

"Teatr mój widzę ogromny"

Rozmowa ze STEFANEM HOŁDĄ - tancerzem, choreografem oraz dyrektorem pierwszej w Toronto POLSKIEJ SZKOŁY BALETOWEJ

JACEK MIKOŁAJKO: Wiosną ubiegłego roku "Głos Polski" i "Biuletyn Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza" opublikowały naszą rozmowę o pierwszych krokach utworzonej i prowadzonej przez Ciebie POLSKIEJ SZKOŁY BALETOWEJ. Moje życzenia powodzenia w realizacji tego zamiaru w pełni się spełniły.

STEFAN HOŁDA: Szkoła istnieje już ponad 2 lata i w tym okresie skorzystało z nauki ponad 100 uczniów oraz ponad 30 osób dorosłych, uczęszczających na kursy tańca towarzyskiego.

J.M.: Krąży plotka, że masz już nowy pomysł utworzenia w Toronto POLSKIEGO TEATRU.

S.H.: Pomysł to za mało powiedziane. Teatr zarejestrujemy już za kilka dni. Jego zadaniem będzie popularyzacja polskich utworów scenicznych - od baletu, operetki, poprzez kabaret, wodewil aż po utwory dramatyczne. Polonia zmienia oblicze i frekwencja na gościnnych występach artystów z Polski wskazuje, że stać nas na własny stały teatr - podobny do takich jakie mieliśmy w Polsce. Wbrew krążącym opiniom uważam, że wpojona w Polsce potrzeba obcowania na co dzień z kulturą nie zanikła na emigracji i powinna być kultywowana. Pomysł utworzenia stałego teatru ma służyć temu celowi.

J.M.: W Polsce mieliśmy wiele bardzo dobrych teatrów zawodowych. Czy teatr, który zakładasz będzie również teatrem zawodowym?

S.H.: Tak jest. Ustaliliśmy, że w Toronto i okolicach przebywa dużo zawodowych aktorów, tancerzy, muzyków, kompozytorów. Na nasz apel prasowy zgłosiło się już około 20 osób, reprezentujących szeroką gamę sztuki scenicznej. Posiadam informacje o co najmniej 10 dalszych osobach.

J.M.: Masz przecież także swoją Szkołę Tańca...

S.H.: ...i zespoły taneczne w Toronto i Sault Ste. Marie. Planujemy jednak nie poprzestawać na własnych, miejscowych talentach. Jeżeli teatr rozwinie się, będziemy zapraszać reżyserów, choreografów, aktorów i tancerzy z Polski.

J.M.: To już wydaje się bardzo ambitnym przedsięwzięciem.

S.H.: Można to zorganizować, jeśli miejscowa część zespołu odpowiednio się przygotuje i zaproszeni goście dołączą w ostatniej fazie tworzenia programu.

J.M.: W Twoich planach uderza rozległa gama repertuarowa proponowanego teatru. Z zasady, placówki artystyczne ograniczają się do jednej lub dwóch, zwykle pokrewnych, dyscyplin artystycznych, takich jak na przykład opera lub operetka, czy musicale.

S.H.: Trzeba jednak pamiętać, że nie jesteśmy w kraju. Pragniemy zaspokajać różnorodne zainteresowania możliwie całej Polonii. Przy takim jednak założeniu trzeba bazować również na pomocy artystów zapraszanych z zewnątrz, przede wszystkim z Polski.

J.M.: Jak wyobrażasz sobie stronę finansową całego przedsięwzięcia?

S.H.: To jest, jak zawsze w naszych emigracyjnych warunkach, najtrudniejsze pytanie. Zostaniemy zarejestrowani jako organizacja niedochodowa (non profit organization) i będziemy starać się o status "charitable organization" wystawiający ofiarodawcom zwolnienia podatkowe od ofiarowanych kwot. Organizacje, których głównym celem jest promowanie kultury i sztuki oraz edukacja, mogą ubiegać się o taki przywilej. Liczymy także na dotacje rządu federalnego jak i prowincjonalnego, organizacji społecznych i

osób prywatnych. Jednakże większość środków finansowych musimy naturalnie wypracować sami proponując dobre programy i walcząc o zainteresowanie widza.

J.M.: W tym miejscu warto zapytać o inne formy planowanej działalności.

S.H.: Jeśli środki finansowe pozwolą, a wszystko zależy od Polonii i poparcia władz dysponującymi funduszami, pragniemy również sponzorować młodych artystów wysyłając ich na stypendia do Polski oraz pomagać chorym artystom w Polsce. Trzecią dziedziną będzie kształcenie młodzieży zainteresowanej polską kulturą teatralną.

J.M.: Czy terytorialnie występy będą ograniczone do Toronto?

S.H.: Absolutnie nie. Stały teatr nie utrzymałby się występując tylko w Toronto. Musimy docierać do wszystkich środowisk polonijnych w Kanadzie, w Stanach Zjednoczonych i dalej w świecie. Będziemy również starali się od czasu do czasu przygotowywać programy dla dzieci, jak również dla widzów kanadyjskich propagując w ten sposób polską kulturę w naszej drugiej Ojczyźnie.

J.M.: Przejdźmy teraz może do konkretnych planów repertuarowych.

S.H.: Przedsmak tego, co teatr pragnie oferować daliśmy podczas galowej akademii z okazji Rocznic Niepodległości Polski w Massey Hall w Toronto z udziałem Lecha Wałęsy.

J.M.: Rzeczywiście był to imponujący, 25-minutowy fragment baletu Karola Szymanowskiego "Harnasie", z udziałem 60 tancerzy, tancerek i muzyków, członków połączonych grup tanecznych "Polanie", Szkoły Baletowej zespołu góralskiego "Harnasie". Scena po prostu zarożała się tancerzami w

wieku od lat 3 do 35, wspaniale ze sobą zgranymi. A soliści i najstarsi tancerze reprezentowali naprawdę wysoki poziom artystyczny.

S.H.: W przyszłym roku planujemy wystawić całe przedstawienie "Harnasi". W październiku lub listopadzie br. na uroczystościach z okazji 45-lecia Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza, chcemy wystawić pierwsze pełnospektaklowe widowisko muzyczne "Dziś do Ciebie przyjdź nie mogę" lub "Porwana Narzeczona" - prezentujące folklor warszawski.

W dalszej kolejności planujemy operetkę "Krakowiacy i Górale" oraz balet Stanisława Moniuszki "Na Kwaterunku".

J.M.: Moje ostatnie pytanie dotyczy form poparcia teatru przez wszystkich zainteresowanych.

S.H.: Apeluję do wszystkich zawodowych artystów, którzy przebywają w Toronto lub okolicy o jak najszybsze nawiązanie z nami kontaktu. Potrzebujemy również jak najwięcej wolontariuszy do prac organizacyjnych, reklamy, rozprowadzania bileków, organizowania imprez dostarczających funduszy. I wreszcie jak zawsze w warunkach emigracyjnych, prosimy o poparcie finansowe w postaci datków i zapisów przez wszystkich, którym dobro naszej kultury leży na sercu. Podkreślam, że teatr będzie organizacją niedochodową, dającą jednak programy na poziomie zawodowym. Stąd miejsce w nim i dla zawodowych artystów i wolontariuszy pragnących poprzeć jego idee i obalić mit, że na emigracji zajmujemy się tylko "robieniem pieniędzy".

J.M.: Dziękuję za rozmowę i jak przed rokiem, życzymy realizacji także i tych jeszcze ambitniejszych planów.

Rozmawiał:
JACEK MIKOŁAJKO

P.S. Osoby zainteresowane prosimy o listowny lub telefoniczny kontakt na adres:

POLSKI TEATR TAŃCA
890 Jane Str. Suite 1403
Toronto, Ont. M6N 4C3
c/o S. Hołda
Telefon: 416 - 763 3157

"DOM SENIORA" W POLSCE ! Dla emerytów i rencistów

"Dom Seniorsa" przeznaczony jest dla osób, które chciałyby zamieszkać w pensjonacie w Polsce, w komfortowych warunkach, z pełną i fachową opieką tak w zakresie zdrowia fizycznego, psychicznego, jak i duchowego.

Pomieszczenia mieszkalne będą z pełnym standardem zachodnim, przystosowane do specyficznych potrzeb ludzi starszych.

Położenie (lokalizacja) "Domu Seniorsa" w Polsce będzie w dużej mierze zależać od sugestii jego ewent. przyszłych mieszkańców, gdyż zakup domu nastąpi po wyrażeniu przez nich swej aprobaty.

Przewiduje się, że w "Domu Seniorsa" będą mogli być umieszczani również nasi krewni zamieszkali w Polsce.

Na specjalne życzenie przedstawiciel "Senior's Home" udzieli pomocy w przeprowadzce, załatwianiu spraw formalno-prawnych, w podróży do Polski, itp.

Po szczegółowe informacje prosimy pisać na poniższy adres, podając: imię, nazwisko, telefon oraz dokładny adres.

**"Senior's Home", P.O.Box 332, Station "A"
Weston, Ont. M9N 3M7**

Zgłoszenia telefoniczne: (416) 740-2580 JERZY (wieczorem)

Peter Burdon-on-Broadview

WYJĄTKOWA OKAZJA

FINANSOWANIE 9.9%

WYBRANYCH MODELI

Tel. 422-3322
Robert Mucha Marketing

12 000 PODPISÓW. W tej chwili pod petycją w sprawie rozmów o zjednoczenie Niemiec i uczestnictwa Polski w dyskusji nad zachodnimi granicami i innymi ważnymi dla Polski sprawami, zebrano już 12 000 podpisów. Jeszcze z tą kanadyjską Polonią nie jest tak źle, jak nam się czasami w chwilach depresji wydaje! Podobnie było z głosowaniem: bierne reszce obudziły się z letargu i uformowały tasienkowe kolejki przed konsulatami. Wprawdzie historii nie tworzy się w Toronto i ani tysiące podpisów, ani tłumy wyborców nie zmieniły i nie zmienia zasadniczo biegu historii, ale zawsze trochę pomogą! Takie "zrywy", którym od czasu do czasu podlegamy pozwalają nam bez większego wstydu spoglądać w lustro... Czy aby wszyscy mogą bez obawy w to lustro spojrzeć? Niedawno na Walnym Zebraniu pewnej organizacji kombatanckiej uchwalano, jak zadysponować wielotysięcznymi funduszami organizacji. Na różne chwalebne cele przeznaczano okrągłe sumy. Pod koniec zebrania jeden z uczestników zgłosił wniosek, aby ofiarować jakąś sumę na Fundusz Daru Narodowego pomocy Polsce. Na sali zapanowała głucha cisza. Przewodniczący zebrania zapytał: "Czy ktoś popiera wniosek?" CISZA. Wniosek przepadł. Panu Przewodniczącemu,

JACEK FEDOROWICZ Z RECITALAMI W KANADZIE

Znany satyryk Jacek Fedorowicz przybywa do Kanady. 18 kwietnia odbędą się jego występy w Montrealu, a następnie przez Ottawę, Kingston i Barrie udaje się do Toronto, gdzie 27 kwietnia będzie naszym gościem, a 28 weźmie udział w "Jajku" PCAG oraz wystąpi po Mszy za Ojczyznę 29 kwietnia o godz. 7 wiecz. w parafii św. Teresy. Fedorowicz wystąpi też w Windsor, London, St. Catharines, Hamilton, Kitchener, Thunder Bay, Winnipeg, Saskatoon, Edmonton, Calgary i Vancouver, gdzie wystąpi 27 maja. Szczegóły w lokalnej prasie i w afiszach. Wstęp w większości sal \$12, rezerwację miejsc na "Jajko" PCAG z

który prowadził to zebranie proponujemy zatem, aby spojrzeć uważnie w lustro. Co w nim zobaczy? A co kierowało uczestnikami zebrania, że nie wykazali najmniejszego zainteresowania wnioskiem? Chyba nie skąpstwo, bo Organizacja jest znana z hojnych darów na inne cele. Chyba nie niechęć lub nieufność do samego Funduszu, bo przecież w Komitecie Funduszu zasiadają takie osoby jak kardynał Glemp, marszałkowie i wicemarszałkowie Sejmu i Senatu (Warszawa), Edward Raczynski, były prezydent RP (na uchodźstwie), Lech Wałęsa, Stanisław Giermek, Jan Plater Gajewski, Jan Nowak Jeziorański i Edward Moskal, prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej. Trudno o lepszych gwarantów! Chyba nie przekonanie, że Polsce żadnej pomocy nie potrzeba. Być może zebrani po prostu mieli już dość i chcieli iść do domu...

ZAMIAST KWIATÓW. PP. Izabela i Jacek Szymański ofiarowali \$50 na fundusz doraźny premiera Mazowieckiego. Dziękujemy!

Z ramienia Polish Canadian Action Group redaguje Stanisław Dubiski. TEL. 925-8128, P.O.Box 55, Station "V", Toronto M6R 3A4.

Fedorowiczem - Zofia Rozwadowska - 532-3890. Koncert na Mszy za Ojczyznę, wstęp płatny przy wejściu. Szczegóły w numerze świątecznym.

Placówka badawcza na Obczyźnie INSTYTUT J.PIŁSUDSKIEGO W AMERYCE

W marcu 1990 r. odbyło się zebranie Rady Instytutu J. Piłsudskiego w Ameryce. Dokonany został wybór władz Instytutu. Prezesem został po raz ósmy Stanisław Jordanowski, wiceprezesami - dr Magda Kapuścińska i dr Czesław Karkowski. Dyrektorem wykonawczym został po raz drugi Jerzy Prus, wicedyrektorem - Janusz Cisek, skarbnikiem - Władysław Jędrzych. Rada powiększyła swój skład o nowego członka, którym został dr Zbigniew Darzynkiewicz. podziękowano serdecznie za dotychczasową pracę pani Janinie Kulikowskiej jak również Andrzejowi Burghardtowi, który bezinteresownie sprawuje opiekę techniczną nad sprzętem komputerowym. W ciągu bowiem ostatnich 3 lat została dokonana znaczna modernizacja technologiczna: obecnie w Instytucie są m.in. 3 komputery, drukarka laserowa, sprzęt Super-VHS.

W 1989 przygotowany został przez J. Prusa "Katalog prasy niezależnej z lat 1976-1989 w zbiorach Instytutu" zawierający dokładne opisy 799 tytułów prasowych. Istotnym tematem badawczym są prześladowania Polaków w Związku Sowieckim i przez krajowe władze komunistyczne; zebranych zostało m.in. 30 nagrań na videokasetach. Coraz większa ilość informacji gromadzona jest w podstawowej bazie danych, w "Słowniku Najnowszej Historii Polski" (od 1863 do czasów obecnych).

Powiększyły się także zbiory archiwalne; korzystali z nich przeważnie historycy i publicyści. W 1989 r. pracowało w Instytucie 9 stypendystów z kraju; obecnie jest trzech stypendystów. Ponadto w ubiegłym roku przesłano do kraju książki wartości 7,500 dolarów.

Dzięki ofiarności i aktywności Andrzeja i Danuty Cisków tworzy się Fundusz Nagród im. Jerzego Łojka. W zeszłym roku Instytut przyznał trzy nagrody ufundowane przez państwa Kondrackich za najlepsze prace dotyczące prześladowań Polaków przez terror komunistyczny i sowiecki. Wielokrotnie były organizowane wykłady, spotkania, wystawy. W 1989 r. przybyło 10.6% członków, w sumie jest 905 członków.

RECENZJA

JAKO OD WICHRU KRZEW POŁAMANY

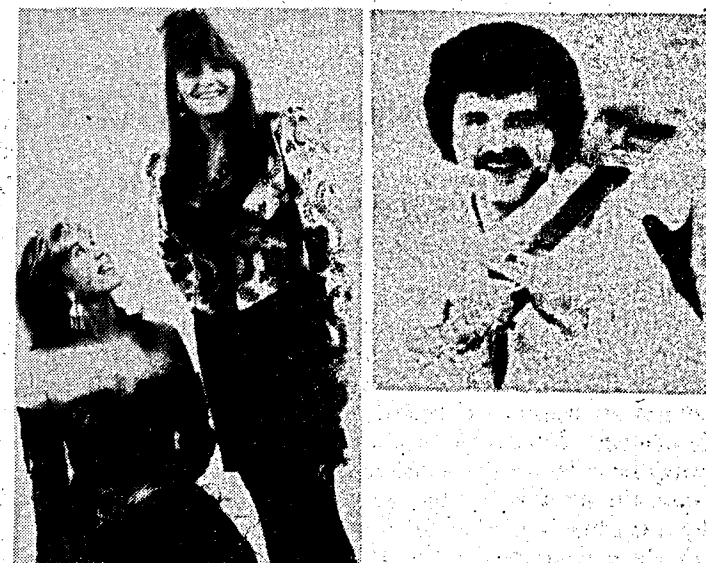
Czy wielu z nas zdaje sobie sprawę, jak trudny jest polski język dla Kanadyjczyków? Zróbmy małą próbę: podsuńmy znajomemu lub znajomej pierwszą linijkę arii Halki i każmy przeczytać "Jako od wichru krzew połamany, tak się duszyczka stargała...". Znajomy albo od razu da za wygraną, albo wydobędzie z siebie serię dźwięków przypominających mowę mieszkańców północno-zachodniej Patagonii.

Wykonawcy piątkowego koncertu Polsko-Kanadyjskiego Towarzystwa Muzycznego, gdy po raz pierwszy, kilka tygodni temu dostali do opracowania nuty i teksty arii z oper Moniuszki, znaleźli się chyba w daleko trudniejszej sytuacji. Musieli nie tylko opanować wymowę całych stron tekstu, nauczyć się nieznanego im muzyki, ale - co najważniejsze i najtrudniejsze - opanować interpretację materiału. Bowiem w operze, słowa w kolosalnej mierze decydują o sposobie interpretacji muzyki. Oczywiście, kompozytor piszac nuty, przekazuje w nich śpiewakowi instrukcje, jak wykonywać dany fragment. Ale nie wszystko da się wyrazić za pomocą nut. Olbrzymie znaczenie ma tutaj intuicja artystyczna wykonawcy.

Program wieczoru obejmował fragmenty z trzech najlepszych oper Stanisława Moniuszki: "Halki", "Hrabiny" i "Strasznego Dworu". W sumie dwanaście "kawałków", jeżeli wliczyć w to Mazurę w wykonaniu pianistki, Natalii Tyomkiny, który spełnił rolę uweratury do koncertu i kilkunastosekundowy Finał, również ze "Strasznego Dworu", w wykonaniu wszystkich solistów, który koncert zakończył.

Wykonawcami piątkowego koncertu byli: Oksana Rohatyn-Makahon i Grażyna Tonkiel-Sieńczywska - sopran, Susan Porter - mezzosopran, Claude Naubert - tenor, Bernard Jackson - baryton i Mihail Shevtzov - bas, z Natalią Tyomkiną przy fortepianie. Nikt z artystów, z wyjątkiem Grażyny Tonkiel-Sieńczywskiej, nie mówi po polsku, a p. Tyomkina przyjechała z Rosji dopiero 3 miesiące temu i mówi tylko po rosyjsku. Można sobie wyobrazić z jakimi trudnościami musieli się wszyscy uporać i jak ciężko pracować, aby przygotować tak ambitny koncert. Trud opłacił się sowicie: wszystkie arie brzmiały naprawdę po moniuszkowsku, były śpiewane z dużym uczuciem i bliskie technicznej doskonałości. Dla słuchacza muzyka Moniuszki brzmi płynnie i łatwo, ale jest to zwodnicze: lekkość wykonania może uzyskać tylko wysokiej klasy artysta w wyniku usilnej pracy. Widownia wypełniające salę na Beverley potrafiła to ocenić i nagrodziła wykonawców chyba gorętszymi niż zwykle oklaskami.

Dokończenie na str. 21

JAN WOJEWÓDKA zaprasza na
PROGRAM WOKALNO-MUZYCZNY
p.t.

Znamy Się Tylko z Widzenia

Wystąpią:

★ KRZYSZTOF KRAWCZYK

Piosenkarz (trubadur)

★ SŁAWEK KOWALEWSKI

Gitarzysta (trubadur)

★ RYSZARD POZNAKOWSKI

Muzyk, kompozytor, piosenkarz (trubadur)

★ DANA i EWA

Piosenkarki - instrumentalistki

★ LUCJAN CZERNY

Satyryk

PIOSENKI DAWNE, SENTYMENTALNE, WESOLE I NOWE
HUMOR • AKTUALNA SATYRA • WIELE NIESPODZIANEK

KALENDARZ WYSTĘPÓW W KANADZIE

MONTREAL, P.Q. - piątek 20 kwietnia - 8 p.m.
ROSEMOUNT HIGH SCHOOL AUD., 3737 Beaubien St. East
TORONTO, ONT. - sobota 21 kwietnia - 8 p.m.
niedziela 22 kwietnia - 2.30 p.m.
WEST TORONTO SECONDARY SCHOOL AUD.
330 Lansdowne St. (na pół. od College St.) Toronto

Bilety:
SOLARSKI PHARMACY - 149 Roncesvalles Ave, tel. 536-5452
KRAKOW DELICATESSEN - 2560 Sheppard, Miss., Tel. 897-0695
PPC PLUMBING & HARDWARE - 3615 Dixie Rd. Unit 4 Mississauga
(blisko Credit Union)
Infor. i rez. biletów: W. KOPOWSKA Tel. 259-0649
HAMILTON, ONT. - niedziela 22 kwietnia - 8 p.m.
SCOTT PARK HIGH SCHOOL, 1055 King St. East
ST. CATHARINES, ONT. - wtorek 24 kwietnia - 8 p.m.
SALA POL.-CAN. LEGIONU, 292 Vine St. N.
OSHAWA, ONT. - środa 25 kwietnia - 8 p.m.
SALA WETERANÓW, 1551 Stevenson Rd. North
LONDON, ONT. - czwartek 26 kwietnia - 8 p.m.
SALA PARAFIALNA MATKI BOSKIEJ CZĘST., 419 Hill St.

BOGUSŁAWA MKORWIN-GOSIEWSKA
WINCENTY J. KORWIN-GOSIEWSKISPRAWA PROKURATORA
MARTINIEGO

Część II

Tajny raport NKWD

Przejdziemy teraz do nieco innego wątku, który - jak się później okaże - wiąże się jednak ściśle ze sprawą prokuratora Martiniego.

W 1989 r. kilka polskich czasopism krajowych i zagranicznych opublikowało - różniące się nieco w szczegółach - polskie przekłady pewnego tajnego dokumentu NKWD z 1940 r. Dokument ten był wprowadzicie znany od ponad 30 lat, ale poprzednio nigdy nie był publikowany po polsku. Jeżeli jest on prawdziwy, to nie tylko bezpośrednio i ostatecznie dowodzi winę NKWD za zbrodnię katyńską, ale ponadto dokumentuje los jeńców z obozów w Ostaszkowie i Starobielsku, a także współudział Armii Czerwonej w dokonaniu tych wszystkich zbrodni.

Jak wiadomo w Katyniu odkryto wyłącznie zwłoki jeńców z obozu w Kozielsku w liczbie ok. 4 400. Nigdy natomiast nie odnaleziono zwłok jeńców z obozów w Ostaszkowie i Starobielsku. Jeńcy z tych obozów ani nie zgłosili się do armii polskiej organizowanej w czasie wojny w ZSSR ani też nie odnaleźli się po wojnie. Chociaż więc niewątpliwie jest los jeńców z Ostaszkowa i Starobielska, to - gdyby nie brać pod uwagę omawianego dokumentu - nie byłaby znana data oraz miejsce ich ostatniej chwili.

Dokumentem, o którym mowa, jest tajny raport służbowy Zarządu NKWD w Mińsku do Głównego Zarządu NKWD w Moskwie z 10 czerwca 1940 r.

dotyczący likwidacji obozów jenieckich oficerów polskich w ZSSR w 1940 r.

Fotokopię i niemiecki przekład omawianego raportu opublikował po raz pierwszy dnia 7 lipca 1957 r. wychodzący w Karlsruhe zachodnoniemiecki tygodnik "7 Tage".

W raporcie tym czytamy m.in.: "Zgodnie z poleceniem Głównego Zarządu NKWD z 12 lutego 1940 przeprowadzono likwidację trzech polskich obozów jeńców wojennych, a to w obwodach miast Kozielsk, Ostaszków i Starobielsk. (...) W pierwszym rzędzie zlikwidowano obóz Kozielsk. Likwidacji dokonały organa bezpieczeństwa Mińskiego Zarządu NKWD w obwodzie miasta Smoleńsk w czasie od 1 marca do 3 maja br. Akcję osłaniały oddziały wchodzące głównie w skład 190 Pułku Piechoty. Drugą akcję zleconą wymienionym wyżej rozkazem przeprowadziły organa bezpieczeństwa Smoleńskiego Zarządu NKWD w rejonie miasta Bologoje pod osłoną oddziałów 129 Pułku Piechoty (z miasta Wielkie Łuki). Akcję zakończono 5 czerwca br. Przeprowadzenie trzeciej akcji likwidacyjnej dotyczącej obozu Starobielsk polecono Charkowskiemu Zarządowi NKWD. Akcja została przeprowadzona dnia 2 czerwca br. w rejonie osiedla Dergacze pod osłoną 68 Ukraińskiego Pułku Strzelców Wojsk Terytorialnych. (...)".

Raport podaje nazwisko odpowiedzialnego za wymordowanie jeńców z

wszystkich trzech obozów, którym był niejaki Burianow specjalnie w tym celu odkomenderowany z Głównego Zarządu NKWD. Podaje również nazwisko odpowiedzialnego za eksterminację jeńców ze Starobielska, którym był B. Kuczkow, pułkownik NKWD. Raport zawiera adnotację, że jego kopia została przekazana do wiadomości generałów NKWD Raichmana i Zarubina. Ci dwaj ludzie musieli więc na samej górze w jakiś sposób współuczestniczyć w podejmowaniu decyzji o wymordowaniu polskich jeńców wojennych. Raport jest podpisany przez naczelnika Mińskiego Zarządu NKWD - Tartakowa.

Współodpowiedzialność generała NKWD W.M. Zarubina za zbrodnię popełnioną na polskich jeńcach wojennych potwierdzałyby - udokumentowany zeznaniami wielu świadków - pobyt Zarubina w obozie w Kozielsku i jego dające wiele do myślenia rozmowy z jeńcami. Oto np. odpowiedź Zarubina na pytanie gen. Henryka Minkiewicza, którego ciało odnaleziono później w grobach katyńskich, co władze sowieckie zamierzają zrobić z polskimi jeńcami: "Oszalelibyście, gdybym wam to powiedział. Zapewniam was, to byłoby nieludzkie. Zapewniam pana, generale, lepiej abyście nie wiedzieli, co chcemy z wami zrobić".

Z kolei jeżeli chodzi o generała NKWD L.F. Raichmana, który w 1942 r. skutecznie uchylał się od odpowiedzi na zadawane mu przez rotmistrza Józefa

Czapskiego pytania o zaginionych Polaków, to prof. Zawodny uważa, że w czasie masowych egzekucji wiosną 1940 roku łańcuch rozkazów na najwyższym szczeblu najprawdopodobniej wyglądał następująco: Beria - Merkułow - Krugłow - Fiedotow - Raichman. Niezależnie więc od oceny wiarygodności omawianego tajnego raportu, współodpowiedzialność Raichmana nie może ulegać najmniejszej wątpliwości.

W ramach wiecznie toczących się na Kremlu rozgrywek Raichman był aresztowany w 1951 r., następnie zwolniony, potem znowu aresztowany w 1954 r. Od tego czasu nic o nim nie było wiadomo. Tymczasem w "Zeszytach Historycznych" 90/1989 r. Tomasz Mianowicz podaje, opierając się na informacji Natalii Gorbaniewskiej, że Raichman żyje. Polska miałaby więc podstawy wystąpienia do władz ZSSR o pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej względnie o wydanie Polsce. Zbrodnie ludobójstwa nie ulegają bowiem przedawnieniu, a jak słusznie zauważa T. Mianowicz argument, że "karanie starszaków nie ma sensu" jest absurdalny.

Cytowany poprzednio raport ujawnia nazwy "pozostałych dwu Katyni", którymi byłyby miejscowości Bologoje i Dergacze. Gdyby tylko zaistniały możliwości, w okolicy tych dwu osiedli należałoby rozpocząć poszukiwania masowych grobów polskich jeńców wojennych. Dokument ujawnia też daty zakończenia akcji masowych mordów jeńców z Ostaszkowa i Starobielska. Ujawnia wreszcie nazwiska przynajmniej niektórych osób odpowiedzialnych za to ludobójstwo.

Musi się jednak nasunąć szereg pytań. Przede wszystkim: skąd redakcja "7 Tage" dysponowała fotokopią dokumentu? Dzisiaj ustalenie tego byłoby niesłychanie trudne, ponieważ tygodnik od dawna już nie wychodzi, a jego ówczesny zespół redakcyjny rozsypał się po świecie.

Według samej redakcji dokument ma pochodzić z archiwum mińskiego NKWD. Jest to o tyle prawdopodobne, że w popłochu ucieczki przed Niemcami Sowietami nie zdążyli wywieźć niektórych swoich archiwów z Mińska i za to, że w sobie tylko wiadomy sposób część archiwów partii komunistycznej w Smoleńsku. O ile jednak archiwa ze Smoleńska znalazły się po wojnie w Sta-

nach Zjednoczonych, w związku z czym nie można mieć wątpliwości, że przejęli je Niemcy, o tyle archiwa mińskiego NKWD nigdy po wojnie nie zostały odnalezione. J.K. Zawodny w "Death in the Forest" dopuszcza i taką możliwość, że ukryto je gdzieś w Niemczech, a cytowany dokument mógł być ich częścią.

Następne pytanie dotyczy wiarygodności dokumentu. Nie budzące

wątpliwości ustalenie prawdziwości dokumentu czyniłoby zresztą mniej istotną odpowiedź na pierwsze pytanie. Gdyby bowiem dokument okazał się prawdziwy, to w końcu niewielkie znaczenie miałoby to, w jaki sposób uzyskała go redakcja "7 Tage".

Część III

w kolejnym numerze

Ciąg dalszy ze str. 19

Brak miejsca nie pozwala na omówienie poszczególnych wykonawców, a omówienie tylko niektórych, byłoby niesprawiedliwe dla pozostałych: wszyscy reprezentowali wysoki poziom, wszyscy pracowali z poświęceniem przygotowując występ, a każdy wyróżnił się czymś specjalnym. Nie można jednak nie poświęcić ciepłego słowa świetnej akompaniatorce p. Tyomkinie, która ponadto spędziła wiele godzin przy fortepianie pracując indywidualnie z każdym z wykonawców oraz p. Tonkiel-Sieńczewskiej, nie tylko za jej wspólny śpiew, ale również za to, że w sobie tylko wiadomy sposób potrafiła znaleźć i zachęcić do koncertu grupę artystów, a następnie koordynowała przygotowania i prób.

Już w przerwie koncertu słychać było głosy sugerujące powtórzenie koncertu i domagające się więcej tego rodzaju muzyki w przyszłości. Nie jest to takie niemożliwe, jakby na pierwszy rzut oka wydawać się mogło, bowiem zespół wykonawców piątkowego koncertu zakochał się w muzyce Moniuszki. Jest to miłość od pierwszego wejrzenia, a wiemy że zakochani potrafią pokonać wiele przeszkód i trudności. Co niestety Dyrektorowi Muzycznemu P.K.T.M. pod rozważę poddajemy!

Następny koncert P.K.T.M. odbędzie się 20 kwietnia w kościele Zbawiciela (róg Bloor i University). W programie dość popularne utwory w wykonaniu kwartetu smyczkowego Vaghy String Quartet (Szymanowski, Borodin i wielu innych).

S.D.

AŻ ... 9 GOLI!

Gdyby nie popularność piłki nożnej w Polsce i przywiązanie polskiego kibica piłkarskiego na dobre i złe do polskiej ligi można by po prostu zamiast relacjonowania tego co się wydarzyło w 20 kolejce pójść sobie na spacer (albo na przysłowiowe piwko). Ale trudno. Trzeba przejść i przez wodę i przez ogień. W 20 kolejce I ligi padło aż 9 goli. Za to nie zabrakło gry chamskiej i brutalnej - sędziowie pokazali 14 żółtych kartek. Najwierniejsi kibice chodzą jednak dalej na mecze. 8 spotkań obejrzało około 60 tys. widzów. 20 kolejka przyniosła zmianę lidera. Zagłębie Lubin przegrało w Lublinie z Motorem, trzecią od końca, drużyną w tabeli. GKS Katowice zremisowało z Jagiellonią i dzięki lepszej różnicy bramek objęło prowadzenie.

WYNIKI 20 kolejki I ligi:

Górniki Zabrze - Zagłębie Sosn. 1:1
Stal Mielec - Zawisza Bydgoszcz 1:0
Ruch Chorzów - Legia Warszawa 0:0
Widzew Łódź - Olimpia Poznań 1:0
Wisła Kraków - Śląsk Wrocław 1:1
Jagiellonia Biał. - GKS Katowice 0:0
Lech Poznań - ŁKS Łódź 1:1
Motor Lublin - Zagłębie Lubin 1:0

TABELA I ligi po 20 kolejkach:

1. GKS Katowice	28	23:11
2. Zagłębie Lubin	28	27:16
3. Zawisza Bydgoszcz	25	25:16
4. Legia Warszawa	25	21:13
5. Lech Poznań	25	27:20
6. Górnik Zabrze	24	25:18
7. Wisła Kraków	21	23:25
8. Ruch Chorzów	20	26:23
9. Olimpia Poznań	20	19:17
10. ŁKS Łódź	18	21:25
11. Zagłębie Sosnowiec	17	17:20
12. Stal Mielec	17	15:22
13. Śląsk Wrocław	16	19:24
14. Motor Lublin	15	10:21
15. Jagiellonia Białystok	11	13:26
16. Widzew Łódź	10	16:30

W II lidze w ubiegłym tygodniu rozegrano dwie kolejki spotkań, 24-tą w środę 28 marca oraz 25-tą w sobotę 31

marca i w niedzielę 1 kwietnia. Hutnik Kraków utrzymał się na stanowisku lidera, powiększając przewagę nad Stalą Stalowa Wola do 3 pkt. W 24 kolejce strzelano mizernie - 10 goli padło w 10 spotkaniach. W 25 napastnicy obudzili się, bramek padło bowiem 21.

WYNIKI 24 kolejki II ligi:

Bałtyk Gdynia - Stal Stocznia Szcz. 3:0
JZS Jelcz - Stal St. Wola 0:0
Stilon Gorzów - Siarka Tarnobrzeg 3:0
Resovia Rzeszów - Zagłębie Wałb. 1:0
Górniki Wałb. - Stal Rzeszów 0:0
Gwardia W-wa - Odra Wodzisław 1:0
GKS Jastrzębie - Szombierki Bytom 1:0
Pogoń Szcz. - Lechia Gdańsk 0:0
Miedź Legnica - Hutnik Kraków 0:0
Polonia Bytom - Igloopol Dębica 0:1

WYNIKI 25 kolejki II ligi:

Hutnik Kraków - Polonia Bytom 2:1
Igloopol Dębica - Odra Wodzisław 1:1
GKS Jastrzębie - Gwardia W-wa 1:1
Siarka Tarnob. - Resovia Rzeszów 2:1
Zagłębie Wałb. - Pogoń Szczecin 1:0
Szombierki Bytom - JZS Jelcz 1:0
Lechia Gdańsk - Bałtyk Gdynia 4:2
Stal St. Szczecin - Górnik Wałbrzych 0:0
Stal Rzeszów - Miedź Legnica 2:1
Stal St. Wola - Stilon Gorzów 0:0

TABELA II ligi po 25 kolejkach:

1. Hutnik Kraków	37	31:11
2. Stal Stalowa Wola	34	26:12
3. Igloopol Dębica	33	33:22
4. Zagłębie Wałbrzych	30	23:14
5. Stilon Gorzów	29	25:18
6. Szombierki Bytom	28	31:24
7. Polonia Bytom	28	21:16
8. Gwardia W-wa	28	27:23
9. Górnik Wałbrzych	28	23:20
10. Siarka Tarnobrzeg	27	26:26
11. Stal Rzeszów	26	20:23
12. Odra Wodzisław	25	31:29
13. Lechia Gdańsk	24	25:26
14. Pogoń Szczecin	22	25:27
15. GKS Jastrzębie	22	18:28
16. JZS Jelcz	21	17:21
17. Resovia Rzeszów	19	17:23
18. Miedź Legnica	18	18:26
19. Bałtyk Gdynia	17	22:35
20. Stal Stocznia Szcz.	4	7:42

MIESZANKA AGENCYJNA:

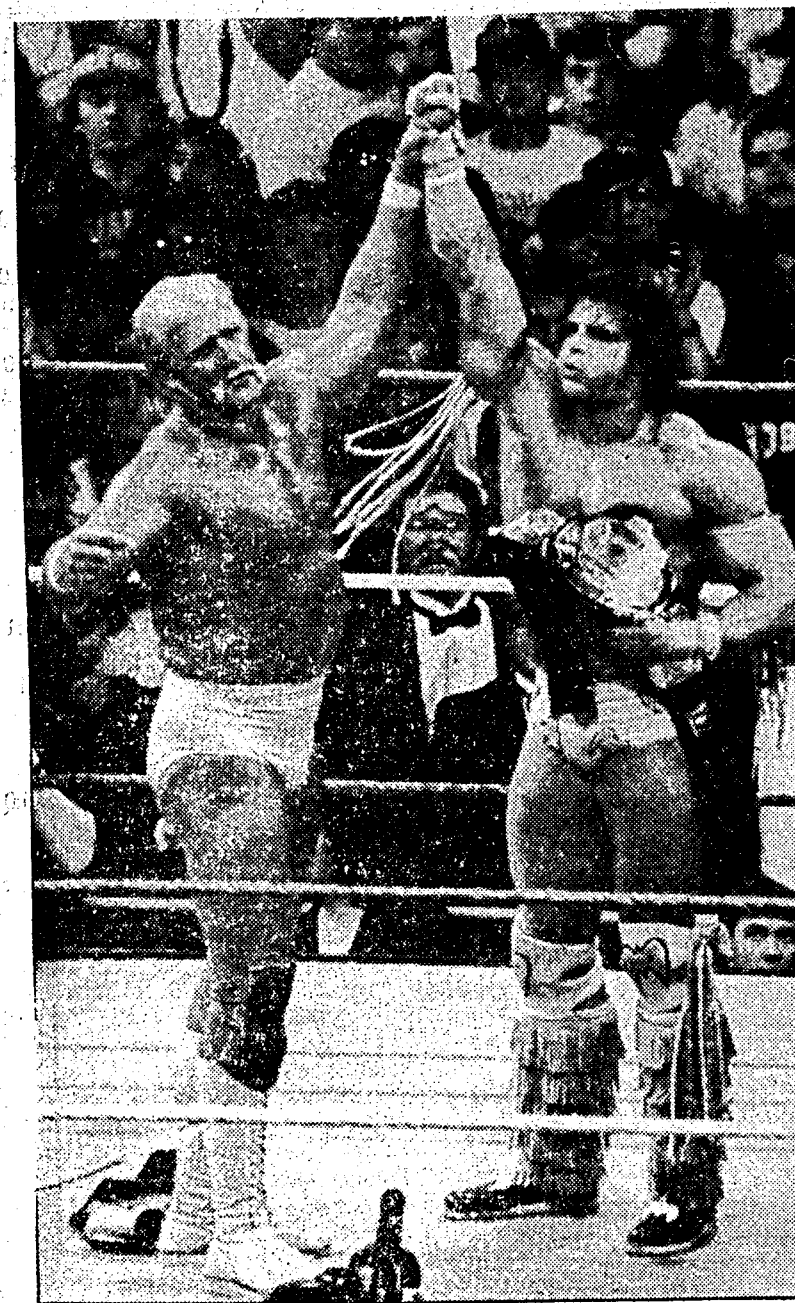
Zenon Plech, który niedawno objął funkcję trenera polskiej reprezentacji żużlowej powiedział, że wiedział, iż warunki do uprawiania żużla w Polsce są bardzo trudne, ale nie zdawał sobie sprawy, że aż tak trudne. W marcu ze względu na brak finansów odwołano wyjazd kadry na zgrupowanie do Włoch. W to miejsce Plech wystarał się o wyjazd w tym miesiącu grupy zawodników do 21 lat do Anglii. Mają oni wziąć udział w kilku spotkaniach w drugoligowych klubach angielskich. Z Plechem wyjadą Tomasz Golob, Piotr Śwista, Jarosław Olszewski i Jacek Rempała.

Tytuł mistrza polski siatkarek zdobyły siatkarki Stali Bielsko-Biała.

W bokserskich mistrzostwach Polski seniorów w Jastrzębiu wzięło udział 90 zawodników z 30 klubów. Zdaniem obserwatorów poziom mistrzostw daleko odbiegał od poziomu boksu światowej czołówki - bokserów kubańskich sowieckich i amerykańskich. Nadzieją napawał fakt, że bokserzy, zwłaszcza młodzi, rwali się do walk. Tytuły mistrzowskie wywalczyli: 48 kg - Rafał Niedbalski, Olimpia Poznań, 51 kg - Juliusz Tomczak, GKS Jastrzębie, 54 kg - Robert Ciba, Walka Zabrze, 57 kg - Grzegorz Jabłoński, Legia Warszawa, 60 kg - Aleksander Topczek, Victoria Jaworzno, 63,5 kg - Jerzy Ziętek, Olimpia Poznań, 67 kg - Tomasz Porowski, Gwardia Warszawa, 71 kg - Jan Dydak, Czarni Słupsk, 75 kg - Zbigniew Górecki, GKS Jastrzębie, 81 kg - Henryk Petrich, Legia Warszawa, 91 kg - Wojciech Bartki, Gwardia Wrocław, +91 kg - Andrzej Gołota, Legia Warszawa.

Hokeiści zawodowej kanadyjsko-amerykańskiej ligi hokeja na lodzie NHL zakończyli cykl 80 regularnych spotkań w lidze. Królem strzelców został Wayne Gretzky z Los Angeles Kings uzyskując 142 pkt. - 40 goli i 102 podania. Mark Messier z Edmonton Oilers zajął drugą

OSTATECZNY WOJOWNIK NOWYM MISTRZEM ŚWIATA

pozycję - 129 pkt. - 45 goli i 84 podania. Brett Hull z St. Louis Blues zdobył największą ilość bramek - 72 (w tabeli strzeleckiej zajął ze 113 pkt. piąte miejsce). Regularne rozgrywki na pierwszym miejscu zdobywając w 80 kolejkach 101 pkt ukończyła drużyna Boston Bruins. Obrońca Pucharu Stanleya drużyna Calgary Flames zajęła drugie miejsce z 99 pkt. W tym tygodniu rozpoczynają się rozgrywki play-off. Oto zestaw par (przegrywający odpada, gra się do czterech zwycięstw, a więc maksimum 7 spotkań, minimum 4). Liga Norrisa: St. Louis Blues - Toronto Maple Leafs, Chicago Blackhawks - Minnesota North Stars. Liga Smythe'a: Calgary Flames - Los Angeles Kings, Edmonton Oilers - Winnipeg Jets. Liga Adamsa: Boston Bruins - Hartford Whalers, Buffalo Sabres - Montreal Canadiens. Liga Patricka: New York Rangers - New York Islanders, New Jersey Devils - Washington Capitals.

W towarzyskim meczu na Wembley Anglia pokonała 1:0 Brazylię.

Jeden z najlepszych piłkarzy świata Holender Ruud Gullit, który z powodu kontuzji kolana nie trenował i nie grał prawie rok wznawia obecnie treningi. Kierownictwo AC Milan nie sądzi jednak, iż Gullit będzie już mógł zagrać w bardzo ciężkich półfinałowych spotkaniach o Puchar Europy przeciwko Bayern Monachium. Cała Holandia ścisła kciuki, aby Gullit mógł wystąpić w drużynie Holandii razem z van Bastenem na mistrzostwach świata Italia-90. 2 lata temu para Gullit-van Basten przyniosła Holandii pierwszy tytuł mistrza Europy.

Piłkarze ręczni Wybrzeża Gdańsk wygrali w Gdańsku rewanżowy ćwierćfinałowy mecz o PZP ze szwedzkim zespołem Drott Halmstadt 22:21 (11:9). Nie weszli jednak do półfinału, gdyż przegrali wysoko pierwsze spotkanie w Szwecji.

W Lyon we Francji rozpoczęły się mistrzostwa świata w hokeju na lodzie w grupie B. W pierwszym meczu Polska pokonała Holandię 7:1 (3:0, 0:0, 4:1). W drugim występie wygrała 8:2 z Japonią, a następnie przegrała z Austrią 1:4.

Ponad 2-metrowy Hulk Hogan na ringu w Toronto utracił w obecności 68 tys. widzów tytuł mistrza świata wrestlingu (wolnej amerykanki), przegrywając w 25 minucie walki z prawie 2-metrowym Ultimate Warrior. Czy zakończy to definitywnie 5-letni okres królowania Hogana, a zarazem i 5-letni okres Hulkomanii tego jeszcze nikt nie wie. W każdym razie Hogan, należący do tzw. good guys wrestlingu, po przegranej zachował się jak najbardziej sportowo, podnosząc nowemu mistrzowi rękę do góry. Zresztą w związku z tym, że Ostateczny Wojownik także jest "good guy" pojedynek o tytuł mistrza świata przebiegł w zgodzie z zasadami uczciwej, sportowej walki, mierząc do oczywiście kryteriów wolnej amerykanki. Wrestlingu VI, w ramach której odbyło się obok pojedynku Hogana z Wojownikiem także kilkanaście innych interesujących walk, obejrzało ponad 50 mln widzów, gdyż cała impreza odbywająca się w torontońskim SkyDome była transmitowana na żywo do ponad 40 krajów.

ENIGMA GENERAŁA KISZCZAKA

W ramach rozliczeń z przeszłością Grudnia "Tygodnik Powszechny" i "Gazeta Wyborcza" opublikowały wywiady z generałem Czesławem Kiszczakiem i generałem Wojciechem Jaruzelskim. Spodziewano się, że w dobie ujawniania tzw. "białych plam" generałowie wyjdą poza obiegowe sformułowania. Tymczasem okazuje się, że wypowiedzi Kiszczaka dla "Tygodnika Powszechnego" wypowiedziane po paru latach kontrastują negatywnie z cynicznymi wypowiedziami Mieczysława Rakowskiego. Rakowski dość jednoznacznie wskazuje palcem na Sowietów jako inicjatorów stanu wojennego. Kiszczak i Jaruzelski starają się przedstawić tę decyzję jako suwerenną. Nasuwa się pytanie: dlaczego Kiszczak kryje obecnie Sowietów, czy nie w przekonaniu, że zmiany we Wschodniej Europie nie są trwałe i nie należy się Moskwie narażać?

"Tygodnik Powszechny" nr 51 wydrukował wywiad pt. "13 Grudnia - Głos ma druga strona" udzielony przez generała broni, wicepremiera i ministra spraw wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej, Czesława Kiszczaka redaktorom Witoldowi Beresiewi i Jerzemu Skoczylasowi na temat stanu wojennego w Polsce w latach 1981-1983.

Od ośmiu lat wielu ludzi w Polsce poza nią zapewne czekało na wypowiedzi drugiej strony na temat stanu wojennego, wypowiedzi, które byłyby wyzute z zakłamania propagandowego i zrzucania winy na stronę pierwszą, czyli na Solidarność, a właściwie na naród polski. Także i generał-prezydent Wojciech Jaruzelski udzielił w grudniu 1989 r. wywiadu Adamowi Michnikowi z "Gazety Wyborczej", z którego znam tylko kilka głównych cytatów, do których odwołam się poniżej.

Nic dziwnego, że czytałem wywiad generała Kiszczaka z wielkim zainteresowaniem. Rozczarowałem się niestety jego treścią. Być może rzeczywiście nie ma w nim wiele propagandy, jest za to wiele zrzucania winy na stronę pierwszą, jest wiele wygodnych przemilczeń i przeinaczeń faktów. Liczne sformułowania generała Kiszczaka budzą we mnie (używając jego określenia) moralny sprzeciw. Posługując się treścią tegoż wywiadu, postaram się poniżej wypunktować i skomentować niektóre ze stwierdzeń Kiszczaka. Wykorzystam w tym celu także inne materiały, a w szczególności wywiady Mieczysława F. Rakowskiego dla dziennikarki włoskiej Oriany Fallacci ("The Times", 22 i 23 lutego 1982, oznaczany poniżej jako MFR-OF) i dla "Der Spiegel" (5 września 1988, oznaczany tutaj jako MFR-DS). Cytaty pochodzą z podwójnego tłumaczenia, tj. z angielskiego na polski.

NIE MAM WYRZUTÓW SUMIENIA
Mówi Kiszczak: "Nie mam wyrzutów sumienia, które wiązałyby się z przygotowaniem i przeprowadzeniem stanu wojennego".

Oczywiście, wyrzuty sumienia są przede wszystkim wykładnikiem sumienia jakie ktoś posiada i każdemu wolno je mieć lub nie. Nie mniej jednak, przygotowanie wojny z narodem i zgnicenie (choćby tylko czasowe) aspiracji narodowych przez grupę polskich generałów, włączając generała Kiszczaka, udręka aresztowanych i internowanych, dziesiątki zabitych, nie są czymś, po czym nie należałoby mieć wyrzutów sumienia. Niezależnie od tego, że obecnie Kiszczak twierdzi, że każdy powinien zadać sobie pytanie, czy uczynił wszystko, aby powstrzymać wydarzenia prowadzące do konfrontacji, to nie Solidarność i naród użyli brutalnej siły. To generałowie poszli tą drogą, gdyż ktoś (może nawet nie Kiszczak) nie mógł wtedy inaczej zawrócić Polaków z drogi do wolności, nie mógł tolerować organizacji broniącej społeczeństwa i rozbudzącej jego aspiracje niepodległościowe.

RAKOWSKI TEŻ NIE MIAŁ

Podobnie jak Kiszczak, Rakowski nie miał wyrzutów sumienia. W drugim miesiącu stanu wojennego powiedział do Oriany Fallacci: "Kompleks winy, który pani chciałaby znaleźć, nie istniał i ani przez sekundę nie myślałem o zrezygowaniu. Z czystym sumieniem poszedłem następnego dnia do pracy. Z czystym sumieniem poszedłem z moją żoną wieczorem na przyjęcie" (MFR-OF). Nie wiem, czy generał Kiszczak był także owego 12 grudnia wieczorem na tym przyjęciu na około 30 osób z warszawskich wyższych sfer

(MFR-OF). Chciałbym wierzyć, że mimo wszystko honor nie był mu na to pozwoleń. Kiedy naród za kilka godzin miał grzebać swoje nadzieje i być wepchnięty w długą noc stanu wojennego, której wielu nie przeżyło, tow. Rakowski bawił się w partyjnych wyższych sferach na nowym balu u Nowosilcowa, on nowy władca, tym razem z polskiej chłopskiej rodziny, broniący tej władzy za wszelką cenę. Ani podobny brak wyrzutów sumienia, ani utrzymywanie do samego końca niecnego żywota PZPR jego zależność partyjna od Rakowskiego nie powinny obecnie przynosić generałowi Kiszczakowi zaskczytu.

A CO W DNIACH POPRZEDNICH?
Rakowski używa słów następnego dnia. Nie bez przyczyny. Kilka akapitów wcześniej Rakowski, po stwierdzeniu, że plany stanu wojennego były zamknięte w sejfie od lipca 1944, (Kiszczak przesunął datę nawet do 1918 r., być może aby bliżej Piłsudskiego!) stwierdził do Oriany Fallacci: "Tak więc wszystko było gotowe, gdy Jaruzelski wezwał mnie do swojego gabinetu w piątek po południu 11 grudnia, ja zaś byłem psychologicznie przygotowany. Jaruzelski wyglądał bardzo poważny, poważniejszy niż kiedykolwiek. Podniósł oczy i powiedział: "Nadszedł ten dzień. Będzie to pojutrze, trzynastego". Skinąłem głową i odpowiedziałem: "Rozumiem". Nie było nic do dodania. Potem rozmawialiśmy o szczegółach technicznych, przemówieniu, które było już napisane, i które miał on wygłosić przez radio w niedzielę rano.

Trudno sobie wyobrazić, aby minister spraw wewnętrznych i szef milicji i ZOMO nie był obecny przy tej rozmowie. Nie miał chyba generał Jaruzelski mniej zaufania do Kiszczaka niż do Rakowskiego.

SLABA PAMIĘĆ DO OSTATNIEGO ETAPU

Zapytany o to samo, Kiszczak, asekurując się, że *pamięć płata czasem figle* (takie momenty zwykle pamięta się dobrze!), twierdzi teraz, że decyzja o stanie wojennym zapadła 12 grudnia o godz. 14.20. (Ta dokładna data została niedawno powtórzona także przez Górnickiego). Rozbieżność, co najmniej 24 godzin, jest bardzo istotna, nie tylko dla historyków, ale dla ustalenia wiarygodności obecnych wspomnień głównych autorów grudniowego dramatu narodu polskiego. Znana jest także półpubliczna, zdenerwowana wypowiedź Rakowskiego w ów piątek rano 11 grudnia, przed rozpoczęciem Kongresu Kultury Polskiej: "Właśnie proszę panów, rozpoczyna się ostatni etap polskiej odnowy". Jeden z ówczesnych rozmówców Rakowskiego - niedawno zmarły profesor Klemens Szaniawski, znakomity filozof i logik, który powtórzył mi to w 1983 r., żałował potem wielce zlekceważenia tej wiadomości, przyjętej za jedno z teatralnych błazeństw Rakowskiego - w około 40 godzin później został aresztowany i zamknięty w Białolecie, gdzie było mu tak zimno, jak nigdy wcześniej w życiu.

PRZEOCZENIE?

Humorystycznie brzmi twierdzenie Kiszczaka, że nie znał komisarza wojakowego w PRLTV, pika Wiślickiego. Dziwne, że minister spraw wewnętrznych nie wiedział kto był komisarzem wojakowym w jednej z najistotniejszych i niewrażliwych instytucji PRL. Raczej niezwykła niewiedza lub przeoczenie u byłego szefa wywiadu PRL.

KTO KLAMIE- KUKLIŃSKI CZY KISZCZAK?

Może teraz Kiszczak (i Górnicki) wykpiwać twierdzenia płk. Kuklińskiego ("Kultura" 4/1987) i uznawać je za kłamstwa. Nie mam możliwości udowodnienia, że Kukliński mówi prawdę, twierdząc, że przygotowania do stanu wojennego rozpoczęto już w sierpniu 1980 r. Opowieść Kuklińskiego brzmi jednak o wiele bardziej przekonująco niż Kiszczaka. Ten ostatni tłumaczy

KLAMKA ZAPADŁA. CIOSEK I KISZCZAK. FRAGMENT OKRĄGŁEGO STOŁU
Zdjęcie Jerzego Kozaka

zawile i mętnie, że listy aktywistów Solidarności i opozycji w momencie ich powstawania nie miały nic wspólnego z internowaniem. Generał Kiszczak nie traktował chyba tych spisów jako listy adresowej dla wysyłania życzeń świątecznych od MSW w grudniu 1981 r.

SUWERENNIE CZY NIE?

Stwierdzenia Kiszczaka wyglądają bardziej na przedstawianie siebie i swojego szefa (generała, także broni) jako niewinnie przypartych do muru. Do tego także jasno zmierza opowiadanie Kiszczaka o gwałtownych atakach na Jaruzelskiego na XI Plenum KCPZPR i o z trudem zażegnanym niebezpieczeństwie rządów silnej ręki. Być może obecnie Kiszczak mógłby spowodować opublikowanie pełnych dokumentów tego plenum i innych zakulisowych rozgrywek. MSW ma chyba kompletną dokumentację tychże. Bez tego,

Kiszczak brzmi tak gotosłownie jak Rakowski, który twierdzi, że "generał Jaruzelski jest bardzo uczuciowy, bardzo inteligentny, jest humanistą" (MFR-OF).

Kiszczak stwierdza, że decyzja o wprowadzeniu stanu wojennego była suwerenną decyzją polską. Zaś Jaruzelski w grudniu 1989 r. powiedział Michnikowi: "Mierzi mnie tłumaczenie, że byłem naciskany i dalej najlepiej rozumiał mnie Janos Kadar" (nie wiem czy to miał być zaszczyt, czy obelga?). Kiszczak, kilka linijek dalej mówi dosłownie o doktrynie Breżniewa, o szczególnym sposobie rozumienia i utrwalania więzi sojuszniczych między krajami Układu Warszawskiego... Najważniejsze jest więc to, że do tego nie doszło... nie bez zasadniczego znaczenia było tutaj chyba nasze stanowisko.

Rakowski mówił w 1982 r.: "Powiedzmy, że być może (Marszałek Kulikow) przyjechał (do Warszawy w grudniu 1981 r.), aby nam przypomnieć, że był on

dowódcą Układu Warszawskiego i abyśmy o tym lepiej nie zapominali. No, może nie nam, ale tym gorącym głowom z Solidarności (MFR-OF).

DLACZEGO TERAZ KRYJE SOWIETÓW?

Jeżeli rzeczywiście, Sowietci wystosowali wtedy ultimatum, to niech Jaruzelski i Kiszczak przyznają to teraz otwarcie. Zaskarbia sobie w narodzie zrozumienie, a może nawet pewien szacunek. Gorbaczow i Szewerdnadze twierdzą obecnie wobec świata, że ZSSR był bezprawnym agresorem w Czechosłowacji i Afganistanie oraz przyznają istnienie innych zbrodni poprzednich ekip sowieckich. Świat ich za to szanuje. ZSSR Gorbaczowa, w którym doktrynę Breżniewa oficjalnie zastąpiła "doktryna Sinatry", nie robi teraz przecież najazdu na Polskę, za szczyry opis sytuacji w Polsce roku 1981. Dlaczego Jaruzelski i Kiszczak stwarzają nowe białe plamy w historii polsko-sowieckiej? To podobnie jak niegdyś veto Gomułki do Chruszczowa przeciwko ujawnieniu zbrodni katyńskiej. A już wykipiwanie przez Kiszczaka dramatycznego i patriotycznego gestu generała Komara, który w październiku 1956 r. przygotowywał czynną obronę przed groźącą wówczas interwencją sowiecką, jest zupełnie nie na miejscu.

Chyba, że Jaruzelski i Kiszczak w roku 1981 (jak zresztą twierdzi Kukliński) solidaryzowali się ze stanowiskiem Breżniewa i Susłowa i chętnie dokonali polskiej samoinwazji. Jeśli tak jest, to niechże w latach 1989-90, w oku cyklonu polskiej i wschodnioeuropejskiej demokracji i sowieckiej pieriestrojki, nie przedstawiają się jako szermierze reform i demokratyzacji przez te wszystkie lata. To już nie te czasy.

CÓŻ TO ZA LEGALIZACJA?

Kiszczak powołuje się na legalizację stanu wojennego przez Radę Państwa i Sejm, który zresztą także niedługo potem zdelegalizował Solidarność. Ten argument generał Kiszczak powinien był sobie podarować. Sądzę, że mu sam nie wierzy, i że nie widzi różnicy między ówczesnym Sejmem PRL, a choćby par-

lamentem Panamy, który niedawno mianował generała Norię Wodzem Maximus, aby w dwa tygodnie później, w diametralnie zmienionej sytuacji, obwołał go krwawym dyktatorem. A ta sama Rada Państwa PRL kilka lat wcześniej nadała Krzyż Wielki Wirtuti Militari z Gwiazdą Leonidowi Breżniewowi, który wg Rakowskiego *kochał i rozumiał Polskę* (MFR-OF).

UZASADNIONA PRZEMOC?

Kiszczak odrzuca sformułowanie wygrać-przegrać, mówi o dobrych intencjach stanu wojennego, o budowaniu więzi ze społeczeństwem. Swoiste to musiały być więzi ze społeczeństwem, w imię których ludzi przez niemal siedem lat internowano, pałowano, gazowano, lano niebieską wodą, rozjeżdżano samochodami, [...] a jeszcze w maju 1988 r. łamano im ręce i nogi (obie dla pewności) po pacyfikacji huty "Lenina" przy użyciu granatów wstrząsowych, cudu antyterrorystycznej techniki. Czy to wszystko było prowokację przeciw generałom Jaruzelskiemu i Kiszczakowi? Niech to albo teraz przyzna generał Kiszczak (czyli, że nie miał on kontroli nad aparatem terroru), albo niech wytłumaczy dlaczego autoryzował bestialstwo. Zamiast tego, generał Kiszczak kwestionuje liczbę ofiar bezpieki i ZOMO. Mówi, że zabito tylko 14 osób (a nie jak twierdzi Komitet Helsiński 31), czy około 100 jak wylicza "Pomost")?

Rakowski delektował się, że w polityce jednostki się nie liczą, że mogło być 2000 ofiar, a było tylko 8 (MFR-OF). Ależ towarzysze, czy obecnie panowie generałowie, sekretarzowie i wicepremierzy: to były istoty ludzkie, tutaj nie ma liczb małych czy dużych. Nawet w komunizmie człowiek nie powinien być najtańszym towarem, chociaż dotychczas był tak właśnie traktowany.

ZASOBNOŚĆ Z TERRORU

Kiszczak przypisuje jedność intencjom stanu wojennego i okrągłego stołu, każe nam wierzyć, że gdyby nie demonstrowano, srodowiskowy nacisk, bojkot, zółta praca i emigracja wewnętrzna lepszych, to reformy demokratyczne i pluralizm w Polsce nastąpiłyby wcześniej z woli partii i w kraju zasobniejszym. Nie wierzę za grosz temu argumentowi, że

kategorii co najmniej hipotecznych.

NA JAKIM WIĘC PRZYSTANKU?

Rakowski także wyznawał teorię manipulacji. Wszyscy jego przeciwnicy od Wałęsy, poprzez Berlinguera, po Kościół w Polsce i Papieża byli perfidnie manipulowani, a okres Solidarności nazywa kontrrewolucją (MFR-OF). Jeszcze we wrześniu 1988 r. Rakowski twierdził: *"Doświadczenia z przeszłości nie pozwalają nam dopuścić Solidarności do głosu oraz to nie będzie pluralizm, to będzie anarchia. Nie należy zapominać o naszych cechach narodowych, a mianowicie skłonności do anarchii w życiu społecznym. Zresztą, istnieją w Polsce bardzo różniące się zdania czy Polacy dojrzały do demokracji"* (MFR-DS). W 1982 r. twierdził jeszcze dosadniej: *"Wolność, wolność, wolność! Przez 200 lat Polacy nie sprzedawali nic innego tylko wolność, Szopena, Polonez. Co to za wolność, która nie przynosi niczego do włożenia do żołędka?"* (MFR-OF). A w grudniu 1989 r. prezydent Jaruzelski powiedział Michnikowi: *"Nie wysiadłem z czerwonego tramwaju na przystanku pluralizm"*.

Kiszczak zdaje się być pogodzony z demokratyzacją Polski i wydaje się do niej obecnie przychylniejszy, ale także otwarcie uważa się za pragmatyka. Rakowski wyszydza wolność i uważa Solidarność i wszystkich tych, którzy się z nim nie zgadzają za anarchistów. W intencje którego z nich mamy wierzyć? Gdybym już miał, wołałbym wierzyć Kiszczakowi. Pogardliwa opinia Rakowskiego o wartości wolności była w ciągu ostatnich kilku miesięcy wyrzucana na śmietnik historii w europejskim imperium komunistycznym.

Kiszczak trwa nadal w legendzie o pozytywnych skutkach stanu wojennego stwarzającego *"nadzwyczajne warunki funkcjonowania gospodarki"*. Warunki rzeczywiście były nadzwyczajne. Tylko generał Kiszczak pewnie pamięta w ilu przypadkach dekret o stanie wojennym groził karą śmierci. Chwała chociaż Kiszczakowi za to, że tej kary nie stosowano, poza kilkoma domowymi przypadkami w Ludowym Wojsku Polskim.

Już Rakowski zapowiadał odtworzenie gospodarki, odbudowę gospodarki i przeprowadzenie reform (MFR-OF). Zamiast tego, doprowadził on kraj do jeszcze większej ruiny i nędzy. Dlaczego jeszcze

i Kiszczak powtarza te niespełnione, bo niespełnialne mrzonki? Niespełnialne nie dlatego, że ci wstrętli Polacy przeszkadzali, strajkowali, demonstrowali i protestowali, ale dlatego, że autorzy stanu wojennego, w tym generał Kiszczak, nie traktowali ich jak ludzi wolnych, rządząc przez sześć i pół lat przy pomocy totalitarnego terroru. (...)

KTO DLA KOGO BRATEM

Kiszczak każe nam dalej wierzyć, że stan wojenny zapobiegł konfliktowi bratobójczemu. Albo jeszcze jedna wygodna legenda, albo niedopowiedzenie. Naród i Solidarność nie miały w 1981 r. żadnych środków walki czynnej z władzą. Zapewne sam Kiszczak nie wierzy w to, co mówi, bo chyba jest różnica pomiędzy nim a np. jego podwładnym, jakimś kapitanem Bobińskim, który w 1982 r. popychając brutalnie małą Magdę Wałęsównę, wykrzykiwał do Danuty Wałęsowej, że ludzie z Solidarności mieli zamiar zamordować jego sześciolletnią córeczkę (Lech Wałęsa: *Droga nadziei*). Chyba, że Kiszczak daje do zrozumienia, że zapobiegł on masakrze Polaków przez jego własny aparat bezpieczeństwa i przez działaczy partyjnych. Być może był wtedy w Polsce możliwy scenariusz typu niedawnego w Rumunii. Jeśli tak, to niech to Kiszczak przyzna otwarcie, a byłby to może jakiś powód do szacunku. dla niego (...)

STRATA CZASU

W jednym Kiszczak ma rację: największa strata, jaką można wiązać ze stanem wojennym, jest stratą czasu, który mógłby być spożytkowany ze znacznie większą korzyścią. Tak, to prawda. Ten czas zmarnowano bezsensownie. Wbrew twierdzeniu Kiszczaka, tę stratę zapisać należy wyłącznie na konto władz. [...]

KAT OSKARŻA OFIARE

Na koniec Kiszczak oskarża opozycję o odkurzenie po wyjściu z lamusa całego okupacyjnego sztafara. Budzi jego moralny sprzeciw używanie terminów *kolaborant, okupant, bibuła*, na określenie rzeczywistości stanu wojennego, czy wreszcie *gestapo* na określenie jemu

podległych milicjantów i zomowców, wywodzących się niestety także spośród Polaków. Jeśli paralela "milicja-gestapo" tak bardzo razi generała Kiszczaka, to może przeczyta on sobie opis masakry w Lublinie 31 sierpnia 1982 r. ("Tygodnik Solidarność" 16/1989), lub opis śmierci Grzegorza Przemyka czy księdza Jerzego Popiełuszki. [...]

Kiszczak daje do zrozumienia, że morderstwo księdza Popiełuszki było jakimś buntem przeciwko niemu samemu (*Jeżeli kiedyś byłem umieszczony na jakiejś "czarnej liście", to najprawdopodobniej na przełomie września i października 1984*). Ale jeżeli tak rzeczywiście było, to kogo, poza bezpośrednimi mordercami, aresztował lub wyrzucił po stłumieniu tego buntu? Kapitan Piotrowski i inni to nie byli psychopaci, tylko wyrachowani mordercy, wychowani przez aparat bezpieczeństwa dawnej PRL.

DLACZEGO PORÓWNUJEMY

Po co te wszystkie rozważania na tle wywiadu generała Kiszczaka i konfrontowanie jego wypowiedzi z wypowiedziami dzisiaj już zdyskredytowanego i skompromitowanego Rakowskiego? Po to, że w przeszłości obaj oni służyli temu samemu systemowi, przez lata obaj brali udział w gnębieniu narodu i przez lata, aż do samego jej końca, byli towarzyszami z tej samej partii. Niektóre, obecne wypowiedzi Kiszczaka i te Rakowskiego sprzed ośmiu lat są często podobne, nie jest więc zupełnie oczywiste, czy ich intencje są teraz całkowicie różne.

Wiele można było zrozumieć u Rakowskiego, który uważa, że ma monopol na rację i demokrację. Ale Rakowski, w przeciwieństwie do Kiszczaka jest, jak określiła go Oriana Fallacci, *człowiekiem tragicznym, którego nie rozumieją nawet ci, którzy go kochają i których on kocha*. Zaś Kiszczak, praktycznie wyrzekając się marksizmu, poczuwa się do związków z *ideami socjalistycznymi wynikającymi z głębi europejskiej kultury i cywilizacji*.

Wtrącając pewien akcent osobisty generał Kiszczak od ponad roku kojarzył mi się z oficerami armii Polski niepodległej, którzy w 1918 i 1919 r. trafili do jej szeregów z armii carskiej, aby wkrótce potem dać dowody najwyższego przywiązania do polskich war-

tości narodowych. Zachwiało się to moje podejrzenie po przeczytaniu jego wywiadu.

POTRZEBA PRAWDY

Czesław Kiszczak pracuje obecnie dla Rzeczypospolitej Polskiej na stanowisku, którego znaczenia nie sposób przecenić, i od którego w niebiałym stopniu zależy może trwałość polskiej demokracji. Należy mu się duży kredyt za udział, być może ryzykowny, w doprowadzeniu do obecnej bezkrwawej rewolucji w Polsce. Zastrzega się on, że *"nigdy nikt nie zmusi mnie nawet choćby do myślenia o, a tym bardziej do planowania fizycznej likwidacji politycznych przeciwników, moich ziomków - kimkolwiek by byli"*. Tego po prostu należy spodziewać się od każdego uczciwego człowieka. Jeśli, w co nikt w Polsce wolałby nie wątpić, generał Kiszczak ma trwałe demokratyczne intencje, można by od niego również oczekiwać prawdziwego i bezstronnego przedstawienia ponurych wydarzeń sprzed ośmiu lat, wydarzeń w których wziął bardzo istotny udział. Polacy sparzyli się wtedy boleśnie na hasłach "Generale - Honor i Ojczyzna czekają". Teraz, dla odbudowy zaufania potrzeba prawdy i pełnej prawdy, odcięcia się od przeszłego zła, a nawet pewnej pokory wobec Narodu.

ANDRZEJ KOBOS

Śródtytuły i skróty pochodzą od redakcji.

CZY W POLSCE BĘDĄ MI WYPŁACAĆ CHOROBOWE?...

Mam 50 lat. Pracowałam w Kanadzie około 8 lat. Kiedy uległam wypadkowi w pracy, przez jakiś czas pobierałam niemal równowartość moich zarobków z Workmans' Compensation. Ale to się skończyło. Kazali starać się o rentę. Dostałam ją i obecnie otrzymuję 300 dolarów miesięcznie. Nie jestem w stanie z tego żyć w Kanadzie, a pracować już nie mogę. Byłabym gotowa wrócić do Polski, ponieważ taka renta pozwoliłaby mi w Polsce jako tako żyć, gdybym mogła otrzymywać te pieniądze w Polsce. Proszę udzielić mi informacji na łamach gazety i nie ujawniać nazwiska.

A.

Zasiłek chorobowy z Workers' Compensation wynosi 90% zarobków (o ile te zarobki nie przekraczają pewnego pułapu), dlatego pracownik, który uległ wypadkowi nie odczuwa zbyt dużej zmiany w swojej sytuacji finansowej. Przejście na rentę chorobową CPP, wysokość której zależy od wysokości lat oraz z reguły nie przekracza 25-30% dochodu, na pewno ogromnie pogorszyło pani sytuację finansową. Zgadzam się z panią, że 300 dolarów w Polsce pozwoli być może na lepszy standard życia niż w Kanadzie. Według zapewnienia urzędnika z Canada Pension Plan powinna pani bez przeszkód dostać swoją rentę chorobową na adres w Polsce. Należy po prostu powiadomić Canada Pension Plan o zmianie adresu i będzie pani otrzymywała swój czek w Polsce. Ponieważ nie ma bezpośredniego przelewu elektronicznego między bankiem w Kanadzie i w Polsce czek ten będzie przesłany pocztą.

Rentę chorobową Canada Pension Plan otrzymuje się w sytuacji, jeśli niezdolność do pracy jest uznana za trwałą i nieodwracalną dlatego, w mojej opinii, miejsce zamieszkania nie ma większego znaczenia. O ile będą potrzebne badania kontrolne potwierdzające kontynuację niezdolności do pracy, zostanie pani powiadomiona gdzie i kiedy zgłosić się na terenie Polski.

Renta chorobowa CPP przysługuje do 65 roku życia i wtedy trzeba wystąpić do Canada Pension Plan o emeryturę, którą będzie się otrzymywać do końca życia. Należy się liczyć z faktem, że emerytura będzie niższa niż renta chorobowa. Na życzenie, oczywiście po wypełnieniu odpowiedniego formularza, można otrzymać szczegółowy wykaz przyszłych dochodów emerytalnych. Radziłabym również w planach powrotu do Polski wziąć pod uwagę koszt opieki lekarskiej i ewentualnego

pobytu w szpitalu. Pomoże to Pani w podjęciu ostatecznej decyzji.

Na pytania dotyczące planowania finansowego, ubezpieczeń na życie, zdrowie oraz RRSP i RRIF odpowiadam na łamach ECHA lub indywidualnie, tel: (416) 622-1115 lub (416) 746-5270.

Redaguje:
HALINA BARANOWSKA
M.A. A.J.I.C.

**Wyrazy współczucia Koleżance
Halinie Baranowskiej
z powodu śmierci Ojca
Ś. P.**

ROMANA PIECHOTKI

ur. 2.10.1909 roku w Pułtusku

**Roman Piechotka - oficer, zbrojmistrz floty
pińskiej, jeniec sowieckich obozów,
ukochany Mąż, Ojciec i Dziadek
zmarł nagle 3 kwietnia 1990 r. w Toronto.**

**Informacja o uroczystościach pogrzebowych w Domu Pogrzebowym
Turner and Porter przy Roncesvalles, Toronto tel. 533-7954**

REDAKCJA ECHA

PIELGRZYMKA DO YOUNGSTOWN

Federacja Polek w Kanadzie Ogniwo 11 urządza wycieczkę-pielgrzymkę do Our Lady of Fatima Shrine w Youngstown N.Y. W dniu 8 lipca br. odjazd autobusów spod Credit Union przy ul. Roncesvalles Ave. lub z parkingów polskich parafii za zgodą ks. proboszcza poszczególnych parafii. Autobusy odjadą o godz. 8.00 rano, powrót około 8.00 wieczór. Program wycieczki Toronto-Buffalo zatrzymujemy się na wielkiej otwartej plaży do godz. 13.00 (pierwsza, 01.00 wyjazd do Youngstown. 2.00 godz. Msza św., 3.00 godz. procesja i Różaniec. Uroczystość Matki Boskiej Częstochowskiej z kazaniem i mszą św. w języku polskim. W tym dniu jest również zjazd Polonii amerykańskiej.

Koszt wycieczki \$30.00 od osoby. Wszyscy polscy kapłani mają przejazd opłacony przez Ogniwo 11. **ZAPRASZAMY.** Prosimy dzwonić 243-7594 do 9:00 wieczorem. Bardzo ważne posiadanie dokumentu przekroczenia granicy USA.

ZDROWIE

MLEKO NIE ZAWSZE SAMO ZDROWIE

Nie ma chyba bardziej spopularyzowanego, naturalnego produktu, o którego zbawiennych cechach jesteśmy przekonywani już od dziecka. Mówią o tym nam rodzice i inni członkowie rodziny, tu w Kanadzie przypominają nam o tym reklamy zachwalające wspaniałe właściwości mleka. Wszystkie te stwierdzenia są tak przekonywujące, że trudno jest mieć jakiegokolwiek inne zdanie. Większość osób uważa mleko za produkt bardzo ważny w ich codziennej diecie. Jest to pierwszy pokarm każdego z nas, o wspaniałe zbalansowanych składnikach odżywczych, podanych w sposób najbardziej naturalny. Różnorodne reklamy propagują mleko jako napój zdrowia. Mleko stało się przedmiotem wielu dyskusji - zarówno podkreślających jak i negujących jego zalety. Jedni uważają, że ze względu na wysoką zawartość białka, wapnia i innych składników odżywczych mleko stanowi doskonały pokarm. Inni uważają, że mleko wcale nie jest tak doskonałym produktem i zalecają wstrzymanie się od picia tego napoju.

Kto więc ma rację? Jak się okazuje, odpowiedź nie jest prosta, ponieważ obie strony mają swoje słuszne argumenty. W czasach naszych dziadków mleko, które spożywano było pokarmem naturalnym bez żadnych dodatków, zawierającym wiele wartościowych składników. Współczesna technologia nastawiona głównie na usprawnienie i zwiększenie produkcji - jak i przedłużenie trwałości spowodowała, że mleko obecnie dostępne w sklepach jest całkowicie innym produktem. Różnice wylaniają się już na farmie, gdzie krowy otrzymują paszę zanieczyszczoną środkami chemicznymi (pestycydami), a także antybiotyki i sztuczne hormony w celu utrzymania wysokiej produkcji. Dalsze zmiany następują w mleczarni. Mleko sprzedawane w Kanadzie jest

obowiązkowo poddawane procesowi pasteryzacji lub sterylizacji, w celu zniszczenia szkodliwych bakterii. Następnie w procesie homogenizacji mleko jest zabezpieczane przed rozwarstwieniem tłuszczu jak również wzmacniane syntetycznymi witaminami. Biorąc pod uwagę wszystkie te aspekty, mleko z nowoczesnej farmy przetworzone w mleczarni ma niewiele wspólnego z mlekiem naszych dziadków. Niewątpliwie pozostałą wspólną cechą jest to, że jedno i drugie pochodzi od krowy.

Współczesna technologia zmieniła cechy mleka. Pasteryzacja doprowadziła do zniszczenia szkodliwych bakterii, ale też spowodowała zmiany w chemicznej strukturze białka, czyniąc mleko trudniejszym do trawienia. Również spowodowała ona zniszczenie wielu witamin. Witamina C w procesie tym ulega zniszczeniu. Homogenizacja powoduje rozbicie mleka na drobne cząsteczki, co według teorii amerykańskiego lekarza dr. Kurt Oster, pozwala niektórym substancjom na przejście poprzez ścianki jelit zanim mogą być one przetworzone w procesie trawienia. Jedną z tych substancji jest enzym Xanthin-Oxidase, który jest normalnie obecny w tłuszczu mleka i pomaga w rozbiciu białka. Według tej teorii enzym po przejściu poprzez ścianę jelit jest niesiony do układu krążenia. Przechodząc poprzez naczynia powoduje podrażnienie ścian naczyń tętniczych i tworzenie małych erozji. Wokół tych miejsc odkładają się depozyty włókna i cholesterolu, powodując zwapnienie naczyń.

Jak już wspomniałam, mleko jest powszechnie uważane za najlepsze źródło wapnia, ale jak się okazuje sprawa wapnia bardzo często staje się problematyczna. Wapń jest niezbędny dla naszego układu kostnego. Wiele się mówi ostatnio o chorobie kości - osteo-

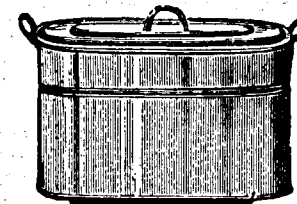
porozie. Mleko jest często wskazywane jako najważniejszy produkt zaopatrujący nas w wapń. Nie podkreśla się innych znakomych źródeł wapnia jak np. orzechy, ziarna, zielone jarzyny, które są łatwiej przyswajalne przez nasz organizm.

Produkty mleka jak jogurt, kefir są znacznie łatwiej trawione aniżeli samo mleko. Bakterie, które w nich występują pomagają w produkcji witamin B jak i witaminy K.

W przypadkach kiedy stwierdzono, że ograniczenie mleka jest konieczne, warto spróbować zastąpić je mlekiem kozim, które jest bardziej zbliżone w swoim składzie do mleka ludzkiego. Mleko kozie jest również naturalnie homogenizowane i dlatego łatwiej trawione.

Mleko jest niewątpliwie smaczne i zawiera wiele istotnych dla nas składników. Ponieważ jest dobre dla mikroorganizmów - różnych bakterii i wirusów, które starają się zaatakować nasz organizm. Tak więc, jak wszystko, mleko powinno być spożywane, ale z umiarem.

LIDIA DOBOSZ M.D., N.D.
TEL. 534-0050

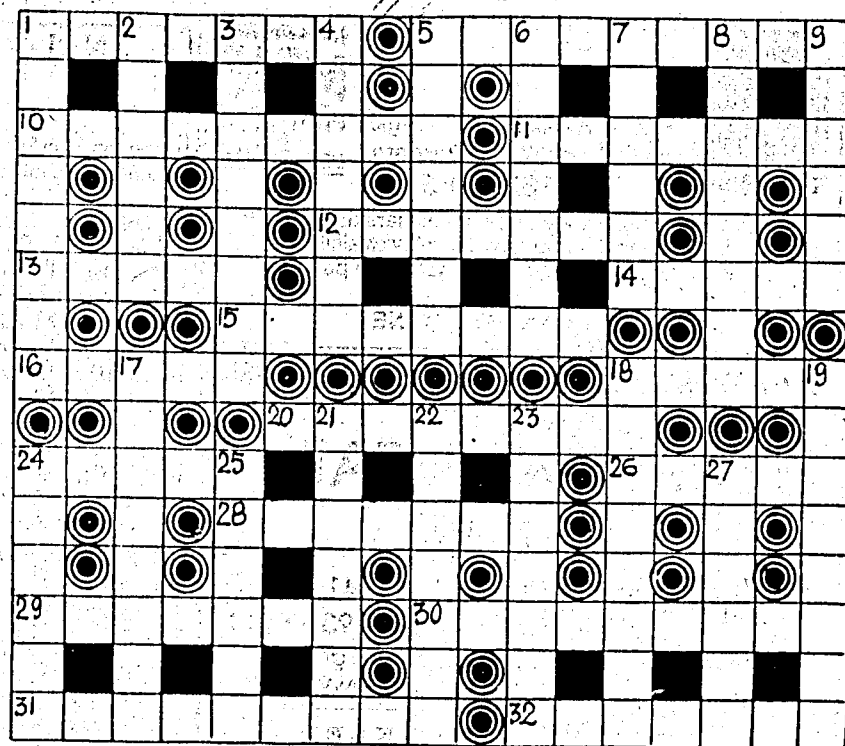

POZIOMO:

- 1 Punkt handlowy w domu towarowym
- 5 Kawalarz, dowcipniś
- 10 Fantasta
- 11 Opasłe ciało olbrzyma
- 12 Zwrócenie się o odpowiedź
- 13 Ostry zakręt ścieżki górskiej
- 14 Część zamka broni palnej
- 15 Rodaczka
- 16 Narzędzie rzeźbiarskie
- 18 Samochód półciężarowy z platformą bagażową
- 20 Produkt mleczarski
- 24 Odłożony pas gleby
- 26 Przelew wierzytelności
- 28 Fajka wodna
- 29 War, ukrop
- 30 Mieszkaniec włoskiej metropolii
- 31 Wśród szermierzy
- 32 Opaska unieruchamiająca chorą rękę

PIONOWO:

- 1 Rządząca się samodzielnie, autonomiczna działalność
- 2 Miejsce spuchnięte
- 3 Drewniany uchwyt narzędzia
- 4 Miejsce najstarszych greckich igrzysk sportowych
- 5 Nożyk do golenia
- 6 Zbiór obejmujący okres dwunastomiesięczny
- 7 Zawarcie związku małżeńskiego przez mężczyznę
- 8 Zewnętrzna warstwa skóry
- 9 Punkt centralny
- 17 Nagłe opuszczenie jakiegoś miejsca
- 18 Ruch społeczno-polityczny potęplający wojny
- 19 Hodowca, sprzedawca ptaków
- 21 Indyjski instrument muzyczny z owocu dyni lub orzecha kokosowego

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z POPRZEDNIEGO NUMERU

POZIOMO: Brzdąc, Afront, Huragan, Zastaw, Tarcza, Ikebana, Kopułka, Termika, Amoniak, Tenor, Skala, Przepań, Maniery, Nadawca, Gruszka, Kaczor, Nioska, Auszpik, Slalom, Apetyt.
PIONOWO: Brzask, Zastęp, Chwilka, Brzeg, Agnat, Antalek, Obcegi, Tratwa, Opera, Ubogi, Amory, Gniew, Taran, Mokka, Kolec, Program, Łazanka, Miłkos, Niecka, Werset, Aliant, Bursa, Szopa.

- 22 Trójkątny przyrząd do kreślenia
- 23 Fioletowy kamień jubilerski
- 24 Komplet naczyń stołowych
- 25 Imię męskie (imieniny 3 lipca lub 20 listopada)
- 27 Dawny płaszcz wojskowy

Druga koncepcja rozgrywki jest lepsza od pierwszej o szansę zastania króla, waleta i dziesiątki trefi u N.

Jedną z najlepszych z całego dorobku trzychodówki T. Czarneckiego, który nie tylko komponuje, lecz jest autorem kilku książek z zakresu gry, oraz bierze bardzo czynny udział w całości życia szachowego w Polsce.

BRYDŻ NR 91

ZADANIE

Obie strony po partii.

K A 7
A K 3 W 10 4
A K D 10 9 8 W E W 7 6 5 4
A D 8 9 4 3

Jak rozgrywasz kontrakt 6 karo, po wście waletem pik?

ROZWIĄZANIE

Narzucają się dwie koncepcje rozgrywki:
- wziąć lewę w rękę, odebrać przeciwnikom atuty utrzymując się w stole, na asa pik wyrzucić trefla i zagrać asa, króla, blokę kier. Rozgrywka ta przyniesie nam sukces gdy spadnie dama kier, dama kier jest u N lub król trefi jest w impasie (ok. 80%);
- odebrać przeciwnikom atuty utrzymując się w rękę, zagrać asa, króla kier, przejść do dziadka waletem atu, na asa pik pozbyć się kiera i zagrać waleta kier. Jeśli S dołoży blokę, pozbywamy się trefla i grę już wygraliśmy, jeśli podłoży damę, bijemy atutem i gramy ósemką trefi.

SZACHY NR 97

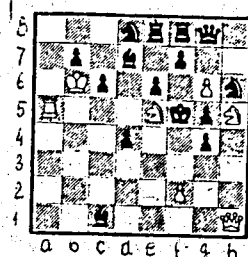
ROZWIĄZANIE ZADANIA 96

1. Kc4 - b5!! a7 - a6 +
2. Kb5 : a6 g3 - g2
3. Gc5 - f2 x
2. - - - Hg5 : c7
3. Gc5 : e7 x
2. - - - Hg5 - f6 +
3. He7 : f6 x

1. - - - a7 - a5
2. Kb5 - a4 i dalej jak w wariantcie poprzednim
1. - - - g3 - g2
2. He7 - e1 + Hg5 - g3
3. Gc5 - e7 x

ZADANIE NR 97

Tadeusz Czarnecki,
Dziennik Łódzki 1946 r.
Memoriał Przeciórki
I - II nagroda ex aequo

Białe zaczynają i dają mat w 3 ruchach.
Rozwiązanie w następnym numerze.
GRAORZ

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

**KINGSWAY
MEAT
PRODUCTS
&
DELICATESSEN
LTD.**

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych polskich rzeźników według tradycyjnych polskich receptur

CENY KONKURENCYJNE

DWA DOBRZE ZAOPATRZONE SKLEPY MIĘSNE
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383,
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666

Pieczyno, wędliny, sery, słodczy, gczety,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

NOWY POLSKI SKŁEP

"POLKA"

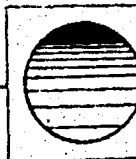
DELIKATESSEN

ZAPRASZA

- Polecamy bogaty i smakowity wybór wędlin sporządzonych wg tradycyjnych receptur polskich
- Artykuły delikatesowe z Europy, w tym z Polski
- Codziennie dostawy świeżego pieczywa i nabiału

3482 LAWRENCE AVE. E.,
SCARBOROUGH, ONT.
TEL. 289-0379

SKLEP CZYNNY:
wtorek - środa - 11-19
czwartek - 10-20
piątek - 9-21
sobota - 9-18

EUROMEX INC.

IMPORTATION - DISTRIBUTION - SERVICE

WSZELKIE MASZYNY PIEKARSKIE,
CUKIERNICZE I RESTAURACYJNE
NOWE I UŻYWANE.

SPRZEDAŻ NA DOGODNYCH WARUNKACH.
URZĄDZENIA KOMPLETNE DLA
ZAKŁADÓW GASTRONOMICZNYCH.

ZADZWOŃ DZISIAJ PO LISTĘ URZĄDZEŃ

TEL. (514) 522-6992, TELEX 05560344
PIOTR SOWA

SPECIAL - MASZYNA DO KROJENIA CHLEBA

NAJNIŻSZE CENY TOWARÓW DO POLSKI

Dostawy w cyklu 14-dniowym. Dowolnie zestawiaj skład paczki.
Zamówienie minimum 5 kg.

Ilość	Nazwa towaru	Cena CD \$	Razem
..... x 1 kg	Cytryny	2.60 =	
..... x 1 kg	Pomarańcze	2.60 =	
..... x 1 kg	Grejfruty	2.60 =	
..... x 1 kg	Mandarynki	2.80 =	
..... x 100 g	Czekolada gorzka	0.90 =	
..... x 100 g	Czekolada mleczna	0.90 =	
..... x 100 g	Czekolada orzechowa	1.00 =	
..... x 400 g	Bomboniera	4.20 =	
..... x 300 g	Cukierki witaminowe	3.40 =	
..... x 1 op	Guma do żucia (60 g)	0.90 =	
..... x 250 g	Kawa ziarnista brazylijska	2.40 =	
..... x 1 kg	Kawa ziarnista brazylijska	8.00 =	
..... x 3 kg	Kawa ziarnista brazylijska	20.00 =	
..... x 100 g	Herbata cejlońska	1.30 =	
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa norm.	1.30 =	
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa różana	1.30 =	
..... x 400 g	Herbata instant cytrynowa	2.50 =	
..... x 800 g	Czekolada w proszku	4.80 =	
..... x 250 g	Kakao	2.00 =	
..... x 200 g	Rodzyńki kalifor.	1.30 =	
..... x 200 g	Migdały kalifor.	2.30 =	
..... x 200 g	Wiórki kokosowe	1.60 =	
..... x 400 g	Pasta czekl. orzech.	2.70 =	
..... x 500 g	Margaryna mleczna słonecz.	2.10 =	
..... x 1 l	Olej jadalny roślinny	5.20 =	
..... x 500 g	Ryż (USA)	2.10 =	
..... x 400 g	Mąka kartoflana	1.90 =	
..... x 3 op	Budyń czekol. i waniliowy	1.40 =	
..... x 5 kg	Mąka	6.50 =	
..... x 5 kg	Cukier	6.50 =	
..... x 500 g	Rieprz czarny	6.00 =	
..... x 100 g	Sardynki w oleju	1.20 =	
..... x 200 g	Filet śledziowy w pom.	1.40 =	
..... x 200 g	Ser żółty krojony	1.90 =	
..... x 450 g	Szynka w puszcze	4.80 =	
..... x 340 g	Szynka mielona	2.50 =	
..... x 1 l	Sok pomarańczowy	2.60 =	
..... x 840 g	Brzoskwinie w puszcze	3.10 =	
..... x 0.33 l	Piwo w puszcze	1.50 =	
..... x 200 g	Orzeszki ziemne solone	1.30 =	
..... x 1 szt.	Pasta do zębów (fluor)	1.40 =	
..... x 1 szt.	Mydło toaletowe Fa	1.20 =	
..... x 3 kg	Proszek do prania	12.50 =	
			Razem:

Ubezpieczenie i dostawa paczki:
BEZ OPŁAT w Kanadzie i w Polsce.

Załączam Cheque lub Money Order na sumę ogółem CDS

NADAWCA: tel.:

ODBIORCA: tel.:

Zlecenia przyjmuje: **COPYA-TRADE,**
291 Lois Crescent, TIMMINS, Ont. P4P-1G6
TEL 705-268-6875 (po 6 pm); TEL. 416-266-1456 (po 6 pm);
FAX 705-268-9181 (bez przerwy).

Horoskop tygodnia

5 - 11 kwietnia

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Niecierpliwość. Pośpiech. Gubisz normalny rytm. Sporo ruchów pozorowanych. Wszyscy Cię nękają o dotrzymanie terminów zobowiązań, a Ty przyjmujesz nowe oferty uważając, że jakoś tam będzie. Pod koniec tygodnia wiadomość, która sprawi, że o swojej przyszłości zaczniesz myśleć w innych kategoriach. Ważny znak - Rak, unikaj Bliźniąt. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa - 2.
BYK: 21 kwietnia - 21 maja
Nareszcie Twoje długotrwałe zabiegi zostaną uwiecznione sukcesem. Brawo! A jednak czujesz pewien niedosyt. Sam nie wiesz czego Ci brak? Tęsknota? Dobrze się więc złoży, jeśli Byki wyjadą, choćby w krótką, improwizowaną podróż. Kontakt z przyrodą pozwoli nabrać dystansu do spraw, którymi ostatnio zbyt intensywnie się przejmujesz. Bierz pod uwagę rady Skorpiona, ale unikaj innych Byków. Dzień ważny - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 7.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Przekonasz się, że przysłówie "Kto się lubi, ten się czubi", nie mijają się z prawdą. A więc osoba, która wydawała się antypatyczna, zdobędzie się na ciepły gest. Ruszyłbyś do ataku, gdyby nie wątpliwości - co na to przyjaciele i rodzina. W pracy również niepewność. Zajmujące kontakty z Koziorożcami? Na pewno nie zaczynaj z Wagą. Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa - 4.
RAK: 22 czerwca - 22 lipca
Zawiedzione nadzieje. Żal. Rozterki. Świadomość zmarnowanej szansy. A później długie, szczerze i inspirujące rozmowy z przyjaciółmi starej daty. A więc w końcu nie ma tego złego co by na dobre nie wyszło. W działaniach zawodowych jesteś wierny sobie, ale wbrew intencjom stwarzasz konfliktowe sytuacje. Nie unikaj Byka. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 8.
LEW: 23 lipca - 23 sierpnia
Duże zmiany. Interesujące propozycje zawodowe. Jednak będziesz się wahać czy je przyjąć. Nie wiesz, które z nich są godne uwagi, więc trwasz w zawieszaniu. W tej materii spróbuj poradzić się Strzelca lub Lwa. Z końcem tygodnia powróci zapał i energia. Należy to wykorzystać! Przychylne są Ryby, unikaj Raka. Dzień ważny - wtorek, liczba szczęśliwa - 3.
PANNA: 24 sierpnia - 22 września
Ważne decyzje w życiu prywatnym i w działaniach zawodowych. Niektórzy stoczą ostrą i trudną potyczkę z irytującym przeciwnikiem. Uwaga: odsiecz przyjdzie z najmniej spodziewanej strony. Warto docenić ten gest. Niektórzy nie potrafią opanować zazdrości wykazując skłonność do mieszania spraw osobistych i służbowych.
WAGA: 23 września - 23 października
Cały tydzień pod znakiem głębokich przeżyć. Bilans niemal całego życia. Podsumowanie spraw sercowych i zawodowych.

Refleksja: coś warto zmienić. Zapowiada się nieco kłopotliwa wizyta. Nie roztrząsaj jednak swoich spraw prywatnych, bo nadmiar zwierzeń mógłby doprowadzić do komplikacji. Zachowaj dystans wobec Wodnika. Serdeczny znak - Byk. Dzień miły - sobota, liczba szczęśliwa - 2.
SKORPION: 24 października - 22 listopada
Spadek energii i rozdrażnienie nie powinny się odbić na Twoim życiu rodzinnym. Niektórzy poczuć się urażeni krytycznymi uwagami ze strony bliskich, ale nie warto doprowadzać do ostrej wymiany zdań. Polegaj na zdaniu Raka, z Koziorożcem nie zadzieraj! Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa - 9.
STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Niemal wszystkie Strzelce odetchną z ulgą po rozładowaniu napięcia. Duże szczęście pisane zakochanym, którzy dosłownie nie liczą czasu. Romantyczne zwierzenia przy świetle księżyca. W pracy dodatkowe emocje. Silna presja rywalizacji. Serdeczny znak - Panna, unikaj Lwa. Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa - 5.
KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia
Wysoka temperatura uczuciowa i mnóstwo zastrzeżeń oraz wątpliwości. Niektórzy podejmą ryzykowną operację związaną z lokatą kapitału. Podenerwowanie, niepewność, sprzeczne rokowania. Ty, oczywiście, słuchasz głosów, które podbudowują Twoją tezę. W pracy nieźle prognozy. Duże prawdopodobieństwo wyróżnienia. Znak ważny - Rak, unikaj Byka. Liczba szczęśliwa - 3.
Dzień miły - niedziela.
WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Niejeden Wodnik pozna prawdopodobnie smak porażki. A więc przykre uczucie zawodu i rozczarowania. Chyba jednak pod wpływem depresji niewłaściwie oceniasz całą sytuację i swoje własne możliwości. Weź się w garść, ponieważ los szykuje Ci radosną niespodziankę. Zaskakuje Cię Strzelec? Ale na Byku się nie zawiedziesz. Dzień miły - sobota, liczba szczęśliwa - 4.
RYBY: 19 lutego - 20 marca
Pracowity, nie pozbawiony satysfakcji tydzień. Komplementy. Powodzenie w miłości. Ożywienie wyobraźni. Barwne plany związane z wielką podróżą. W pracy musisz zakasać rękawy, aby w ramach zastępstwa wykonać nie tylko swoje obowiązki. Nareszcie pokażesz na co Cię stać! Wskazane spacerować dla podtrzymania kondycji. Twój znak Ryby. Uważaj na Barana. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 5.

KTO SIĘ URODZIŁ

5 kwietnia
Jak Herber von Karajan - dyrygent, Janice Long - wokalistka.

Przedsiębiorczy, entuzjastyczny, łatwo wybuchający, o skłonnościach do fanatyzmu. Znakomity mówca. W życiu osobistym przywiązany do rodziny, gospodarny, oszczędny. Wada: zuchwałość.

6 kwietnia
Jak James Dewey Watson - genetyk, chemik, Bob Marley - muzyk.

Zdolności artystyczne, umiłowanie otoczenia pełnego urody i komfortu. Interesuje się psychologią, nowymi teoriami naukowymi. Jest pomysłowy i twórczy. Lubi podróże. Wada: hazard.

7 kwietnia
Jak Adolf Dymśa - aktor, Billie Holiday - piosenkarka, Tony Aire (The Adventures). Optymista o miłym, ufnym i nie zgryźliwym usposobieniu. Powodzenie zawodowe osiąga dzięki poparciu pięci odmiennej. Mimo zgodnego usposobienia w obronie swych wartości bywa nieustraszony. Aktywny do późnej starości. Czyhające niebezpieczeństwa fizycznego ataku.

8 kwietnia
Jak Karol Libelt - działacz socjalistyczny, Julian Lennon - wokalista.

Kocha trudności i przeszkody. Ma wielki życiowy impet, dużo zainteresowań. Wszystko co robi jest pełne emocji i pomysłowości. Wada: brak skrupułów w sprawach materialnych.

9 kwietnia
Jak Wojciech Bogusławski - twórca sceny narodowej, Stanisław Wigura - konstruktor lotniczy i pilot.

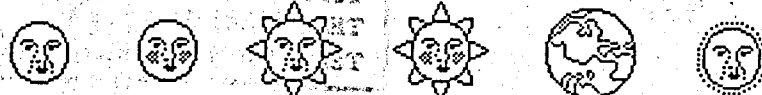
Zwłaszcza kobiety urodzone w tym dniu mają silną, wojowniczą osobowość. Czują się znakomicie w pracy organizacyjnej, reformatorskiej. Ludzie żądni przygód. Wada: brak cierpliwości.

10 kwietnia
Jak Jerzy Milian - kompozytor.

Wesoły, rozmowny, życzliwy, dobrze funkcjonuje towarzysko. Jeśli jednak napotka we wczesnym dzieciństwie przykrość karzącą jego aktywność wyłonią się cechy niekorzystne: niepokój, chaotyczność, fanatyzm.

11 kwietnia
Jak Leon Wyczółkowski - malarz, grafik, Anna Magnani - aktorka, Steward Adamson (Big Country).

Wszystko na własną rękę. Świetny ostry polemista, znawca ludzi, zapamiętały w pracy i dążeniu do celów. Podobno osiąga powodzenie w pracy związanej z żelazem, muzyką i sztuką.

Kalendarzyk ECHA

5 kwietnia, CZWARTEK
Borzywoja, Ferreriusza, Honoriusza, Ireny, Julianny, Krescencji, Wincentego

6 kwietnia, PIĄTEK
Celestyna, Izoldy, Kornelii, Marcelego, Piotra, Sykstusa, Wilhelma

7 kwietnia, SOBOTA
Donata, Hermana, Jana, Przecława, Rufina, Saturnina

8 kwietnia, NIEDZIELA
Cezarego, Cezaryna, Dionizego, Januarego

9 kwietnia, PONIEDZIAŁEK
Dobrosława, Dymitra, Heliodora, Hugona, Mai, Marcelego, Marii, Pafnucego

10 kwietnia, WTOREK
Apolonii, Fulberta, Fulwii, Makarego, Małgorzaty, Michała, Palladiusza, Polidora, Terencjusza

11 kwietnia, ŚRODA
Filipa, Jaromira, Leona, Stanisława

RADY I PORADY

WSTRĘTNE ZAPACHY

Najłatwiej niby usunąć psiknięciem lepszego zapachu. Ale to chemia. Sięgnijmy do środków naturalnych.

Zapach dymu tytoniowego:
- powiesić wilgotną gąbkę.

Zapachy kuchenne, na przykład te przedświąteczne:

"Potpourri" w stylu polskim zago-tować w garnuszku mięte, pieprz, majeranek, goździki w odkrytym rondlu.

Ocet - Inny Prostszy sposób.
W otwartym garnku gotować ocet aż do wyparowania.

MAZUREK BIAŁKOWY Z ORZECHAMI

W czasie pieczenia ciast świątecznych i szykowania świątecznych potraw często pozostają białka, z którymi nie bardzo wiemy, co zrobić. Otóż białka te można zużyć do przygotowania świetnego mazurka.

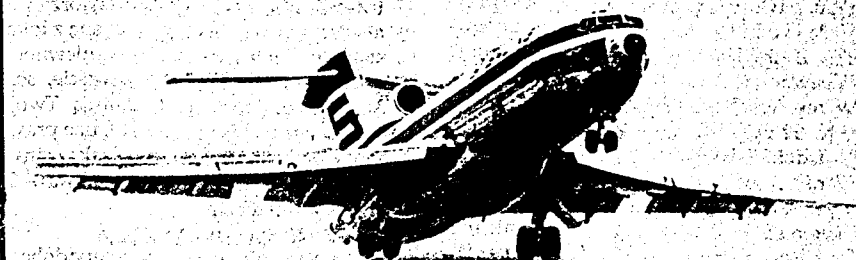
10 - 11 białek ubijamy z 25 dkg cukru pudru na bardzo sztywną masę. Pianę łączymy delikatnie z 25 dkg zmieszanych orzechów (lub migdałów w łupkach), można również dać mieszankę ze zmie-

lonych migdałów, orzechów i orzechów laskowych z 2 łyżkami przesianych przez sitko biszkoptów oraz cukrem waniliowym. Masę układamy na natłuszczonej masłem i oprószonej mąką blachę i pieczemy w niezbyt gorącym piekarniku przez 35 - 40 minut.

Zupełnie ochłodzone mazurki pokrywamy lukrem, ozdabiając je połówkami lekko przyrumienionych migdałów lub barwną, ludową pisanką z zabarwianych farbą lukrowych zawijasów.

W numerze świątecznym za tydzień inny, bardziej bogaty mazurek a także ciekawe porady dotyczące przygotowania jajek.

ODWIEDŹ POLSKĘ LUB INNE KRAJE EUROPY KORZYSTAJĄC Z DUŃSKICH LINII LOTNICZYCH

STERLING

WARSZAWA	OD	\$729.00
ŚWINOŲŚCIE	OD	\$679.00
SZTOKHOLM	OD	\$779.00
BUDAPESZT	OD	\$779.00
PRAGA	OD	\$799.00
WIEDEN	OD	\$749.00

Prosimy również zainteresować się naszymi wycieczkami na POŁUDNIE EUROPY oraz statkami po Morzu PÓŁNOCNYM i BAŁTYCKIM.

Rezerwacji można dokonać w
100 University Ave., Suite 807
Toronto, Ont., Canada, M5J 1V6
TEL. (416) 595-1244
Telex 06-22186-Pedersen, W.T.

**Polish
Canadian
Community
Services
(Toronto)**

2333 Dundas St.W. Suite 408,
Toronto, Ont. M6R 3A6
TEL. (416) 533 9471

Redaguje:
ELŻBIETA WOLSKA

SKĄD WZIĄĆ PIENIĄDZE NA PRAWNIKA?

Specjalny program dla maltretowanych kobiet zapewnia poradę prawną niezależnie od sytuacji finansowej rodziny. Osoby, które nie stać na adwokata otrzymują bezpłatnego prawnika z listy "legal aid".

Zdarza się, że warunki nie pozwalają na opuszczenie domu. Należy się wówczas zwrócić przez prawnika do Sędziego Pokoju (Justice of the Peace) i poprosić o decyzję, która zażąda od partnera utrzymywania spokoju przez okres 12 miesięcy. Dokument nosi nazwę "peace bond" i oznacza zobowiązanie do pokoju. W wypadku złamania zobowiązania wyrok sądu może być surowszy niż to ma miejsce w wypadku pierwszego ataku.

GDY NIE CHCĘ OPUSZCZAĆ DOMU

Niestety "peace bond" nie jest w stanie zagwarantować nietykalności osobistej. Jeśli więc musimy pozostać w domu, trzeba zwrócić się do prawnika, by zabiegał dla nas w sądzie o prawo pozostania w domu, a "wyprowadze-

nie" partnera. Decyzja sądu, kto zostaje w domu nosi nazwę decyzji o wyłącznym posiadaniu "exclusive possession". Sędzia bierze pod uwagę historię przemocy wobec dzieci, ich potrzeby i sytuację osobistą, dochód małżonków, szansę, że żona podoła obowiązkom prowadzenia domu, spłaty hipoteki, itp. Jeśli sąd wyda taką decyzję, można otrzymać pomoc policji w jego egzekucji. W naszym biurze można uzyskać informację jak się skontaktować z Urzędem Egzekwowania Pomocy Materialnej i Opieki odpowiadającego polskiemu komornikowi, a noszącemu nazwę Ex ecutor.

SOUTH ETOBICOKE COMMUNITY LEGAL SERVICES

udziela porad prawnych po polsku,
wyłącznie w czwartki od godz. 14.00 do
16.00, dla osób mogących wykazać się
niskimi dochodami

• sprawy emigracyjne • problemy z
właścicielami domów • sprawy związane
z zasiłkiem dla bezrobotnych • zasiłek
społeczny i rodzinny • emerytury

TEL. 252-7218
2970 Lakeshore Blvd. W. #303
(Blisko Islington)

ECHO POLECA

• Randy Glynn Dauce Project ma w swym repertuarze taniec klasyczny i nowoczesny. Będzie można cały program obejrzeć od 10 do 14 kwietnia o godz. 20 w Premiere Dance Theatre, 207 Queen's Quay W. Bilety do nabycia w kasach 973-4000 lub w TicketMaster - 872-1111.

• Computer Expo, czyli wszystkie nowości komputerowe będą wystawiane w dniach 20-22 kwietnia w International Centre, 6900 Airport Rd., Mississauga, tel. 599-8658.

• Artyści Tarragon Theatre, 30 Bridgman Ave., wychodzą z murów teatru i 21 i 22 kwietnia organizują kiermasz uliczny z muzyką i występami.

• Na uroczyste powitanie wiosny pracownicy Kartright Centre (31 Pine Valley Drive, Kleinburg, tel. 667-6600) zapraszają 21, 22, 28 i 29 kwietnia. Przewodnicy już czekają, by zabrać wszystkich gości na spacer po lesie.

• Pogadanki z serii "Coping with Change", czyli jak pomóc sobie w nowej sytuacji rodzinnej po rozwodzie, organizuje Family Service Association (22 Wellesley St.E., tel. 922-3144). Pierwszy cykl wykładów pt. "Single Again" roz-

począł się 4 kwietnia i trwać będzie do 16 maja.

• Wkład Afryki w cywilizację na świecie będzie tematem wykładów, które odbywać się będą w McLaughlin Planetarium, 100 Queen's Park, tel. 586-5788. Pierwszy pt. African Visians of Freedom and Community odbędzie się 17 kwietnia o godz. 19.30.

ECHO POLECA DZIECIOM:

• "A Boy Named Charlie Brown" - film rysunkowy - będzie wyświetlany 12 kwietnia o 18.30 w High Park Library, 228 Roncesvalles Ave., tel. 393-7671.

• 13 kwietnia African Lion Safari otwiera swoje podwoje na 21 sezon. Otwarcie będzie huczne! Sprawdźcie sami. Safari Rd., Hwy 8 i Hwy 6, na północ od Hamilton, tel. 1-519-623-2620.

• Egg Festiwal w Ontario Science Center (770 Don Mills Rd., tel. 429-0193) z okazji zbliżających się Świąt Wielkiej Nocy, 14 kwietnia. Mnóstwo atrakcji. U wejścia witają gości świeżo wyklute kurczęta.

SYRENA

Na miejscu dzisiejszej Warszawy leżała dawno temu mała, rybacka osada. Spokojnie i zgodnie żyli w niej ludzie. Zarzucali sieci, łowili ryby, krzatali się koło swych małych chat. Od wieków nic nadzwyczajnego się w tym miejscu nie wydarzyło.

Aż tu pewnego razu ktoś na rzece zaczął śpiewać i zawodzić. Głos był to dziewczęcy, ale gdzie tam miejscowym dziewczynom do takiego śpiewania. Gdy go rybacy słuchali, zapominali o wszystkim, nawet o swoich Kaśkach i Marychach czekających na ich powrót z połowu. Głos wydobywał się gdzieś z przybrzeżnych szuwarów. To tu, to tam. Na próżno jednak szukano śpiewaczki. Milkła, gdy zachodziło słońce. Ani w nocy, ani w dzień nikt jej nie spotkał. Aż nadeszła pierwsza pełnia księżyca. Niespodziewanie głos odezwał się znowu. Dobiegał znad strumienia, który do Wisły wpadał.

Zebrało się kilku rybaków i podkradło w tamtym kierunku. Na kamieniu siedziała prześliczna dziewczyna o długich, osłaniających nagie ciało włosach. Zamiast nóg miała potężny, pokryty złotą łuską rybi ogon. Schowani w krzakach rybacy nie mogli oderwać oczu od dziwnego zjawiska. Zasluchani w śpiew dziewczyny znów zapomnieli o całym świecie i nawet nie drgnęli, gdy osunęła się do wody i znikła.

Gdy nie wrócili do wioski, wyszli ludzie na ich poszukiwanie. Znaleźli ich żywych. Ale dziwnie odrętwiałych. Mówili, że nie chcą wracać. Czekają na Syrenę.

I tak powtarzało się dzień w dzień i w księżycowe noce. Rybacy uganiaли się za Syreną, brakowało ryb, wioska ubożała. Niewrażliwi pozostali na jej wdzięk jedynie starcy i baby-coraz bardziej zazdrosne i zatroskane.

Tak narzekały i prosiły, aż starosta, człek starszy, plan ułożył jak się Syreny pozbyć. Wielu było bowiem chętnych młodych, by pannę złapać i wielu starszych, chciwych, którzy chcieli ją pojmaną drogo sprzedać.

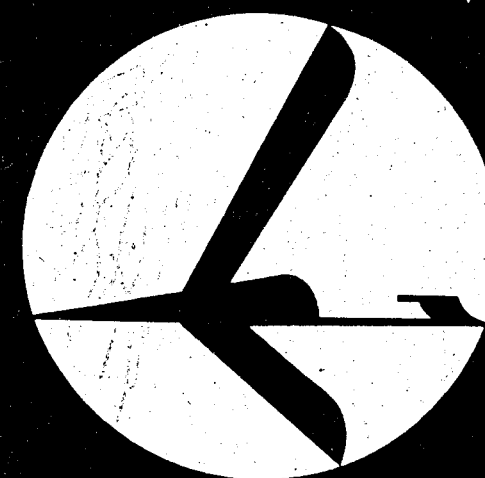
Zorganizowano więc w kolejną księżycową noc oblławę. Gdy nic nie przewidująca Syrena wypełzła na kamień, rzucili się na nią ze wszystkich stron. Aby nie słyszeć jej prośb i krzyków pozatykali sobie uszy woskiem. Związaną, zapłakaną pannę zawieziono do szopy, by ją dalej ranem wywieźć do książęcego zamku. Pilnował ją młody chłopak. Nieostrożnie nie zatkał uszu twierdząc, że się nie da Syrenie omamić. Minęła chwila, gdy spętana dziewczyna zaczęła śpiewać. Nie opamiętał się nawet, gdy podszedł do Syreny, zdjął jej pęta, podniósł ją z ziemi i zaniósł do Wisły. Wskoczyła do wody. Ale wychyliła się jeszcze i powiedziała:

- Uciekam w fale Wisły. Nie zobaczycie już mnie nigdy i śpiewu mego nikt już nie usłyszy. Kochałam was ludzie i śpiewałam, by życie wam umilić. Czemu kazaliście mi być niewolnicą? Zostanę jednak tutaj, bo kocham to miejsce. Gdy przyjdą złe czasy, przyjdę z pomocą.

I znikła. Rzeczywiście, nikt jej już potem nie widział. Miasto, które wyrosło na rybackiej osadzie wzięło sobie Syrenę za swe godło.

NADAL JEDYNE LINIE LOTNICZE ŁĄCZĄCE BEZPOŚREDNIO KANADĘ Z POLSKĄ

Możesz lecieć do Warszawy innymi liniami z przesiadką
w Amsterdamie, we Frankfurcie, nawet w Helsinkach.

Lub...

Możesz lecieć do Warszawy jedyną bezpośrednią linią... LOTEM!

Regularne połączenia LOTU non-stop do Warszawy z Montrealu, z Nowego Jorku i z Chicago zapewnią pasażerom wygodniejszą podróż do Polski w miłej i beztroskiej atmosferze.

Tegoroczne ceny przelotów są nadal konkurencyjne dla

podróżujących LOTEM do Polski. Dodatkową atrakcją jest zwiększona norma bezpłatnego bagażu.

Wszystkie polonijne biura podróży służą wszelką informacją oraz dokonują rezerwacji na połączenia LOTU.

POLSKIE LINIE LOTNICZE · POLISH AIRLINES

Ważna informacja dla klientów PLL LOT

PLL LOT zawiadamiają że czynne są następujące bezpłatne połączenia telefoniczne (long distance) dostępne dla agencji w całej Kanadzie do połączeń z biurami LOT-u w Montrealu i Toronto.

Połączenia z biurem w Montrealu: 1-800-361-9071 dostępny z rejonów (area codes): 418,514,613,819
1-800-361-1017 dostępny z rejonów (area codes): 204,306,403,403N,506,604,902
Połączenia z biurem w Toronto: 1-800-668-5928 dostępny z rejonów (area codes): 416,514,519,613,705,807,819

Arkadia CAFE BOOKSTORE

Poleca polskie książki, albumy, podręczniki, słowniki, karty pocztowe oraz serdecznie zaprasza do kawiarenki

1600 Bloor Street West (koło Dundas)

TEL. 533-8011

Godziny otwarcia - poniedziałek 12.00 - 18.00, wtorek - sobota od 10.00 - 20.00

Przyjmujemy w komis nowe i używane książki, płyty i kasety. Dobre ceny.

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.

Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą nawet oglądać.

- naprawy powypadkowe • malowanie
- prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją

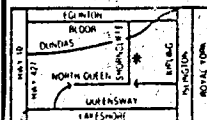
MIAŁEŚ WYPADEK?

PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.

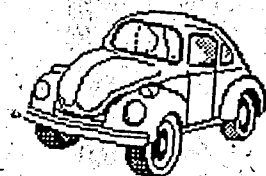
Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi

- Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

Duża zniżka na kompletne malowanie

(416) 239-7377

AUTO DRIVING SCHOOL
The Helpful Professionals

Wojtek Antczak

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat. "G")

270-8145

res.

536-5454

bus.

900 Dufferin St. ste 215
Toronto, Ontario

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta

codziennie od 10⁰⁰ - 2⁰⁰ po poł. i od 7⁰⁰ - 9⁰⁰ wiecz., We wtorki tylko od 10⁰⁰-12⁰⁰ po poł., soboty od 10⁰⁰-12⁰⁰ po poł.

Konta depozytowe...	9%	rocznie
Specjalne konta depozytowe... (oprocentowane na każdy dzień depozytu)	8 1/2%	rocznie
3-miesięczne certyfikaty...	9 1/2%	rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10%	rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	11%	rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50.000)...	11 1/4%	rocznie
1-roczone certyfikaty...	10 1/4%	rocznie
1-roczone certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10 1/2%	rocznie
3-letnie certyfikaty...	10 1/4%	rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10 1/3%	rocznie
3-letnie certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10 1/2%	rocznie
R.R.S.P.		
Demand Deposit...	11%	rocznie
1-roczone Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	10 1/2%	rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	10 1/2%	rocznie
R.R.I.F.	11%	rocznie
Pożyczki personalne...	17 1/2%	rocznie
Pożyczki hipoteczne...		
(\$ 50.000 ubezpieczone na życie)	14%	rocznie
Line of Credit	18%	rocznie
OHOSP	11%	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

KAPITAŁNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem

objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz

30 LAT PRAKTYKI

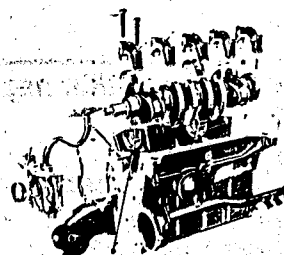
Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowych i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazjna sprzedaż części zamiennych do silników

FORTE zabezpieczy Twój motor

537-2529 483 DUPONT STREET (przy Bathurst) 537-5857

Islington

CHRYSLER PLYMOUTH

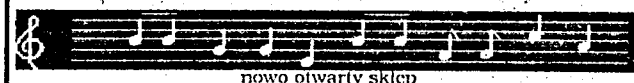
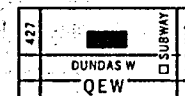
5476 Dundas Str. West, Islington, Ont. M9B 1B6

TEL. biuro: 239-3541, dom: 429-5494

ADAM MEDYNA

Sales & Leasing Consultant

Sprzedaż i leasing samochodów nowych i używanych
Golf, Dodge - Plymouth, samochody osobowe, vany, pick-ups

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurliitzer
NAJNIŻSZE CENY I PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie

Nowy adres i telefon:

2993 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9612

Arnold Penk

Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

ADDISON ON BAY LTD.

SALES & LEASING

832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

oferuje

Nowe samochody 89 i 90.

Posiadają 3-letnią gwarancję na wszystko

9,9%

na niektóre modele samochodów

Wielką wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu i szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają 4-letnią roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż i pożyczkę, poleca tanie ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osoba opiekująca się ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję. ARNOLD PENK został wyróżniony przez GM jako Gold Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszesz gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdź u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić: 964-3211 lub do domu:

731-0757 o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

inż. ANDRZEJ BOGUCKI

ANDRZEJ KOZIARSKI

Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców \$ 49.99
(przód lub tył) + części

Wymiana oleju + filtra \$ 17.99
(do 5 litrów oleju)

1541 - A The Queensway,
Toronto, Ontario M8Z 1T8

252-0226

Najlepiej zadzwoń
o silnik - używając

FORTE

POLONEZ DRIVING SCHOOL

Licencjonowany instruktor udziela lekcji i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy kategorii G

TEL. 242-8462

ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

Wszystkie naprawy samochodowe

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29.95
Hamulce tylne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Tłumiki od \$40.05
(Installed, Lifetime Warranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwkorozyjna
- Większość napraw w 30 minut

Bezpłatna Inspekcja

251-2203, po polsku 274-8229

Thruway Muffler & Brakes Centre

3090 Lakeshore Blvd. W. Toronto

Druga lokalizacja w SCARBOROUGH - TEL. 297-4800

UBEZPIECZENIA

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plan edukacyjny dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia

- LIFE INSURANCE - na życie
- DISABILITY - chorobowe
- MORTGAGE - hipoteczne
- GROUP, BUSINESS - handlowe
- RRSP, ANNUITY - emerytury
- VISITORS - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6535 Dom: 858-0129

Andrzej Krysiak

Halina Baranowska M.A., A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.

suite 531, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

Tel. bus. 622-1115

AUTHORIZED DEALER

WYCIEZKI ZAPROSZENIA

WIZY

WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH -

100 dni TYLKO \$ 135.00

BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

185 Roncesvalles Ave. TEL.: 588-0039

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL.: 531-4647

FAX: 531-2396

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

GRAND FLOORS

Solidnie układam, cyklinuję, lakieruję wszelkie rodzaje podłóg drewnianych po bardzo niskich cenach. Naturalne lakierowanie 60-70 centów za stopę.

"Stain finish" - \$1.20 za stopę. Darmowe wyceny.

GRZEGORZ

TEL. 282-5545

SZAFKI KUCZENNE

dla kontraktorów i osób prywatnych.

Niskie ceny, szeroki wybór.

Z instalacją lub bez.

TEL. 271-7830

OKAZJA!

STOLARSTWO OGÓLNE

Zmienić meble kuchenne lub inne, wykończyć sklepy, restauracje czy domy

W tym Ci pomoże fachowo i tanio firma

"WALOCH" FURNITURE & CARPENTRY

(514) 465-4893 (514) 466-8598

SOCIAL GROUP FOR MATURE SINGLES

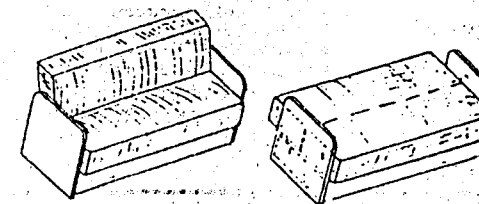
Age 30 +

A little beat English

631-7857

Please leave message

POLSKIE WERSALKI z pojemnikiem na pościel i tradycyjną włosianą tapicerką DOBRA CENA - SZYBKİ SERWIS

HOME-DOM
246 - 9223

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION

Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
249-5212 lub 742-1302

CHCESZ POZNAĆ swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać?

Może pomoże Ci w tym wróżba z kart.

Dzwoń

633-4469

prosić Anię

PSYCHIC ADVISER TELLER CARDS READER

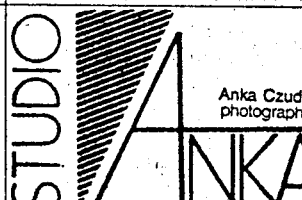
Specializing in Astrology. University tested at 91% accuracy.

1/2 hour - 1 hour sessions. Special reading with this ad 5 readings for \$25 on tape.

Daily 9 am to 9 pm

Call for appointment also available for parties.

286-0747

2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA

lekarz ogólny

• Choroby skóry

• Choroby dzieci

Przyjmuje od pon. do

piątku od 13 do 19:30,

w soboty od 9:30 do 13.

TEL. 588-7878

2333 Dundas Str. W. 404

Ania i Wojtek Budziak

Modern

GIFT

SHOP

King Shepard Plaza
2560 Shepard Ave.

MISSISSAUGA

TEL. 949-1106

BIURO MATRYMONIALNE VERA

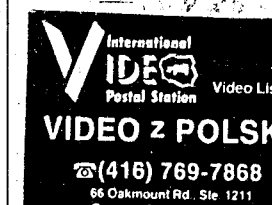
Jeśli dokucza Ci samotność - napisz do nas.

Posiadamy wiele ofert pięknych Pań i Panów w różnym wieku z Kanady -

USA - Ameryki Płd, Europy oraz Polski. Szansa na szybkie poznanie osoby, której szukasz. Nasz adres:

"Vera" P.O. Box 694,

Oakville, Ont. L6J 5C1

(416) 769-7868

66 Oakmount Rd. Ste 1211

Toronto, Ontario, M6P 2M6

Hair Nourishment !!! Włosy - Odżywka !!!

Jeśli wypadają Ci włosy z powodu:

- zmiany trybu życia • Klimatu • zaburzeń pracy nerek
- przebytych zabiegów, chorób, porodu • łysienia genetycznego - Wykorzystaj kilka tysięcy lat

doświadczeń medycyny chińskiej stosującej

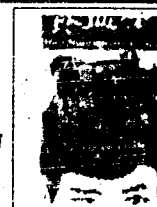
NIEZWYKLE SKUTECZNY

znany, CAŁKOWICIE NATURALNY,

a więc bezpieczny dla zdrowia preparat - odżywkę, będącą kompozycją ziół rosnących w Chinach, która nie tylko zapobiega wypadaniu włosów, ale również powoduje ich ODOŚNIĘCIE już po wypadnięciu!

Koszt kuracji wynosi \$59.00

Prześlij czek lub M.O. wraz z niniejszym ogłoszeniem do
D & I P.O. Box 68 Stn. "N", Toronto, Ont. Canada M8V-3P9

INSTALUJEMY SYSTEMY ALARMOWE

(SECURITY SYSTEMS)

monitorowane przez policję w mieszkaniach, domach, przedsiębiorstwach,

cottage'ach

TEL (416) 267-2625

Fax: (416) 261-5397

TIPS

Tomasz Iwanowski Professional Services Ltd.

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

AUDIOFOX
Cellular telephones

MITSUBISHI
INTERNATIONAL CORPORATION

Panasonic

CANTEL

Canon

SHARP

NEC

FUJITSU

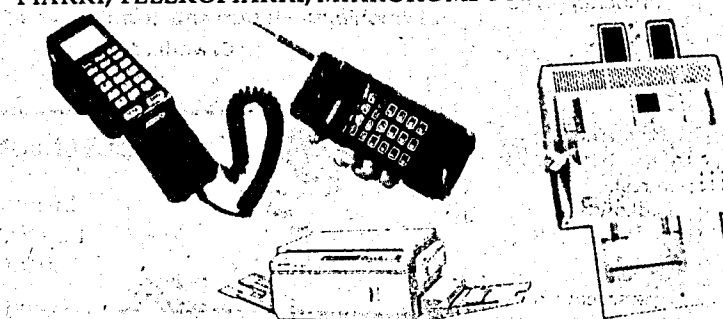
MOTOROLA

CELLULAR

Bell

Cellular

TELEFONY BEZPRZEWODOWE I SAMOCHODOWE, KOPIARKI, TELEKOPIARKI, MIKROKOMPUTERY I DUKARKI

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI!

Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm.
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In) • Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

TEL. TORONTO 399-9950 (cała doba)
MISSISSAUGA 890-4756, FAX 890-6092

MASTER PRINTING INC.
PUBLISHING • PRINTING • ADVERTISING
2965 DUNDAS STREET WEST TORONTO ONTARIO CANADA M6P 1Z2
TEL. (416) 761-9659 761-1768 • FAX (416) 761-1933

Polska drukarnia oferuje kompletny zestaw usług graficznych i drukarskich.
Najwyższa jakość wykonania i krótkie terminy. Pomoc w wyborze treści, papieru, szaty graficznej oraz w tłumaczeniu.

- Wizytówki • Papeteria firmowa • Rachunki bezkalkowe • Ulotki • Broszury • Katalogi • Książki • Zaproszenia ślubne • Plakaty • Kalendarze • Napisy na okna wystawowe i samochody • Szyldy • Pieczątki • Rozprowadzanie ulotek

\$ KORPORACJE

\$ PROFESJONALIŚCI

\$ OSOBY INDYWIDUALNE

26 GLENADEN AVE. EAST, TORONTO, ONT. M8Y 2L3

\$ Skorzystaj z wypróbowanych wieloletnich strategii
odpisów podatkowych

\$ Zaoszczędź setki dolarów dzięki naszym mało znanym
technikom planowania podatkowego

\$ Nie trać czasu na zapoznanie się z przewodnikiem Urzędu
Podatkowego, który nie ujmuje wielu dozwolonych
odpisów

Zdaj się na fachowe i dyskretne usługi firmy
Piotra Chwalisz

CHWALISZ TAX
& BUSINESS CONSULTING INC.

\$ Stosujemy przepisy prawa podatkowego na korzyść Klienta!

\$ NIE ZWLEKAJ - ZADZWOŃ DZISIA!

TEL. (416) 233-2804 FAX: (416) 233-3583

\$ PROWADZENIE KSIĄG

\$ PRZYGOTOWYWANIE SPRAWOZDAŃ

KUPON
ECHA

WAŻNY DO
30.04.1990

Każdy, kto przyjdzie wypełnić zeznanie podatkowe z tym kuponem
weźmie udział w losowaniu 10 nagród. 1 nagroda - 7-dniowy pobyt
w Meksyku dla 2 osób. 2-10 - bezpłatne konsultacje.
Oferta ważna do 30 kwietnia do godziny 24:00

INCOME TAX SERVICES

ANDREW
PAPLIŃSKI
(416) 452-0812

27 CASPER CRESCENT
BRAMPTON, ONTARIO

**INCOME TAX
SERVICE**
Tomasz Lewkowicz
TEL. 542-3748
Darmowy odbiór
dokumentów i zwrot
do domu

Lech Prusiński NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku ze
zmianami ka-
nadyjskich przepisów
imigracyjnych
zawiadamy wszystkie
osoby pragnące
uzyskać stały pobyt
w Kanadzie
—niezależnie od ich
obecnego statusu—że
nasze biuro udziela
bezpłatnie porad we
wtorki w godzinach
12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

KATOLICKIE BIURO
PIELGRZYMKOWE
im. Jana Pawła II
organizuje pielgrzymki do
Ziemi Świętej, Polski,
Hiszpanii, Portugalii,
Jugosławii, Australii
i Czechosłowacji
TEL. 531-7026 proszę
Leszka

CHCESZ KUPIĆ W POLSCE DOM LUB DZIAŁKĘ?
MASZ NIEUREGULOWANE
SPRAWY MAJĄTKOWE?
PLANUJESZ ZAŁOŻENIE W POLSCE FIRMY?
POLSKIE PRZEPISY PRAWNE ULEGAJĄ
CIĄGŁYM I ZASADNICZYM ZMIANOM!

GDĄSKA KANCELARIA PRAWNICZA
reprezentowana na terenie Ameryki Północnej przez
NEXUS INTERNATIONAL
oferuje

Pośrednictwo

- w kupnie/sprzedaży mieszkań, działek oraz nieruchomości o przeznaczeniu gospodarczym w Polsce;
- w zakładaniu firm w Polsce (np. joint ventures);
- w rozwiązywaniu spraw majątkowych, spadkowych i podatkowych.

Doradztwo

- w ocenie stanu prawnego i technicznego oraz szacowaniu wartości rynkowej nieruchomości w Polsce;
- rozwiązywaniu nieuregulowanych w Polsce spraw majątkowych, spadkowych i podatkowych;
- prawny i ekonomiczny consulting w prowadzeniu firm, w tym feasibility studies,
- ekspertyzy dotyczące polskiego prawa eksportowo/importowego, dewizowego i podatkowego.

**ZAPEWNIAMY PROFESJONALIZM,
RZETELNOŚĆ I DYSKRECJĘ**

Po szczegółową informację dotyczącą naszych usług napisz do:

Nexus International

1800-330 Portage Ave., Winnipeg, Manitoba, Canada R3C 0C4
TEL. (204) 943-7459, Fax (204) 943-0146

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL Polski Program Radiowy ECHO OJCZYZNY

Redagują dla Polonii i o Polonii:
KRYSTYNA I RYSZARD PIOTRÓWCY

- Wiadomości z Polski
- Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywki
- Muzyka i piosenka
- Koncert życzeń

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano.

P.O.Box 26 STN "A" Mississauga, Ont. L5A 3A1

TEL. 531-9991 od 10-11 - studyjny
TEL. 568-1489

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI
Marek S. Malicki
Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279-6250

Załatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
matrimonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki
Czwartki 6 - 9 pm.

... przychodzi z pomocą
każdemu,
kto ma problemy
z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat

KRZYSZTOF PREOBRAŻŃSKI
dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:

99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

FIRMA ADWOKACKA

MICHAEL CZUMA ASSOCIATES

Oferuje pomoc w rozwiązaniu następujących
problemów imigracyjnych:

- uzyskanie pobytu stałego dla osób z "backlogu" oraz statusu uchodźcy politycznego dla przybyłych do Kanady po 1.1.1989 r.;
- uzyskanie statusu imigranta dla osób niezależnych (Independent Immigrants), bądź przybyłych z wizą turystyczną;
- łączenie rodzin;
- pozwolenia na pracę oraz studia w Kanadzie.

Patricia Ann Riffer, L.L.B. adwokat

Maria Krajewska, mgr praw U.W.

TEL. (416) 599-5799

481 University Avenue, Suite 502
Toronto, Ontario M5G 2E9

Zespół LEX-SERVICE

oferuje obsługę prawną, organizacyjną i finansową
w zakresie:

- powoływania, rejestracji i prowadzenia spółek akcyjnych i z o.o.
- porad prawnych, finansowych i podatkowych dla przedsiębiorstw, spółek i osób prywatnych
- pośrednictwa w obrocie prawnym nieruchomościami - podejmujemy się załatwiania spraw nietypowych i skomplikowanych

Prezes **TADEUSZ STAŃSKI**

TEL. (48-22) 635-6059

00-248 Warszawa, ul. Szallera 6

Pragniesz sfilmowania nieruchomości,
zakładów, terenów pod inwestycję w Polsce,
stęskniłeś się za rodziną
lub starymi miejscami? -

Wykonujemy tanio scenariusze, materiał
filmowy i montaż na filmach i taśmach video.

PRZEMYSŁAW BORKOWSKI
reżyser

Warszawa, ul. Białobrzaska 1 m 52
TEL. (011-48-22) 22-57-81

BLOOR NATUROPATHIC CLINIC

Leczenie środkami naturalnymi:

złota, akupunktura, homeopatia, hydroterapia,
komputerowa analiza diety

Lidia Dobosz, M.D.(P), N.D.

Halina Sroczyńska, M.D.(P), N.D.

1595 Bloor St.W.,

Toronto, Ontario M6P 1A6

TEL. 534-0050

DR. MARIA KALISIAK

uprzejmie zawiadamia o otwarciu
gabinetu lekarskiego

przy 2299 Dundas St. West, pok. 406

• Choroby wewnętrzne

• Choroby dzieci

Przyjmuje codziennie, również w sobotę.

Proszę dzwonić o każdej porze

TEL. 534 - 4230

ROYAL LEPAGE
227 VODDEN STR.
BRAMPTON, L6V 1N2

**DANUTA
MAJEWSKA**

Sales Representative

Kupno - Sprzedaż

Bezpłatna porada i wycena domów

D z w o ñ 792-0866

biuro: 457-5800 całą dobę

• **Etobicoke** - \$264,900 duży murowany wolno stojący dom na ładnej działce. 3 łazienki, 3 kuchnie, 3 oddzielne wejścia. Może być dla jednej dużej rodziny lub dla inwestora. Bardzo dobra lokalizacja. Obok Q.E.W.

• **Toronto** - \$271,900 3-piętrowy bliźniak, bardzo blisko Roncesvalles. 2 kuchnie, 3 łazienki; 2 oddzielne wejścia. Ładny balkon i taras.

ROYALLEPAGE REAL ESTATE SERVICES LTD, REALTOR

Homelife
Realty Associates
TEL. 897-9555

Rzetelna pomoc przy kupnie,
sprzedaży i finansowaniu
nieruchomości

ANNA KRYSIAK

TEL. dom 858-0129

Mississauga - Meadowvale - elegancki, nowoczesny townhouse położony w małym pięknym kompleksie otoczonym parkiem. 3 sypialnie, 2 łazienki, bardzo duża kuchnia, family room z wyjściem na obszerne patio, 2 balkony, garaż. Cena \$ 181.900
Brampton - nowe luksusowe condominium: 3 sypialnie plus solarium i balkon (1600 sq.ft.), 2 pełne łazienki (marmurowe kafele). 24 godziny security. Cena \$173.900.

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

HENRY

A. RASTON

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022

1600 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A7

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wyjątkowo
domów, interesów
i apartamentów.
Solidna i fachowa pomoc w
załatwianiu formalności
prawnych i finansowych

**Kamil
KOWALCZYK**
Tel. biuro: 536-5000
dom: 247-2658

- 138 Foxwell St. - wolno stojący bungalow z bardzo ładnym apartamentem na niższym poziomie, właściciel opuszcza Kanadę, możliwość kupienia wraz z meblami i pełnym wyposażeniem domu. Cena \$239,000. Możliwość finansowania o niskim oprocentowaniu.
- Bloor/Runnymede Rd. - Bardzo ładne "Bungalows" z apart. w piwnicy. \$298,000
- La Rose Ave. - 2, 3: 1 1-sypialniowe mieszkanie własnościowe już od \$17 tys. wpłaty.
- Eglinton Ave. - 3-piętrowy wolno stojący dom z 2-syp. apartamentem. Tylko \$279,000
- Mississauga - Wolno stojący murowany dom z dwoma garażami. \$249,900.
- Roncesvalles Ave. - Dom z przeznaczeniem do wynajmu, okazjna sprzedaż. \$239,000.
- Dixie/Lakeshore - Okazja dla chcących kupić swój pierwszy dom, potrzebne \$25 tys. "downpayment".
- Brown's Line/Eva's - 8-pokojowy dom, blisko sklepów i komunikacji. Tylko \$50 tys. wpłaty.
- Hurontario/Burnhamthorpe Dr. - 2-sypialniowe condominium za okazną cenę \$30 tys. po niższej cenie rynkowej
- Mississauga - luksusowe condo, apartament w zupełnie nowym budynku, 2 łazienki, znakomite wyposażenie. TYLKO \$179,000.

INCOME TAX CONSULTANT

Członek Kanadyjskiej Federacji

Konsultantów Podatkowych

Czesław Kępa

1768 Pagehurst Ave., Mississauga, Ont.

TEL. 238-0447

wykonuje servis w zakresie:

sporządzania zeznań podatkowych, całorocznych
konsultacji z prawa podatkowego, księgowości,
otwierania i sprzedaży biznesów.
Wystawia listy o wysokości dochodów z biznesów do
wszelkich instytucji.

JACEK REMBECKI

konsultant podatkowy,

pracownik H & R BLOCK

przyjmuje w Sears przy Square One,
wypełnia zeznania podatkowe indywidualne
i dla małych firm

Zwroty typu "CASH BACK" w ciągu 7 dni.
Prosimy o wcześniejsze uzgodnienie wizyty

TEL. 568 - 4768

ANDRZEJ SZCZERBA INCOME TAX PREPARATION

zawiadamia Klientów

ś.p. ANNY DUBISKIEJ

że otrzymał kartotekę p. Anny i że wszystkich
Jej byłych Klientów załatwia szybko, tanio
i korzystnie. Informacje z poprzednich lat
umożliwiają zachowanie ciągłości w zeznaniach
podatkowych oraz indywidualne podejście
do każdego przypadku.

Blizsze informacje: 762-5891 dom, 538-1875 biuro
151 Roncesvalles Ave., Toronto

PANI JADWIGA

Soboty od godz. 1 do 2 po poł. CI IWO, lata AM 1250
Tel. 691-8789.

Oakville.

UWAGA!

W związku z nowo powstającym projektem poszukuje
się osób, które są lub były związane zawodowo z:
teatrem, baletem, cyrkiem, akrobatyką sportową,
gimnastyką, muzyką.

Zainteresowane osoby proszone są o przysłanie
swoich życiorysów organizatorowi na adres:

KRZYSZTOF SOROCZYŃSKI

5350 Platon, Unit 4, BROSSARD, QUE. J4W 3A5

PACZKI do POLSKI

- Można dowolnie zestawiać skład paczki.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kilogramów.
- Ceny w dolarach kanadyjskich.
- Czas dostawy - około 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

Nazwa towaru	Jednostka	Ilość	C\$	Razem
Pomarańcze.....	1 kg	@	2.90	=
Cytryny.....	1 kg	@	2.90	=
Grejfruty.....	1 kg	@	2.90	=
Banany.....	1 kg	@	3.40	=
Mandarynki *.....	1 kg	@	3.40	=
Ananas.....	1 szt.	@	2.90	=
Orzech kokosowy.....	1 szt.	@	2.90	=
Kiwi.....	1 szt.	@	0.80	=
Czekolada orzechowa	100 g	@	1.30	=
Czekolada mleczna.....	100 g	@	1.30	=
Czekolada gorzka.....	100 g	@	1.30	=
Guma do zucia	20szt 125 g	@	1.80	=
Chalwa.....	1 kg	@	11.20	=
Miód -Dziki Kwiat.....	500 g	@	2.40	=
Kawa ziarnista.....	250 g	@	4.00	=
Kawa Nescafe.....	100 g	@	4.40	=
Herbata syпка.....	250 g	@	4.80	=
Herbata ekspresowa	100 szt.	@	4.80	=
Czekolada w proszku	800 g	@	6.40	=
Rodzynki.....	250 g	@	1.60	=
Figi.....	200 g	@	2.20	=
Migdały.....	200 g	@	2.20	=
Wiórki kokosowe.....	200 g	@	2.20	=
Pasta "Nutella"	450 g	@	3.20	=
Kabanosy.....	1 kg	@	12.00	=
Poledwica wedzona.....	1 kg	@	14.00	=
Baleron.....	1 kg	@	12.00	=
Szynka w puszcze.....	454 g	@	4.80	=
Szynka mielona.....	340 g	@	2.60	=
Dostawa do domu i ubezpieczenie			C\$	5.50
Zalaczam: ... Czek ... Money Order Total C\$.....				

* Od 1 czerwca do 30 września mandarynek nie wysyłamy.

Nadawca :

Adres :

.....

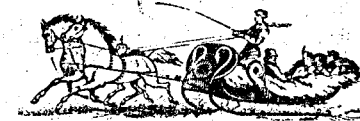
Odbiorca :

Adres :

.....

EuroPak International®

1547 Merivale Road, Merivale Depot, Box 5554
Ottawa, Ontario K2C 3M1 Tel.: (613) 722 2767

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.

INCOME TAX

Certified
Service

2290 Bloor street W.(at Durie) Toronto, 252-4566 (or 769-4558)

WALCZMY Z CHCIVOŚCIĄ SYSTEMU PODATKOWEGO

W myśl powyższego hasła analizujemy każdy przypadek wyszukując realnych i ukrytych korzyści podatkowych. W sytuacji gdy od dochodu powyżej \$27,800 podatek przewyższa 40%(!) liczy się każdy odzyskany dolar.

Aczkolwiek skomplikowane przepisy podatkowe powodują, że co rok miliony podatników PRZEPLACA i tak bardzo wysokie podatki (PAMIĘTAJ - REVENUE CANADA NIE POPRAWI WYNIKÓW NA TWĄ KORZYŚĆ) nasz program komputerowy TAXPRO (szeroko używany przez firmy księgowe) z łatwością OPTYMALIZUJE KORZYŚCI dla użytkownika.

Używając ten program zapewniamy WYKORZYSTANIE absolutnie WSZYSTKICH ULG podatkowych oraz całym sercem służymy naszą ekspertyzą z przekonaniem, że naszym moralnym obowiązkiem jest zmniejszenie Waszych podatków.

JEŻELI KLIENT NIE USATYSFAKCJONOWANY - NIE POBIERAMY OPLAT

W naszym biurze przy 2290 Bloor St. W. oferujemy natychmiastowe wyniki obliczone na komputerze. GWARANTUJEMY 100% bezbłędne obliczenia.

Jeżeli jednak klient nie jest całkowicie usatysfakcjonowany, zwracamy oryginalne dokumenty nie pobierając żadnych opłat - przeciwnie, oferujemy dodatkowo \$20.00 każdemu, kto wróci z lepiej wypełnionym zwrotem podatkowym.

JEDNORAZOWA OPLATA ZA CAŁOROCZNĄ OBSŁUGĘ

Cena za usługę jest uzależniona od skomplikowania zwrotu podatkowego i jest obliczana absolutnie "fair" przez komputer. Pomimo ciągłych zmian i dodatkowej komplikacji formy podatkowej utrzymujemy ceny zasadniczo na poziomie lat poprzednich. Ze względu na używanie komputera nie tylko obliczenia są najwyższej jakości (ponad 20 firm księgowych CA używa nasze usługi), ale CENA jest utrzymana na absolutnym MINIMUM; np. prosty zwrot podatkowy \$24.00, przeciętny "statystyczny" pomiędzy \$28-36.

Dodatkowo oferujemy AUTOMATYCZNĄ 30% ULGĘ dla współmałżonka(ki) (np. prosty \$15 - przeciętny \$19-23).

W cenę usługi wchodzi:

- Bezpłatna całoroczna pomoc w sprawach związanych ze zwrotem podatkowym.
- Porada finansowa w przypadku otworzenia (sprzedania) interesu
- Porada inwestycyjna, lub
- Zakupu nieruchomości (Rental income property)
- Porada budowlano-inwestycyjna w przypadku "rental income"

PO WIĘCEJ INFORMACJI PROSZĘ DZWONIĆ 769-4558

UWAGA WŁAŚCICIELE BIZNESÓW! Pamiętajcie, że straty z biznesów są odejmowane od innych źródeł zarobku zmniejszając podatek lub zwiększając zwrot! Dzięki własnemu programowi "BUSINESS 1", oferujemy pełne usługi po unikalnych cenach:

- wyprowadzanie ksiąg podatkowych
- zeznanie dochodowe
- zestawienie bilansowe

BIURO OTWARTE CODZIENNIE 10 do 19
SOBOTY 10 do 16

KUPON na 10% ULGI
od ceny wyczonej przez komputer
Prosimy o przyniesienie kuponu

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZEZ

POLIMEX

215 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT.

TEL 537-7914

7370 BRAMALEA RD. UNIT 10, MISSISSAUGA, ONT

TEL 677-4527

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTA □ WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK □ PACZKI ŻYWNOŚCIOWE □ SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE □ SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

OFERUJEMY SZEROKI WYBÓR KSIĄŻEK,
KASET MUZYCZNYCH Z POLSKI ORAZ FILMÓW VIDEO PO POLSKU

UWAGA OAKVILLE I OKOLICE!
LOKALNY PRZEDSTAWICIEL POLIMEX

WARS DELI
380 KERR St., OAKVILLE, ONT.
TEL. 338 - 0962